

Barn i kontakt med barnevernet under nedstengingen på grunn av COVID-19 i 2020:

Beskrivende analyse av nasjonale registerdata

Delrapport 3/3

Else-Marie Augusti, Tore Wentzel-Larsen, Mia Cathrine Myhre og Gertrud Sofie Hafstad

Rapport nr. 2 2022

**NASJONALT KUNNSKAPSSENTER
OM VOLD OG TRAUMATISK STRESS**

Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) ble stiftet i 2003. Selskapet er en del av Norwegian Research Centre AS (NORCE).

Senterets oppgaver er forskning, utviklingsarbeid, undervisning, formidling og veiledning innen temaene

- vold og overgrep i nære relasjoner
- tvungen migrasjon og flyktninghelse
- katastrofer, terror og stressmestring

NKVTS har en egen seksjon for implementering og behandlingsforskning som arbeider på tvers av temaområdene våre. Senteret har også en nasjonal beredskapsfunksjon på området katastrofer og stressmestring.

Virksomheten ved senteret finansieres av flere departementer og direktorater, Norges forskningsråd, EU, frivillige organisasjoner og andre.

Vår visjon: «Et bedre liv for berørte av vold og traumer».

ISBN 978-82-8122-166-6 (pdf)

ISSN 0809-9103

Illustrasjonsfoto forside: Visual Lab

Henvendelse vedrørende publikasjonen rettes til Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress. Kontaktinformasjon på www.nkvts.no

Innhold

Sammendrag	7
Bakgrunn	7
Metode	7
Resultater	8
Diskusjon og konklusjon	10
Introduksjon	11
Saksgang i barnevernet	11
Barn i kontakt med barnevernet	12
Barn i barnevernet og koronapandemien	14
Denne studien	17
Metode	19
Utvalg	19
Variabler	20
Resultater	22
Antall barn med bekymringsmelding	22
Melder	24
Saksinnhold	24
Antall barn med opprettet undersøkelsessak	25
Antall barn med oppstart av barnevernstiltak	27
Antall barn i kontakt med barnevernet i Oslo	29
Antall barn i kontakt med barnevernet og barnets alder	35
Diskusjon	57
Barn i barnevernet under pandemien – situasjonen i Norge i pandemiens første år (2020)	57
Barn i Oslo-barnevernet	60
Barnets alder	61
Styrker og begrensninger ved studien og videre forskning	64
Konklusjon	66
Referanser	67

Tabelloversikt

Tabell 1. Oversikt over det totale utvalget for analysene per år.	19
---	----

Figuroversikt

Figur 1. Antall barn per 1000 som det ble meldt inn bekymringsmelding om til barnevernet, måned for måned i 2013–2019 (gjennomsnitt og range) og 2020. Streker indikerer spennet mellom tidligere registrerte minimums- og maksimumsnivåer for hver av årets måneder	23
Figur 2. Andel barn med henlagte (rød) og ikke-henlagte (blå) meldinger for hver måned i årene 2013–2019 (lys farge) og i 2020 (mørk farge).	23
Figur 3. Meldere årene 2013–2020 opp gitt i andel. Flere meldere kan melde inn bekymring om samme barn.	24
Figur 4. Årsak til melding for årene 2013–2019 og for 2020 oppgitt i prosent. Flere årsaker til bekymringsmelding kan oppgis per barn.	25
Figur 5. Antall barn per 1000 barn som får igangsatt undersøkelsessak, og der det foreligger vedtak om henleggelse eller videre tiltak. Merk at månedene oktober (10), november (11) og desember (12) 2020 ikke vises.	26
Figur 6. Andelen barn med henlagte undersøkelsessaker (rød) og andelen barn med vedtak (blå) etter undersøkelse. Tidligere registrerte minimums- og maksimumsverdier oppgitt som streker på de lyse søylene (2013–2019). Merk at månedene oktober (10), november (11) og desember (12) 2020 ikke vises.	26
Figur 7. Vedtaksgrunnlag i alle undersøkelsessaker der det besluttes tiltak, andel for 2013–2019 og andel for 2020.	27
Figur 8. Antall barn per 1000 med opprettede tiltak med startdato i 2013–2019 (gjennomsnitt og minimums- og maksimumsverdier som streker på de lysegrå søylene) og i 2020.	28
Figur 9. Andelen barn som fikk igangsatt nye hjelpetiltak (rød) og omsorgstiltak (blå) for 2013–2019 (med minimums- og maksimumsverdier oppgitt som streker på de lyse søylene) og i 2020.	28
Figur 10. Type tiltak i prosent av alle tiltak som iverksettes i 2013–2019 og i 2020. Andelen type tiltak summerer til mer enn 100 % fordi samme barn kan få flere typer tiltak iverksatt samtidig.	29
Figur 11. Antall barn i Oslo per 1000 det ble meldt inn bekymring om til barnevernet, måned for måned i 2013–2019 (gjennomsnitt og range) og 2020. Streker indikerer spennet mellom tidligere registrerte minimums- og maksimumsnivåer for hver av årets måneder.	30
Figur 12. Andel barn med henleggelse og ikke-henleggelse av bekymringsmelding i Oslo måned for måned i 2020 og gjennomsnittet for samme måneder for årene 2013–2019.	31
Figur 13. Antall barn i Oslo hvor undersøkelsen fikk en konklusjon i 2020 og snittet for 2013–2019 (maksimums- og minimumsnivåer oppgitt i streker). Merk at månedene oktober (10), november (11) og desember (12) 2020 ikke vises.	32
Figur 14. Andel barn med henleggelse og vedtak om tiltak i Oslo før og under pandemien. Merk at månedene oktober (10), november (11) og desember (12) 2020 ikke vises.	32
Figur 15. Antall barn per 1000 barn i Oslo med nye tiltak med startdato i 2013–2019 (gjennomsnitt, minimums- og maksimumsverdier for årene 2013–2019) og i 2020.	33

Figur 16. Andelen barn med hjelpe- og omsorgstiltak i Oslo måned for måned i 2020 og gjennomsnittet for 2013–2019 (minimums- og maksimumsandel for disse årene i range).	34
Figur 17. Type tiltak i prosent av alle tiltak som iverksettes i 2013–2019 og i 2020 i Oslo. Andelen type tiltak summerer til mer enn 100 % fordi samme barn kan få flere typer tiltak iverksatt samtidig.	34
Figur 18. Antall barn mellom 0 og 2 år per 1000 barn som det har blitt meldt bekymring om til barnevernet, i snitt for hver måned i årene 2013–2019 (registrerte minimums- og maksimumsverdier for disse årene i range) og for 2020.	36
Figur 19. Andelen barn mellom 0–2 år med henlagte (rød) og ikke henlagte (blå) meldinger måned for måned i 2020 (mørk farge) sammenliknet med snittet for årene 2013–2019 (lys farge; registrerte minimums- og maksimumsandel for disse årene i range).	36
Figur 20. Antall barn mellom 0 og 2 år av 1000 barn med undersøkelsessak der det foreligger konklusjon (basert på startdato). Snittet for hver måned mellom 2013–2019 (minimums- og maksimumsverdier i streker) og for 2020. Merk at månedene oktober (10), november (11) og desember (12) 2020 ikke vises.	37
Figur 21. Andelen barn med henlagte og ikke henlagte undersøkelsessaker for barn mellom 0 og 2 år, måned for måned, i snitt for 2013–2019 (minimums- og maksimumsandel i streker(range)) og for 2020. Merk at månedene oktober (10), november (11) og desember (12) 2020 ikke vises.	38
Figur 22. Vedtaksgrunnlag i alle undersøkelsessaker der det besluttes tiltak for barn i alderen 0–2 år, andel for 2013–2019 og andel for 2020.	39
Figur 23. Antall barn per 1000 barn i alderen 0–2 år som startet opp med tiltak i hver av årets måneder før (gjennomsnitt og minimums- og maksimumsverdier for årene 2013–2019) og under pandemien (2020).	40
Figur 24. Andelen barn mellom 0 og 2 år som startet opp med henholdsvis hjelpe- og omsorgstiltak i 2020 og 2013–2019 (gjennomsnitt og minimums- og maksimumsverdier i streker/range).	41
Figur 25. Type tiltak i prosent av alle tiltak som iverksettes i 2013–2019 og i 2020 for barn i alderen 0–2 år. Andelen type tiltak summerer til mer enn 100 % fordi samme barn kan få flere typer tiltak iverksatt samtidig.	41
Figur 26. Antall barn mellom 3 og 5 år per 1000 som det har blitt meldt bekymring om til barnevernet, i snitt for hver måned i årene 2013–2019 (minimums- og maksimumsnivåer i streker/range) og for 2020.	42
Figur 27. Andelen barn mellom 3–5 år med henlagte (rød) og ikke henlagte (blå) bekymringsmeldinger måned for måned i 2020 (mørk farge) sammenliknet med snittet for årene 2013–2019 (lys farge; registrerte minimums- og maksimumsandel for disse årene i range).	43
Figur 28. Antall barn per 1000 mellom 3 og 5 år med oppstartet undersøkelsessak der det foreligger konklusjon (basert på startdato). Snittet for hver måned 2013–2019 (minimums- og maksimumsnivåer for disse månedene som streker/ range) og for 2020. Merk at månedene oktober (10), november (11) og desember (12) 2020 ikke vises.	43
Figur 29. Andelen henlagte og ikke henlagte undersøkelsessaker for barn mellom 3 og 5 år, måned for måned, i snitt for 2013–2019 (range for tidligere registrerte minimums- og maksimumsnivåer) og for 2020. Merk at månedene oktober (10), november (11) og desember (12) 2020 ikke vises.	44
Figur 30. Vedtaksgrunnlag i alle undersøkelsessaker der det besluttes tiltak for barn i alderen 3–5 år, andel for 2013–2019 og andel for 2020.	45
Figur 31. Antall barn per 1000 barn i alderen 3–5 år som startet opp med tiltak i hver av årets måneder før (gjennomsnitt og minimums- og maksimumsverdier for årene 2013–2019) og under pandemien (2020).	45
Figur 32. Andelen barn mellom 3 og 5 år som startet opp med henholdsvis hjelpe- og omsorgstiltak i 2020 og 2013–2019 (gjennomsnitt og minimums- og maksimumsverdier i streker/range).	46

Figur 33. Type tiltak i prosent av alle tiltak som iverksettes i 2013–2019 og i 2020 for barn i alderen 3–5 år. Andelen type tiltak summerer til mer enn 100 % fordi samme barn kan få flere typer tiltak iverksatt samtidig.	46
Figur 34. Antall barn mellom 6 og 12 år per 1000 barn som det har blitt meldt bekymring om til barnevernet, i snitt for hver måned i årene 2013–2019 (minimums- og maksimumsverdier i streker/range) og for 2020.	47
Figur 35. Andelen barn i alderen 6–12 år med henlagte (rød) og ikke henlagte (blå) meldinger måned for måned i 2020 sammenliknet med snittet for årene 2013–2019 (minimums- og maksimumsandelere i streker/range).	48
Figur 36. Antall barn per 1000 mellom 6–12 år med undersøkelsessak der det foreligger konklusjon (basert på startdato). Snittet for hver måned mellom 2013–2019 (minimums- og maksimumsverdier i streker/range) og for 2020. Merk at månedene oktober (10), november (11) og desember (12) 2020 ikke vises.	48
Figur 37. Andelen henlagte (rød) og ikke henlagte (blå) undersøkelsessaker for barn mellom 6 og 12 år, måned for måned i snitt for 2013–2019 (minimums- og maksimumsverdier i streker/range) og for 2020. Merk at månedene oktober (10), november (11) og desember (12) ikke vises.	49
Figur 38. Vedtaksgrunnlag i alle undersøkelsessaker der det besluttes tiltak for barn i alderen 6–12 år, andel for 2013–2019 og andel for 2020.	50
Figur 39. Antall barn per 1000 barn i alderen 6–12 år som startet opp med tiltak i hver av årets måneder før (gjennomsnitt og minimums- og maksimumsverdier for årene 2013–2019) og under pandemien (2020).	50
Figur 40. Andelen barn mellom 6 og 12 år som startet opp med henholdsvis hjelpe- og omsorgstiltak i 2020 og 2013–2019 (gjennomsnitt og minimums- og maksimumsverdier i streker/range).	51
Figur 41. Type tiltak i prosent som iverksettes i 2013–2019 og i 2020 for barn i alderen 6–12 år. Andelen type tiltak summerer til mer enn 100 % fordi samme barn kan få flere typer tiltak iverksatt samtidig.	51
Figur 42. Antall barn mellom 13 og 17 år per 1000 som det har blitt meldt bekymring om til barnevernet, i snitt for hver måned i årene 2013–2019 (minimums- og maksimumsverdier i streker/range) og for 2020.	52
Figur 43. Andelen barn i alderen 13–17 år med henlagte (rød) og ikke henlagte (blå) meldinger måned for måned i 2020 sammenliknet med snittet for årene 2013–2019 (minimums- og maksimumsandelere i streker/range).	53
Figur 44. Antall barn per 1000 mellom 13–17 år med undersøkelsessak der det foreligger konklusjon (basert på startdato). Snittet for hver måned mellom 2013–2019 (minimums- og maksimumsverdier i streker/range) og for 2020. Merk at månedene oktober (10), november (11) og desember (12) 2020 ikke vises.	53
Figur 45. Andelen henlagte (rød) og ikke henlagte (blå) undersøkelsessaker for barn mellom 13 og 17 år, måned for måned i snitt for 2013–2019 (minimums- og maksimumsverdier i streker/range) og for 2020.	54
Figur 46. Vedtaksgrunnlag i alle undersøkelsessaker der det besluttes tiltak for barn i alderen 13–17 år, andel for 2013–2019 og andel for 2020.	55
Figur 47. Antall barn per 1000 barn i alderen 13–17 år som startet opp med tiltak i hver av årets måneder før (gjennomsnitt og minimums- og maksimumsverdier for årene 2013–2019) og under pandemien (2020).	55
Figur 48. Andelen barn mellom 13 og 17 år som startet opp med henholdsvis hjelpe- og omsorgstiltak i 2020 og 2013–2019 (gjennomsnitt og minimums- og maksimumsverdier i streker/range).	56
Figur 49. Type tiltak i prosent som iverksettes i 2013–2019 og i 2020 for barn i alderen 13–17 år. Andelen type tiltak summerer til mer enn 100 % fordi samme barn kan få flere typer tiltak iverksatt samtidig.	56

Sammendrag

Bakgrunn

Formålet med denne delrapporten har vært å se på hvilke konsekvenser pandemien og smittevern tiltakene som fulgte med fikk for barnevernets arbeid.

Vi har undersøkt antallet barn som barnevernet har mottatt bekymringsmeldinger om, antall barn det opprettes undersøkelsessak og iverksettes tiltak for. Vi har sett på perioden før pandemien (2013–2019) og under første år av pandemien (2020). Data vises måned for måned slik at de kan ses i sammenheng med ulike faser av pandemien. Vi har i denne sammenhengen vært opptatt av *antall barn*, og ikke antall bekymringsmeldinger, undersøkelsessaker eller tiltak som opprettes. Beskrivende statistikk for ulike aldersgrupper er også presentert. Det kan forekomme flere registreringer per barn innenfor et kalenderår, men i denne studien er vi opptatt av å kartlegge hvor mange barn det er snakk om.

For å supplere de overordnede tallene var formålet med studien å se på om det har vært forskjeller i antallet barn fulgt opp av barnevernet i Oslo kommune før pandemien sammenliknet med under pandemiens første faser. Grunnen er at innbyggerne i Oslo kommune var særlig rammet av både sykdom og smitteverntiltak i lengre perioder i 2020.

Prosjektet denne studien er en del av er motivert av den bekymringen for barn i sårbare livssituasjoner som vi har sett i samfunnet de siste årene under pandemien. En annen motivasjonsfaktor var spørsmålet om hvorvidt det har vært en økning eller nedgang i hvor mange barn som kommer i kontakt med og får hjelp av barnevernet under pandemiens nedstengings- og gjenåpningsfaser. I alt vil studien kunne gi et bilde av antall barn som barnevernet møter i sitt arbeid, og gi beskrivende analyser av hvordan ulike faser i det første året av pandemien henger sammen med aktivitet i barnevernet.

Metode

Studien er basert på registerdata som er rapportert inn av alle barnevernstjenester i norske kommuner til Statistisk sentralbyrå (SSB). Dataene omfatter alle barn fra og med 0 til og med 17 år som er i kontakt med det kommunale barnevernet. Statistikk om antall barn per 1000 barn med bekymringsmelding, undersøkelsessak og tiltak blir presentert i beskrivende figurer, der data fra før pandemien vises som et gjennomsnitt for årene 2013–2019, måned for måned, og presenteres sammen med månedlige data fra 2020. Vi rapporterer også tidlige registrerte maksimums- og minimumsnivåer av antall barn som omfattes av ulike konklusjoner for melding, undersøkelsessak og tiltak, for alle årets måneder før pandemien. Data presenteres for Norge som helhet, for Oslo kommune og for aldersgruppene 0–2 år, 3–5 år, 6–12 år og 13–17 år. Hvem som melder, årsaker til bekymringsmeldinger, vedtaksgrunnlag for undersøkelsessaker og type tiltak innvilget presenteres. Dette vises for 2020 sammenliknet med 2013–2019, og kun for hele året, ikke måned for måned.

Resultater

Meldinger

Statistikken viser at det var færre barn per 1000 barn som var i kontakt med barnevernet etter at pandemien brøt ut, sammenliknet med gjennomsnittet for de siste seks årene før pandemien. Nedgangen skyldes i stor grad at det ble meldt inn bekymring om færre barn i pandemimånedene mars, april, mai og november. Etter gjenåpningen og over sommeren ble det meldt inn bekymring om noen flere barn per 1000 barn enn gjennomsnittet de seks siste årene før pandemien. Det er verd å merke seg at tatt i betraktning den generelle utviklingen med en økning av antall meldinger til barnevernet frem til og med 2017, og så en nedgang de siste 2 årene før pandemien, var ikke nedgangen like stor i 2020 sammenliknet med årene rett før pandemien. Det er også verd å bemerke at selv om mars, april og mai 2020 var preget av omfattende nedstenging, var antallet barn det ble meldt inn bekymring om til barnevernet, ikke lavere enn det som ble registrert i juli og august både samme og foregående år.

Henleggelse

Like interessant som antallet barn det blir meldt bekymring om, er hvordan barnevernet konkluderer når de får bekymringsmeldinger, og om andelen barn som får konkludert at saken blir henlagt og andelen som blir henlagt, har vært annerledes under pandemien sammenliknet med snittet for årene før. I alt ser mønsteret ganske uendret ut, og det har blitt registrert omtrent lik andel henleggelse og ikke-henleggelse under pandemiens første faser i 2020 som før pandemien.

Oppstartede undersøkelser

På samme måte som med bekymringsmeldinger var det en nedgang i oppstartede undersøkelsessaker med konklusjon om vedtak eller henleggelse. I likhet med meldinger var det færrest antall barn som fikk igangsatt undersøkelse under pandemiens første måneder. Gjenåpningen ser ut til å ha hatt en effekt på statistikken for undersøkelser og meldinger, men tallene er fortsatt lavere enn tidligere maksimumsantall rapportert årene rett før pandemien. Interessant er også barnevernets beslutningspraksis i undersøkelsessaker som omhandlet disse barna.

Tiltak

Det var en betydelig nedgang i antall barn som mottok nye tiltak fra barnevernet i 2020, både før og under pandemien. Antall barn per 1000 som startet med nye tiltak i barnevernet i 2020 var lavere enn tidligere registrerte minimumsantall for årene 2013–2019. Man må lenger tilbake enn 2013 for å finne tilsvarende lave antall barn som starter med nye tiltak de første månedene av pandemien.

Antall barn i Oslo-barnevernet før og under pandemiens første faser i 2020: Oslo kommune var spesielt preget av pandemien. Selv om det i pandemiens første faser var nasjonale tiltak uavhengig av smittetrykk, hadde Oslo mer smitte. I tillegg fikk Oslo flere lokale tiltak allerede høsten 2020, selv om barnehager og barneskoler ikke stengte.

Da pandemien brøt ut, rapporterte barnevernet i Oslo kommune om bekymringsmeldinger for færre barn sammenliknet med før-pandemiske tider i både 2020 og gjennomsnittet for 2013–2019. Mønsteret i Oslo, var likt det mønsteret som ble avdekket nasjonalt: nedgang under første nedstenging, og så en økning i antall barn per 1000 det ble meldt inn bekymring om, etter gjenåpningen sommeren 2020, sammenliknet med snittet for sommermånedene 2013–2019. Den generelle nedgangen i antall barn det ble meldt bekymring om, henger sammen med færre

henvendelser til barnevernet i Oslo under nedstengingen. Som i landet for øvrig ble det også i Oslo konkludert relativt likt under pandemien, som før pandemien, i bekymringsmeldingene som kom inn.

Andelene henleggelse og ikke-henleggelse før og under pandemien var stort sett like, selv om henleggesraten var noe forhøyet under pandemien enn før.

Nedgangen i antall barn det ble meldt inn bekymringsmelding om, reflekteres også i antallet barn per 1000 det ble opprettet undersøkelsessak for. Denne nedgangen var mest betydningsfull under første nedstenging våren 2020 sammenliknet med de samme vårmånedene i årene før pandemien. Ellers var mønsteret i Oslo sammenliknbart med resten av landet, og andelen vedtak og henleggelse endret seg ikke stort i Oslo sammenliknet med årene før pandemien. Ett unntak var august 2020, da andelen vedtak gikk ned og la seg på et nivå som var lavere enn tidligere registrerte minimumsandeler for denne måneden.

Fra og med april 2020 fikk et betydelig lavere antall barn per 1000 barn i Oslo oppstart av nye tiltak sammenliknet med gjennomsnittet for 2013–2019. Denne nedgangen vedvarte gjennom alle månedene med pandemi i 2020 bortsett fra november, da antallet var litt høyere enn gjennomsnittet for november 2013–2019. Skiftet i andelen vedtak om hjelpetiltak versus tiltak om omsorgsovertakelse etter § 4-12 i barnevernloven var enda mer uttalt i Oslo enn i landet som helhet. Dette var særlig tydelig våren og forsommeren 2020, da andelen barn som fikk et nytt vedtak om omsorgsovertakelse gikk betydelig ned. Med unntak av månedene juli og august var andelen barn som fikk nye vedtak om omsorgsovertakelse, lavere i 2020 sammenliknet med snittet for 2013–2019. I Oslo startet denne trenden før pandemien, men den ble forsterket særlig under nedstengingen våren 2020.

Sammenhenger med alder: I denne delrapporten har vi også sett på hvor mange barn i ulike alder som har vært i kontakt med barnevernstjenesten under pandemiens første faser i 2020, sammenliknet med snittet for disse aldersgruppene årene 2013–2019. Per 1000 barn var det flere barn i alderen 0–2 og 3–5 år som var i kontakt med barnevernstjenesten i pandemiåret 2020, enn det rapporterte gjennomsnittet for 2013–2019. Samtidig oversteg ikke antallet barn det ble meldt bekymring om maksimumsantallene rapportert tidligere år. Blant barn i alderen 13–17 år var det færre barn per 1000 som var i kontakt med barnevernstjenesten i 2020 sammenliknet med årene før. Mens for barn i alderen 6–12 år var nivåene også litt lavere under pandemien sammenliknet med gjennomsnittet før pandemien.

Melder, saksinnhold, vedtaksgrunnlag og tiltak i 2020: Det er noen endringer i andelene for hvem som er melder, hva saksinnholdet i meldingene er, og hva som er vedtaksgrunnlaget for å iverksette tiltak, når vi sammenlikner andeler før pandemien med andeler i 2020. Selv om det er endringer, er ikke endringene store, og de kan ses i sammenheng med smitteverntiltak. Særlig gjelder dette hvem som melder inn bekymring til barnevernet. Det er en forventet nedgang i andelen barn der skolen sender bekymringsmeldinger. Det var også en nedgang i andelen barn som barnevernet selv meldte bekymring om. Andelen barn som politiet er avsender av bekymringsmeldinger økte noen prosentpoeng. Når det gjelder saksinnhold, er det i all hovedsak noen prosentpoengs økning i andelen barn der manglende foreldreferdigheter oppgis som årsak til melding.

Typen tiltak som ble iverksatt i første år av pandemien var likt som tidligere år, men det var en betydelig nedgang i andelen barn som ble flyttet til nytt fosterhjem i 2020. De tiltakene som gis hyppigst er tiltak som skal styrke foreldreferdigheter, dette var tilfelle før og under første år av pandemien. For de to yngste gruppene (0–5 år) økte andelen tiltak som innebar nettverk eller samarbeid med andre tjenester under pandemien, sammenliknet med før pandemien.

Diskusjon og konklusjon

Denne studien er den første som kartlegger antall barn som er i kontakt med barnevernet måned for måned før og under pandemien. Studien har også sett på andelen barn som får henholdsvis konklusjon om henleggelse, vedtak om tiltak og hjelpe- og omsorgstiltak hver måned før og under pandemien. Totalt sett har det vært en reduksjon i antall barn som har vært i kontakt med barnevernet i 2020, sammenliknet med snittet for 2013–2019. Dette gjelder i alle ledd av en barnevernssak, fra det blir meldt inn bekymring til det blir opprettet undersøkelsessak og vedtatt nye tiltak. At tallene totalt har gått ned, skyldes primært våren 2020, da de nasjonale smitteverntiltakene var inngripende, og sentrale samfunnsinstitusjoner var helt eller delvis stengt, inkludert den kommunale barnevernstjenesten. Men det var også lavere antall barn som var i kontakt med barnevernet i løpet av alle årets måneder under pandemien enn det som har vært registrert som tidligere maksimumsnivåer. Funnene samsvarer med annen forskning på barnevernstjenesten, der ansatte i barnevernet har rapportert om mindre aktivitet disse månedene. Videre samsvarer også funnene for Norge som helhet med at tidlig sommer og høst 2020 var preget av en mer lik situasjon som den man så i tilsvarende måneder før pandemien. Vi vil allikevel peke på noen forskjeller: Oslo kommune så ut til å håndtere bekymringsmeldinger om flere barn etter første nedstenging våren 2020 raskere enn det som ble rapportert for Norge som helhet. I tillegg var det slik at antallet barn per 1000 barn det ble meldt bekymring om til barnevernet i aldersgruppen 0–2 år endret seg mindre i 2020 sammenliknet med de andre aldersgruppene. Mens det motsatte var tilfelle for barn i alderen 13–17 år, der barnevernet mottok bekymringsmelding om en del færre barn per 1000 i 2020 sammenliknet med tidligere år.

Når tall fra denne rapporten skal tolkes og ses i sammenheng med annen statistikk fra barnevernet, er det viktig å ta høyde for at vi i denne rapporten ikke har telt barnet flere ganger dersom det har kommet flere meldinger eller er opprettet flere undersøkelsessaker for samme barn innenfor et kalenderår. Vi har også sammenliknet med gjennomsnitt for tidligere år, og det er viktig å legge merke til at det har vært en gradvis økning i antallet meldinger og undersøkelsessaker i barnevernet mellom 2013–2017, før det i 2018 og 2019 ble registrert en nedgang på de samme variablene. Forskjellen mellom antall barn og saksmengde kan også tolkes som at det kommer inn flere bekymringsmeldinger og opprettes flere undersøkelsessaker per barn for de største barna sammenliknet med de minste fordi SSB i sine rapporter fra samme statistikk har funnet en nedgang i antall undersøkelsessaker i den yngste aldersgruppen og en økning for den eldste aldersgruppen. I denne rapporten har vi konsentrert oss om antall og andel *barn*, og ikke antall og andel *saker*.

Alt i alt, ser det ut til at pandemien har redusert antall barn per 1000 barn som kommer i kontakt med barnevernet og mottar tiltak fra barnevernet sammenliknet med før pandemien. Forskjellen oppsto hovedsakelig i pandemiens start og den omfattende nedstengingen.

Introduksjon

Da koronapandemien var et faktum og restriktive smittevernstiltak ble iverksatt våren 2020, fikk dette umiddelbare konsekvenser for alle norske innbyggere. Barn og ungdommer var ikke noe unntak, og alle dag- og opplæringstilbud for barn og unge ble umiddelbart stengt. Mange voksne ble beordret til hjemmekontor, andre ble permittert eller mistet jobben, og en del hadde yrker som gjorde at de i større grad ble utsatt for smitte og sykdom uten muligheten til å ha hjemmekontor. I den første fasen av pandemien, da Norge var underlagt en form for lockdown, var det stor usikkerhet knyttet til virusets smittepotensial og i hvor stor grad det kunne forårsake alvorlig sykdom, og for hvem. I tillegg til at ordinære dag- og opplæringstilbud ble stengt, ble også barne- og familievernet stengt, og ansatte ble bedt om å innta hjemmekontoret. Det samme gjaldt skolehelsetjenesten, der også mange ansatte ble omdisponert til smittesporingsarbeid.

Beredskapen gikk i første rekke på å sikre innbyggernes liv og helse, og oppgaver knyttet til dette hadde forrang foran andre prioriteringer. Det tok imidlertid ikke mange dagene før det ble uttrykkelig uttalt at barn og ungdommer i størst mulig grad skulle skånes for inngripende smitteverntiltak. Barns rett til opplæring, fritid og et liv fritt for vold og krenkelser ble løftet som viktige rettigheter som måtte ivaretas. Et av de første grepene som ble tatt, var å gi ansatte i barnevernet status som særlig samfunnskritisk funksjon, slik at de kunne gjenoppta sine arbeidsoppgaver, samtidig som de hadde rett på et dagtilbud til sine egne barn.

Saksgang i barnevernet

Barnevernet har en kritisk og viktig samfunnsfunksjon. Ifølge barnevernets mandat og lov om barnevernstjenester § 1-1 skal de ansatte i barnevernet ta beslutninger som «1) sikrer at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid, og 2) sikre at alle barn og unge får gode og trygge oppvekstvilkår» (Lov om barnevernstjenester). Saksgangen i barnevernet er hjemlet i lov og følger faste prosedyrer på tvers av kommuner og fylker. Utgangspunktet for at en sak opprettes, er at en bekymringsmelding er meldt inn til barnevernet. Barnevernet er lovpålagt å gjennomgå innkomne meldinger og så fort som mulig, senest innen en uke, beslutte videre undersøkelse eller henleggelse av meldingen. De skal beslutte å iverksette undersøkelse dersom det er rimelig grunn til å anta at barnet har behov for tiltak fra barnevernet (Kojan, Marthinsen, & Christiansen, 2016). Gitt det brede mandatet barnevernet har fått for å følge opp barns oppvekstvilkår, er det en tilsvarende lav terskel for å kunne iverksette tiltak (Kojan et al., 2016). Det skal derfor ikke veldig stor bekymring til for at barnevernet kan beslutte å gå videre med en melding og opprette undersøkelsessak. De setter i gang undersøkelse der de tenker at det er rimelig å anta at barna trenger tiltak for å hjelpe på deres omsorgssituasjon eller utvikling. Som en del av undersøkelsen innhenter de tilstrekkelig informasjon og gjør grundige faglige og juridiske vurderinger om behov for tiltak og type tiltak (Rød & Heggdalsvik, 2016). I denne fasen av en barnevernssak er det en viktig balansegang mellom å ikke innhente for lite informasjon, og heller ikke for mye, irrelevant informasjon, om barnet og familien. Dette er også uttalt i loven (Barnevernloven § 4-3). Basert på undersøkelsene barnevernet foretar, beslutter de eventuelle videre tiltak eller henlegger saken. En slik undersøkelse og endelig beslutning skal foreligge snarest mulig, og senest 3 måneder fra undersøkelsen blir igangsatt (Barnevernloven § 4-3). Barnevernet kan vedta og iverksette tiltak dersom foreldrene samtykker.

Dersom foreldrene motsetter seg dette, kan barnevernet kreve at saken behandles videre i fylkesnemnda. I SSB sin statistikk deles tiltakene inn i to hovedkategorier, hjelpetiltak og omsorgstiltak. Hjelpetiltak skal bidra til positiv utvikling og fungering for barnet og familien.

Barnevernet rår over en rekke hjelpetiltak som familier med ulike utfordringer kan få tilbud om. Det vanligste er at det iverksettes tiltak av dette slaget, og at det skjer med samtykke fra foreldrene – og fra barnet der barnet er gammelt nok til å uttale seg i saken. Det er en stor variasjon i hvilke tiltak som tilbys familier fra kommune til kommune, og repertoaret til barnevernstjenesten inkluderer mange ulike tiltak med ulikt formål. Siden de fleste barna barnevernet yter tiltak mot, bor med foreldrene sine, er det også i hovedsak der hjelpen tilbys. Men det er også mulig for familier å få vedtatt hjelpetiltak uten at de samtykker. Fra 2016 ble det mulig å pålegge familier hjelpetiltak med tvang (Christiansen & Kojan, 2016). Hjelpetiltak kan også gis barn som er blitt plassert utenfor hjemmet av barnevernet. Det er altså flere ulike måter å motta hjelpetiltak fra barnevernet på, men den frivillig baserte hjelpen for barn som bor med foreldrene sine, er det vanligste (Christiansen & Kojan, 2016). Ifølge lov om barnevernstjenester er det relativt vide tilganger til å tilby familier hjelpetiltak. Dette gjenspeiles også i hvor ofte hjelpetiltak iverksettes. Loven gir også stort rom for bruk av skjønn når man vedtar å iverksette tiltak for en familie, og dette kan føre til relativt store variasjoner mellom barnevernstjenester i hvilken terskel de har for å sette inn tiltak (Christiansen & Kojan, 2016). Hvilke tiltak som tilbys barnet og familien, avhenger av mange ulike faktorer, og beslutningene er preget av mange ulike hensyn både om type tiltak, omfang og varighet. Ett tiltak kan være å plassere barnet utenfor hjemmet. Dette kan skje etter bestemmelser i lov om barnevernstjenester, frivillig eller ved tvang, planlagt og ikke-planlagt. Det er Fylkesnemnda for sosiale saker som fatter vedtakene, og tiltaket innebærer at barnevernet overtar det daglige omsorgsansvaret for barnet, mens foreldrene beholder foreldreansvaret (Christiansen, Iversen, & Kojan, 2016). Dette er et av de mest inngripende tiltakene barnevernet kan iverksette, og omtales i SSBs statistikk som omsorgstiltak. Ikke-planlagte omsorgsplasseringer, ofte omtalt som akutte omsorgsovertakelser, skjer også. Denne muligheten brukes i tilfeller der man anser at barnets situasjon er så prekær at barnet må flyttes for at det ikke skal bli mer skadelidende i sin omsorgssituasjon. Det er tydelig at saksgangen i barnevernet er sammensatt og består av mange små og store beslutninger som til sammen er av stor betydning for barna det gjelder. Saker varierer også i alvorlighetsgrad, og i grad av samarbeid og involvering av familien og barnet. Alle disse faktorene påvirker barnevernets arbeid både lokalt i den enkelte barnevernstjeneste, og over tid.

Barn i kontakt med barnevernet

Utvikling over tid før pandemien

Årene opp mot pandemien preges av en viss utvikling i antall saker som meldes inn til barnevernet, undersøkelser som blir igangsatt og tiltak som tilbys i barnevernet. Statistisk sentralbyrå (SSB) rapporterer årlig om utviklingen på disse områdene i barnevernet, og denne statistikken gjengis også av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir). Denne statistikken viser blant annet at det var en gradvis økning i antall bekymringsmeldinger barnevernet mottok fra 2013 til og med 2016, før det er antydning til en liten nedgang fra 2017–2019. Størst andel meldinger omhandler barn i skolealder, mens en mindre andel omhandler de yngste barna. Det er i all hovedsak skole, barnevernstjenesten selv og politiet som melder om bekymringsverdige forhold. Også andre instanser som helsetjenestene, barnets foreldre og privatpersoner er meldere av bekymring til barnevernet, men i mindre grad enn de førstnevnte. Forut for pandemien var det liten endring i denne fordelingen. Offentlig statistikk viser også at henleggelsesraten på landsbasis har holdt seg stabilt på rundt 20 % de siste årene (Bufdir, 2022).

Samtidig viser en studie der det har vært gjort en gjennomgang av meldings- og undersøkelsesarbeidet i barnevernet, at det er store lokale variasjoner i henleggelsesrate fra kommune til kommune (Lauritzen, Vis, Ulset, Tjeldflaat, & Rustad, 2019). Kommuner har i varierende grad en fastlagt prosedyre for undersøkelsesarbeidet sitt, og norske studier har vist at det er et stort innslag av skjønn som legges til grunn for de vurderingene som gjøres i barnevernet i undersøkelsessaker (Samsonsens & Willumsen, 2018; Vis, Lauritzen, & Fossum, 2016). Dette resulterer i relativt store variasjoner i utfallet av meldinger og undersøkelsesarbeid i barnevernet både geografisk og over tid. Ulike mønster i beslutninger over tid, og en endring i innmeldte bekymringsmeldinger til barnevernet, kan resultere i naturlig variasjon i barnevernsstatistikken uavhengig av en pandemi. Som redegjort for i rapporten til Drange et al. (2021), har det vært en økning de siste 10–15 årene i hvor mange barn som kommer i kontakt med barnevernet. Tall fra en nylig publisert rapport av Drange og kolleger (2021) viser at det i 2018 var 4,2 % av barn i alderen 0–17 år som mottok barnevernstiltak i Norge i 2018. Dette er høyere enn for eksempel de rapporterte 2,9 % i 1997 (Clausen, 2000). Tiltak som gis barn og familier har også endret seg over tid, fra å dreie seg om å styrke barnet til å i større og større grad rette seg mot foreldrene og styrke deres foreldreferdigheter (Drange et al., 2021). Som redegjort for av Lauritzen med kolleger (2019) kan dette skyldes at barnevernet også har senket terskelen sin for å gi barn og familier støtte og hjelp som et forebyggende tiltak mot mer alvorlig omsorgssvikt (Frønes, 2015). Det kan også tenkes at samfunnet har blitt mer bevisst barnevernets rolle som hjelper for familier i vanskelige livssituasjoner, og dermed har også meldingene til barnevernet økt med tiden (Frønes, 2015).

Drange og kolleger finner også at økningen i tiltak iverksatt av barnevernet samvarierer med en økt andel innvandring til Norge i samme tidsperiode. Endring av type tiltak som tilbys i barnevernet kan også skyldes at det er lagt et større fokus på barnets omsorgspersoner og familiens nettverk, slik at familien og foreldrene skal styrkes og settes i bedre stand til å ta vare på barna sine. Det kan også skyldes at flere tiltak har blitt utviklet som gjør hjelpetjenestene bedre rustet til å tilby målrettet og kunnskapsbasert hjelp til foreldre. Samtidig har det blitt påpekt at utviklingen i økt antall hjelpetiltak også kan resultere i mindre treffsikre tiltak til flere barn og familier fordi barnevernet i større grad har dreid seg i retning av et velferdsbarnevern (Backe-Hansen et al., 2014). Det er med andre ord flere faktorer som kan påvirke barnevernets arbeid og hvilke barn som kommer i kontakt med barnevernet over tid, og om de mottar tiltak. Slike tidstrender er viktig å følge også inn i nasjonale krisetider slik som under koronapandemien.

Hvilke barn og familier mottar tiltak fra barnevernet

Barnevernets mandat er å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid, og bidra til at barn og unge får trygge oppvekstvilkår. I dette ligger det implisitt at de familiene og barna som får hjelp og tiltak fra barnevernet, har ulike risikoer og sårbarhetsfaktorer knyttet til seg. Rapporten «Barnevern og sosioøkonomisk ulikhet – sammenhenger, forståelser og ansvar» konkluderer da også med at det som forventet var en betydelig overrepresentasjon av sosioøkonomisk marginalisering for familier med barnevernstiltak (Kojan & Storhaug, 2021). Dette gjelder for levekårsindikatorer som andel aleneforsørgere, antall barn i husholdningen, trangboddhet, eierforhold, mottak av sosialhjelp og husholdningsinntekt. Videre er det en betydelig overrepresentasjon av tiltak knyttet til familier med innvandringsbakgrunn fra Sør-Amerika, Afrika og Asia.

I det å sikre barnas helse og utvikling ligger det også at barnevernstjenesten skal hjelpe barn og ungdommer som har utviklet alvorlige atferdsproblemer, og de som står i fare for å utvikle slike problemer, jf. Rundskriv om det kommunale og fylkeskommunale arbeidet med barn og unge med atferdsvansker. Dette dreier seg om barn og ungdommer som er involvert i kriminalitet, misbruker

rusmidler, har sosialt sett negativ og normløs atferd, i retning prostitusjon og gatebarn/vagabondering, og har sammensatte problemer med fravær fra hjemmet, unndragelse fra voksenkontroll, tilhørighet i uoversiktlige miljøer med eldre ungdommer, sterk utagering, konflikter i hjemmet og omfattende skoleskulk (eller har falt helt ut av skolen). Det er da ungdommens egen atferd som har utløst eller utløser en barnevernssak. Det vil også være saker der det er en kombinasjon av familieforhold og atferdsproblemer som utløser behovet for tiltak fra barnevernstjenesten.

Når man starter opp tiltak, og hvordan barnevernstjenesten er involvert, vil variere med barnets alder. Hos noen vil tiltak bli satt inn fra fødselen. Dette er tilfeller der det er kjent at mor og/eller far har utfordringer som gjør at det er betydelig økt sannsynlighet for de ikke vil kunne ivareta barnets behov godt nok. Dette dreier seg særlig om rusproblemer, utfordringer med psykisk helse og noen tilfeller av psykisk utviklingshemming. Lauritzen og kolleger viste også at det var mindre sjanse for å henlegge saker som omhandlet yngre barn, sammenliknet med eldre barn der sjansen for henleggelse er større. Senere i småbarnsalderen vil det bli opprettet saker som følge av at noen i omgivelsene ser tegn hos barnet eller foreldrene som gir bekymring for barnet. Etter hvert vil også barnet selv kunne fortelle om problemer hjemme. Med økende alder vil også andelen saker som skyldes atferdsproblemer hos barnet selv, øke. Når det gjelder kjønn, vil det også være flere saker knyttet til atferdsproblemer hos gutter enn hos jenter, mens det vil være flere saker med mistanke om seksuelle overgrep eller problemer som følge av seksuelle overgrep hos jenter.

Barn i barnevernet og koronapandemien

Det ble erklært koronapandemi i Norge 12. mars 2020. Fra og med 13. mars resulterte dette i at alle innbyggere ble bedt om å holde seg hjemme, så fremt det var mulig, og minimere sosiale kontakt til kun de man delte bosted med. En vennefamilie eller omgang med 1 til to venner for barn ble tillatt, primært for utendørs møter og adspredelse. For barnevernet, i likhet med mange andre yrkesgrupper, innebar det at alle ansatte ble sendt hjem og bedt om å jobbe på hjemmekontor. Det relativt umiddelbare fokuset på barn og deres familier, samt barnevernets sentrale rolle for å sikre at barn lever i trygge hjem, førte til at barnevernsansatte ble utpekt som en særlig samfunnskritisk tjeneste og dermed fikk tilgang til at ansatte hadde krav på et dagtilbud til egne barn for å ivareta arbeidsoppgavene sine på en forsvarlig måte. Den første tiden etter nedstengingen gikk det ut en rekke informasjonsskriv og brev til landets barnevernstjenester om håndtering av sitt samfunnsoppdrag innenfor rammene av smittevern gitt av helsemyndighetene. Det ble lagt strek vekt på å opprettholde akutte oppgaver og prioritere etter de inkomne sakenes alvorlighet (Bufdir, 2020, https://bufdir.no/aktuelt/temaside_koronavirus/profesjonelle/informasjonskriv/den_kommunale_barneverntjenestens_prioriterte_oppgaver_i_en_tid_i_krise_og_beredskap/). Barne- og familiedepartementet nedsatte en koordineringsgruppe for tjenester til sårbare barn og unge tidlig under første nedstenging, og deres første av 15 statusrapporter (per 30.07.2022) ble levert allerede 20. april 2020. Dette var samme dag som den gradvise gjenåpningen av barnehager og skoler startet, der barnehagebarna ble prioritert først. 27. april kunne barn på 1.–4. trinn begynne på skolen igjen, og fra og med 11. mai. kunne resten av grunnskolen og videregående opplæring gjenåpne. Etter en gradvis gjenåpningen våren og sommeren 2020, ble det allerede i august 2020 meldt om nye smitteutbrudd og økende smitte i samfunnet. I september 2020 erstattes de nasjonale tiltakene av lokale tiltak styrt av lokale nivå på smitte og sykdom. Fra og med november 2020 øker smitten i hele landet, og en rekke smitteverntiltak gjeninnføres i store deler av landet. Barnehager og barneskoler stenger ikke, men smitteverntiltak i skolen opprettholdes. Karantene- og isolasjonsregler innebærer perioder der barn og familier må holde seg hjemme i en uke eller mer med regler om sosial isolasjon. Første vaksine settes romjulen 2020.

Under pandemien, der flere personer og familier ble satt under press og uten tilgang til det daglige støtteapparatet som skole, barnehage og hjelpetjenester, ble barnevernets arbeid vanskeligere, men også desto viktigere. Tidlige rapporter fra barnevernstjenestene viste at de hadde redusert mulighet til å ivareta alle sine oppgaver (Bufdir, 2020), men at alvorlige saker ble prioritert også under pandemiens første faser (Tveito, 2021). Det ble ikke rapportert om mangel på personell, og større fravær av ansatte enn normalt i den kommunale barnevernstjenesten (Statusrapport 1 fra koordineringsgruppen Bufdir, 2020).

Samtidig viste offentlig statistikk at det var en nedgang i meldinger til barnevernet i 2020, at henvisninger til sosialpediatriske avdelinger på sykehus gikk ned i første del av pandemien, våren 2020, og at politiet hadde færre anmeldelser knyttet til vold, også vold i hjemmet (Gjellan & Aarsether, 2020; Politiet, 2020; SSB, 2021). To av barnevernets sentrale samarbeidspartnere, barnehage og skole, hadde ikke ansatte i det som ble definert som samfunnskritiske yrker. Det kan ha påvirket muligheten til å fange opp barn som opplevde uheldige omsorgsbetingelser eller som utviklet vansker som innebar involvering av barnevernet. Særlig fordi barnehage, og spesielt skolen, er en av de som melder flest bekymringer til barnevernet. Utover i pandemien, når de mest inngripende tiltakene avtok og barnehager, skoler og helsestasjoner kunne holde åpent, ble kanskje situasjonen en annen. Samtidig vet vi ikke med sikkerhet hvordan endringer i tiltak og smittetall henger sammen med antallet barn det ble meldt bekymring om, opprettet undersøkelsessak for og iverksatt tiltak for.

Barnevernsstatistikk og situasjonen for barnevernet i Norge

I Norge gikk antallet meldinger ned etter nedstengingen, men aktiviteten knyttet til klienter der barnevernet var særlig bekymret for eskalering av konflikt og bruk av vold i hjemmet, ble intensivert (Tveito, 2021). Statistisk sentralbyrås egen rapportering har vist at det har vært en nedgang i antall meldinger fra 2019 til 2020 på 3 %. Dette samsvarer med den noe nedadgående kurven på antall meldinger siden 2017 (SSB, 2021). I tillegg til at antall meldinger har gått ned, har det også vært noen endringer i hvem som melder. Det har vært størst økning i meldinger fra andre privatpersoner og barnevernsvakta i 2020. Selv om skolen og politiet i likhet med tidligere år er de som melder flest saker til barnevernet, har det vært en nedgang i meldinger fra skoler, barnehager, familievernkontor, skolehelsetjenesten og flere andre instanser som til vanlig møter barn og deres familier og kan melde om bekymring for barns omsorgssituasjon til barnevernet (SSB, 2021). Når det kommer til undersøkelsessaker, har det vært en nedadgående trend for hvor mange meldte saker som går videre til undersøkelse. Denne reduksjonen i antall bekymringsmeldinger som har ført til undersøkelse, gjør seg særlig gjeldende for barn i alderen 0–5 år, der det var en nedgang på 5 % i antall undersøkelsessaker som ble opprettet. Det har de seneste årene vært en nedgang i antall tiltak som blir iverksatt for barn og unge i barnevernet, og denne nedgangen fortsatte i 2020. Det var størst nedgang i omsorgstiltak, på 8 %, men det ble også registrert en 3 % nedgang i hjelpetiltak i 2020 sammenliknet med 2019. Igjen er det særlig blant 0–5-åringene at antall tiltak og særlig omsorgstiltak var redusert i 2020 sammenliknet med 2019 (SSB, 2020, 2021). Dette kan muligens ha sammenheng med en nedgang i fødselstallene frem til 2020.

Barne-, ungdoms-, og familiedirektoratet gjennomførte egne undersøkelser i kommunale barnevernstjenester i hele landet det første halvåret av pandemien: fra slutten av mars til og med november, med unntak av juli 2020. Basert på svarene fra disse undersøkelsene har Skrove og kolleger (2021) analysert hvordan de norske barnevernstjenestene selv beskriver sin aktivitet i koronapandemiens første halvår. Studien viser at mars, april og til dels november var preget av lavere aktivitet i barnevernstjenestene enn normalt, mens de resterende månedene ifølge barnevernslederne var preget av mer normal aktivitet (Skrove et al., 2021). Dette gjelder blant

annet bekymringsmeldinger mottatt i perioden for undersøkelsen: Omtrent halvparten av barnevernslederne som deltok, rapporterte om lavere aktivitet enn vanlig i april, mens i august og november ble det i langt større grad rapportert om enten normal mengde eller en økning i bekymringsmeldinger. Samtidig er ikke bildet helt entydig. I deler av landet, for eksempel på Vestlandet, forteller barnevernsledere om en senere normalisering av aktiviteten sammenliknet med resten av landet. Barnevernstjenestene på Østlandet så ut til å i mindre grad oppleve reduksjon i mottatte bekymringsmeldinger enn i resten av landet. Når det gjelder tiltak og opprettholdelse av tiltak for barn i barnevernet, ble dette kartlagt i barnevernstjenestene fra mars til og med august 2020, og en knapp majoritet av barnevernstjenestene sa de hadde opprettholdt tiltak i stor grad i mars, mens nærmest samtlige barnevernstjenester oppga det samme på det siste måletidspunktet i august. Dette stemmer også overens med det ungdommer har svart i en nasjonal studie om omfang av vold og overgrep og mottatt hjelpetilbud under pandemiens første seks uker (Hafstad & Augusti, 2020). I denne studien fortalte 129 ungdommer at de hadde kontakt med barnevernstjenesten. Omtrent halvparten av disse ungdommene (45 %) sa at kontakten var like hyppig under nedstengingen i mars/april 2020 som før pandemien. Dette er også i tråd med det barnevernstjenestene rapporterte om sin egen tilgjengelighet i april. Omtrent 50 % av kontorene som svarte på undersøkelsen, sa at de hadde omtrent lik tilgjengelighet i april 2020 som før pandemien brøt ut. Dette er en betydelig reduksjon i opplevd tilgjengelighet fra barnevernets side (Skrove et al., 2021), og den stemmer overens med hvor mye oppfølging ungdommene selv opplever at de fikk (Hafstad & Augusti, 2020). I alt viser Skrove og kolleger at det, når systemutfordringer summeres, er størst systembelastning i mars, april og til en viss grad i mai.

Deretter reduseres belastningene betydelig på systemnivå i barnevernstjenestene. Det vil si at belastningene på systemet varte over flere måneder, avtok i sommermånedene og til dels tok seg opp igjen i løpet av høsten 2020.

Forskjellene mellom by og land ble også undersøkt av Skrove og kolleger (2021). Barnevernstjenestene i større byer sammenliknet med de i mer rurale strøk rapporterte ikke store forskjeller i aktiviteten under pandemien. Skrove og kolleger skriver at det allikevel var noe større nedgang i meldinger til barnevernet i de større byene sammenliknet med resten av landet. Tidlig i pandemien klarte man også i mer urbane strøk i større grad å opprettholde hjelpetiltak til familier sammenliknet med barnevernstjenester i mindre tettbygde deler av landet (Skrove et al., 2021).

Internasjonale og nasjonale studier på barnevernet og barnevernspopulasjonen

I likhet med norske registerdata viser registerstudier fra barnevernet i flere delstater i USA en nedgang i meldinger til barnevernet (Barboza, Schiamburg, & Pahl, 2020; Baron, Goldstein, & Wallace, 2020; Bhopal, Buckland, McCrone, Villis, & Owens, 2021). Dette var tilfelle i California, der barnevernstjenestene i to fylker opplevde en nedgang i meldinger til barnevernet i 2020 sammenliknet med 2019, særlig i de månedene skolene vanligvis er åpne (Metcalf et al., 2022).

Samme studie fant at meldinger til barnevernet grunnet fysisk vold gikk ned, mens det var en økning i meldinger til barnevernet der det var mistanke om omsorgssvikt (neglekt) og seksuelle overgrep. Det som også ble avdekket i samme studie, var en økning i henvisninger til sosialpediatriske klinikker der undersøkelser av barn mistenkt utsatt for vold ble undersøkt (Metcalf et al., 2022). Dette funnet ble tolket som en indikasjon på en økning i mer alvorlig vold mot barn som medfører en grad av skade der medisinske undersøkelser var nødvendig (Metcalf et al., 2022). Dette støttes av en studie foretatt i Florida i USA, der flere barn måtte flytte ut av hjemmet på grunn av vold i hjemmet under pandemiens første måneder sammenliknet med data

fra to tiår før pandemien (Musser, Riopelle, & Latham, 2021). Selv om det i USA ble avdekket en nedgang i voldsrelaterte skader på barn under pandemien, var det også her registrert en økning i mer alvorlige voldsskader (De Boer et al., 2022). I USA tolkes resultatene av disse studiene som et tegn på at helsevesenet og barnevernstjenesten ikke har fanget opp barn som trenger deres tjenester i tilstrekkelig grad, og tidlig nok. Dette har ført til en økning av mer alvorlig fysisk vold mot barn, istedenfor at man avdekker tidlig at barna står i fare for å bli utsatt for vold, eller avdekker det før volden eskalerer (Metcalf et al., 2022; Musser et al., 2021). Det er usikkert om det samme er tilfelle for barn i Norge, all den tid samfunnene er ulike i utgangspunktet, og pandemien har rammet Norge og USA ulikt når det gjelder sykdom og dødsfall, men også graden av inngripende tiltak rettet mot barn og familier. I tillegg sier ikke studiene nevnt over noe om hvorvidt de innmeldte sakene til barnevernet resulterer i tiltak eller avgjørelser fra barnevernets side. En fortsatt upublisert amerikansk studie der nasjonal barnevernsstatistikk fra 2020 blir analysert, viste en nedgang i bekymringsmeldinger tidlig i pandemien, men en økning i saker der det ble bekreftet vold mot barn (Shusterman et al., 2022). Sammenhengen mellom meldinger og videre saksgang i barnevernet kan si noe om hvorvidt barnevernet vurderer meldingene som bekymringsverdige eller ikke. At det var en økning i saker der det amerikanske barnevernet konkluderte med vold mot barn den første tiden av pandemien sammenliknet med de samme ukene årene før, tyder på at til tross for en redusert saksmengde økte andelen av alvorlige saker i USA.

Forskning på barnevernet under covid-19-pandemien viste at tjenesten i store deler av verden, både i høy- og lavinntektsland, fikk redusert tilbud tidlig i pandemien (Katz et al., 2021). I noen høyinntektsland (Tyskland, Canada og Australia) med godt utbygd barnevern og velferdsstruktur opprettholdt imidlertid barnevernet aktiviteten selv om meldinger til barnevernet gikk drastisk ned (Katz et al., 2021). I Norge, som ikke var en del av nevnte oversiktsartikkel, ble det rapportert om et redusert tilbud i det såkalte velferdsbarnevernet, men et forsterket tilbud i det som ofte omtales som kjernebarnevernet (Tveito, 2021). Dette rapporterte også norske barnevernstjenester som deltok i spørreundersøkelsen gjennomført av Bufdir. I Bufdir-undersøkelsen som Skrove et al. (2021) har sammenfattet, kommer det frem at de aller fleste barnevernstjenester opprettholdt sitt akuttarbeid. Rundt 20 % av tjenestene som deltok, sa riktignok at akuttopp gavene deres var noe eller sterkt redusert i mars og april, men at disse utfordringene ble redusert i løpet av det første halvåret av pandemien. Utenlandske studier har også vist at barnevernet har tilpasset sin praksis og opprettet nye metoder for å imøtekomme brukernes behov og følge opp barn og familier (Ferguson, Kelly, & Pink, 2022; Fore, 2021). Barnevernet er, som beskrevet av Tveito (2021), vant til å jobbe med kriser, og dermed klarte mange tjenester raskt å innrette seg mot de akutte oppgavene som barnevernet skal ivareta. Dette var konklusjonen etter den empiriske undersøkelsen Bufdir gjennomførte første sju månedene av pandemien (Skrove et al., 2021), og det støttes også av funn gjort i en norsk kvalitativ studie om blant annet barnevernets prioriteringer under pandemiens første uker (Krane, Ausland, & Andvig, 2021). Krane med kollegaer (2021) fant i studien sin at akuttsaker ble fulgt opp og prioritert fra starten av pandemien.

Denne studien

Denne studien er en del av et større tredelt prosjekt, og denne rapporten er nummer tre av tre delrapporter. Formålet med det overordnede prosjektet var å skaffe til veie kunnskap om barn og ungdom i alderen 0–18 år som på ulike måter lever i sårbare livssituasjoner under koronapandemien. Studiens første delprosjekt bestod av en omfangsstudie om vold og overgrep under skolestengingen våren 2020, mens delprosjekt to omhandlet ungdom på barnevernsinstitusjon og deres trivsel, medbestemmelse og samvær med familien under

pandemien. Totalt sett dekker de tre delprosjektene både overlappende og ulike barnegrupper og aldre. De to første delstudiene handler om ungdommer, mens denne siste delrapporten tar for seg alle barn i barnevernet fra og med 0 til og med 17 år. De to siste rapportene studerer grupper av barn i kontakt med barnevernstjenesten. Formålet med prosjektet som helhet er å si noe om konsekvensene av pandemi for barn i utsatte livssituasjoner.

I denne tredje delstudien er formålet å kartlegge antall og andel barn som ble fulgt opp av barnevernet i det første året av pandemien sammenliknet med de syv foregående årene, 2013–2019. Vi ønsket å undersøke om det er forskjeller i antall barn og type konklusjoner som barnevernet trekker om barns omsorgssituasjon og behov for tiltak. Beskrivende analyser vil presenteres måned for måned slik at smittetall og tiltaksbyrde kan ses i sammenheng med trender i hvor mange barn som det meldes inn bekymring om, hvor mange barn det opprettes undersøkelsessak for, og hvor mange barn som starter opp med tiltak under pandemien, sammenliknet med de syv foregående årene før pandemien. I tillegg vil andelen barn som omfattes av en henleggelse eller vedtak, og omsorgstiltak versus hjelpetiltak, beskrives. Vi vil legge vekt på barnets alder i disse analysene. For å kartlegge geografiske variasjoner i smittetrykk vil vi også presentere tall fra Oslo kommune, der smittetrykket var størst under første del av pandemien. Følgende problemstillinger vil bli besvart:

- 1) Har det vært en endring i antall barn det har vært meldt inn bekymring om, og har andelen barn med henholdsvis henlagte og ikke-henlagte meldinger endret seg under pandemien sammenliknet med de foregående årene? Har eventuelle endringer vært forbundet med barnets alder, og er statistikken i Oslo annerledes enn i landet som helhet?
- 2) Har antallet barn med opprettet undersøkelsessak endret seg under pandemien sammenliknet med før? Og har andelen barn med henholdsvis vedtak eller henleggelse endret seg under pandemien? Henger eventuelle endringer sammen med barnets alder og lokale variasjoner i smitte og tiltaksbyrde? Og har det vært endringer i vedtaksgrunnlag?
- 3) Hvilke tiltak har vært igangsatt for barn i barnevernet i løpet av pandemiåret, sammenliknet med tidligere år? Er det en endring i konklusjon om hjelpetiltak versus omsorgstiltak? Har type tiltak igangsatt hatt sammenheng med hvorvidt det har vært pandemi eller ikke? Og er det vært endringer i tiltak iverksatt for de ulike aldersgruppene under sammenliknet med før pandemien?

Metode

Utvalg

Studien er basert på registerdata fra barnevernet utlevert av Statistisk sentralbyrå (SSB). Dataene er rapportert av alle barnevernskontor i Norge til SSB og sammenstilles av SSB i den såkalte barnevernsstatistikken. Dataene er hentet ut for årene 2013–2020. 246 387 barn mellom 0 og til og med 17 år inngår i statistikken. Dette er det antallet barn som har hatt minst én kontakt med det kommunale barnevernet i løpet av denne tidsperioden. For å regne ut antall barn per 1000 barn i populasjonen er befolkningstall for barn i alderen 0–17 år årene 2013–2020 hentet fra SSBs befolkningsstatistikk. For den beskrivende statistikken for Norge inngår befolkningstallene for hele Norge, og statistikk fra barnevernet for hele Norge inkludert Oslo. Disse befolkningstallene benyttes også i analysene for de ulike aldersgruppene. For analysene for Oslo er befolkningstall og tall fra barnevernsstatistikken for Oslo beskrevet.

Denne fremgangsmåten ble valgt slik at tallene som blir presentert tar høyde for endringer i det totale antallet barn i aldersgruppen fra år til år. Over tid har det vært en nedgang i fødselstallene, og beregning av antall barn per 1000 barn tar høyde for variasjoner i barnepopulasjonen fra år til år.

For å se på trender over tid har vi valgt å slå sammen tall for årene 2013–2019 og oppgi et gjennomsnitt for alle variabler måned for måned. For å ta høyde for at det vil finnes naturlig variasjon i statistikken måned for måned, har vi også valgt å oppgi minimums- og maksimumsnivåer registrert for hver måned i disse årene. Tall for 2020 presenteres for seg, til sammenlikning med gjennomsnittet og minimums- og maksimumsverdier presentert for årene 2013–2019.

Tabell 1. Oversikt over det totale utvalget for analysene per år.

År	Antall barn med opprettet melding	Antall barn med konklusjon undersøkelse	Antall barn med startdato hjelpetiltak*	Antall barn med startdato omsorgstiltak*
2013	44 156	36 961	49 978	8188
2014	44 760	37 966	46 109	7002
2015	46 062	39 608	44 071	6098
2016	49 463	43 387	46 612	5437
2017	50 164	44 358	46 460	4863
2018	48 684	43 092	45 123	4406
2019	49 042	42 883	43 195	3887
2020	47 458	32 505*	39 267	3190

* Antallet barn som får en konklusjon på sin melding med oppstart i 2020, vil justeres med data fra 2021, fordi majoriteten av undersøkelsessaker som starter opp i oktober, november og desember, får en konklusjon påfølgende år. Hjelpetiltak = alle tiltak gitt av barnevernet unntatt vedtak om omsorgsovertakelse. Omsorgstiltak = vedtak om omsorgsovertakelse.

Variabler

Bakgrunnsvariabler

Rapporten vil presentere data fremstilt etter barnets alder i år. Der alder beskrives, vil utvalget deles inn i aldersgruppene 0–2 år, 3–5 år, 6–12 år og 13–17 år. Trender i dataene for barnevernet i Oslo kommune vil også bli beskrevet.

Meldinger

Antall barn det registreres bekymringsmelding om, og konklusjonen på meldingen, henlagt eller ikke-henlagt, registreres. Antall barn som det registreres bekymringsmelding på, oppgis som antall barn av 1000 barn i alderen 0–17 år. Antall barn per 1000 barn oppgis for hver av årets måneder før pandemien (gjennomsnitt for 2013–2019) og under pandemiens første år. Tidligere registrerte minimums- og maksimumsnivåer for årene 2013–2019 oppgis for hver måned. Andelen barn med henlagte versus ikke-henlagte meldinger for hver av årets måneder vil også oppgis. Tidligere registrerte minimums- og maksimumsandelere for årene 2013–2019 oppgis også for hver måned.

Andelen henlagte og ikke-henlagte meldinger i barnevernet kan reflektere graden av enighet mellom samfunnet og barnevernet om hva som er bekymringsverdige oppvekstbetingelser for barn i Norge.

Melder og saksinnhold

I SSB sin statistikk over hvem som melder til barnevernet, oppgis 23 ulike kategorier. Disse inkluderer ansatte ved utdannings-, helse-, og omsorgstjenestene, NAV, politi, fritidsaktiviteter, privatpersoner, familie og barnevernet selv. I denne rapporten vil antall barn være nevner når andel regnes ut for melder. Det vil si at det er andelen barn med de ulike kategoriene for meldere som oppgis. Et barn kan ha flere meldere, og den totale andelen for alle meldere vil derfor overstige 100 %.

Saksinnhold er det melder observerer som bekymringsverdige med tanke på barnets omsorgssituasjon, og det melder velger å begrunne sin bekymringsmelding med. Saksinnhold er i statistikken delt inn i 19 ulike kategorier knyttet til høy grad av konflikt i hjemmet, vold i hjemmet, foreldrenes omsorgsevne, foreldres helseutfordringer, barnets vansker eller andre bekymringsverdige forhold ved eller rundt barnet.

For variablene melder og saksinnhold fremstilles dataene per år og i prosent av alle barn det meldes inn bekymringer om.

Undersøkelser

I kategorien *undersøkelser* rapporteres antall barn per 1000 barn som det opprettes undersøkelsessak for, og der konklusjonen i saken foreligger. Fremstillingen er basert på datoen undersøkelsessaken ble opprettet, og at konklusjon i saken foreligger. Antall barn det opprettes undersøkelsessaker for per 1000 barn i alderen 0–17 år oppgis for hver av årets måneder før pandemien (gjennomsnitt for 2013–2019) og under pandemiens første år. Tidligere registrerte minimums- og maksimumsnivåer i årene 2013–2019 oppgis for hver måned. Konklusjonene for undersøkelsessakene blir kartlagt som andel henleggelse og vedtak. For undersøkelsessaker er det viktig å merke seg at månedene oktober–desember 2020 ikke har fullstendige data og ikke kan tolkes. Siden vi legger til grunn at konklusjonen foreligger når vi teller antall barn, påvirker dette oppstartede saker i årets tre siste måneder, da de fleste undersøkelsessaker som starter opp på den tiden av året, ikke konkluderes før påfølgende år.

I statistikken om undersøkelsessaker vil også vedtaksgrunnlag presenteres. Vedtaksgrunnlag forstås som andelen barn som mottar vedtak om tiltak kategorisert etter den eller de årsakene som oppgis som grunnlag for vedtak.

Vedtaksgrunnlag kategoriseres på samme måte som variabelen *saksinnhold*, med 19 ulike koder knyttet til barnets omsorgssituasjon, foreldrenes omsorgsevne, barnets vansker eller andre bekymringsverdige forhold ved eller rundt barnet. Statistikken om vedtaksgrunnlag er basert på data for hele år, og ikke måned for måned.

Tiltak

Antall barn per 1000 barn delt inn etter startdato for tiltak vil inngå i analysene med tall for hver av årets måneder i 2020 og perioden 2013–2019. Tidligere registrerte minimums- og maksimumsnivåer for årene 2013–2019 oppgis for hver måned. I denne statistikken telles antall barn per 1000 som starter opp med et tiltak på gitt dato uavhengig om de allerede mottar andre tiltak, eller har mottatt tiltak tidligere eller ikke. Andelen hjelpe- og omsorgstiltak for hver av årets måneder vil også oppgis. Med omsorgstiltak menes i denne sammenheng barn med et vedtak om omsorgsovertakelse, mens hjelpetiltak er alle andre tiltak gitt av barnevernet, også tiltak som innebærer flytting fra barnets hjem, slik som for eksempel tvangsflyttinger. Tidligere registrerte minimums- og maksimumsandel for årene 2013–2019 oppgis for hver måned.

Videre vil tiltakene også kategoriseres på overordnet nivå som enten 1) institusjon, 2) fosterhjem, 3) tiltak for å styrke foreldreferdigheter, 4) tiltak for å styrke barnets utvikling, 5) tilsyn og kontroll, 6) nettverksarbeid/samarbeid med andre tjenester, 7) undersøkelse og behandling fra andre tjenester eller 8) bosted. Andelen barn med oppstart av nye tiltak vil sorters innenfor disse kategoriene i tillegg til de overordnede analysene. Denne fremstillingen er basert på variabelen som av SSB er omtalt som *Kode_kategori*. Kategoriene som inngår her er ulike tiltak som barnevernstjenestene tilbyr barn, foreldre og familier. De ulike kodene sammenstilles i de overordnede tiltakskategoriene spesifisert av SSB.

Analyse

R (1.4.116) er benyttet for alle de beskrivende analysene og figurene i rapporten. Figurer laget i Excel er basert på tall hentet ut fra datamaterialet ved hjelp av R.

Resultater

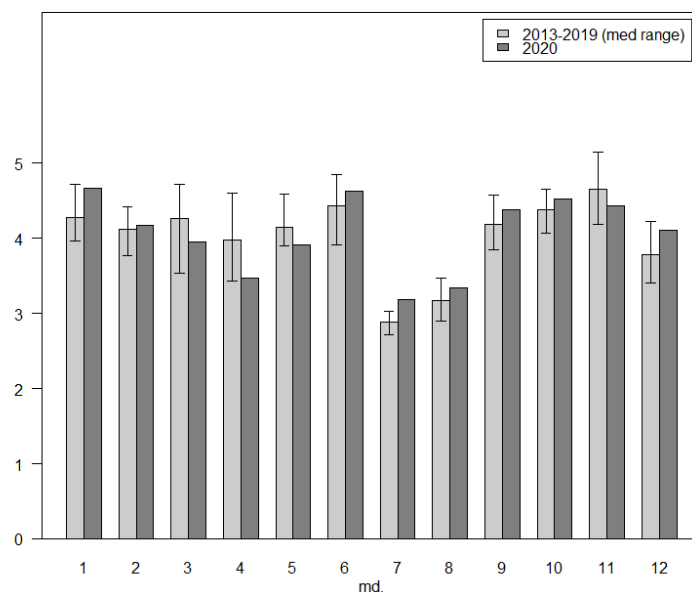
Antall barn med bekymringsmelding

Som Figur 1 viser, er det en nedgang i antall barn det meldes bekymringer om, særlig i april, men også i mars og mai 2020, sammenliknet med gjennomsnittet for de samme månedene for årene 2013–2019. Selv om det er en tydelig nedgang under første nedstenging, er ikke nivået lavere enn det antall barn barnevernet mottar bekymringsmeldinger om i løpet av sommerferien både før pandemien og under pandemiens første år. Det er registrert bekymringsmeldinger om flere barn i juni, juli og august 2020 sammenliknet med gjennomsnittet for årene før pandemien. Dette kan muligens tyde på en forskyvning i når meldere har meldt, og at nedgangen registrert mars, april og mai 2020 speiles i et høyere nivå etter gjenåpningen sommeren 2020, sammenliknet med snittet for tilsvarende måneder årene før. I løpet av høsten 2020 var det en marginal økning i antallet barn som det ble meldt bekymring om, sammenliknet med gjennomsnittet de samme månedene de seks foregående årene, før det ble registrert en liten nedgang i november 2020 sammenliknet med gjennomsnittet for tidligere november-måneder.

November 2020 var preget av nye smitteverntiltak og en ny smittebølge i Norge, som medførte særlig lokale nedstenginger i større byer som for eksempel Oslo, Bergen og Trondheim.

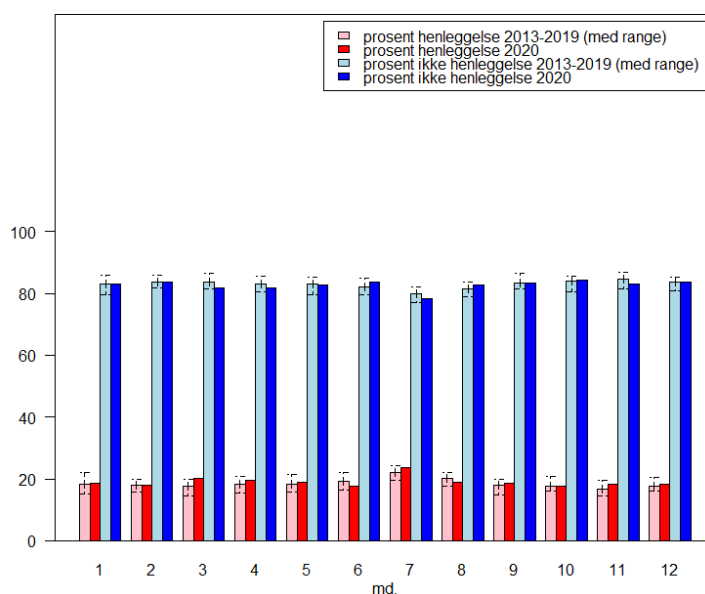
Siden barnevernsstatistikken har vist en jevn økning i antall bekymringsmeldinger fra 2013–2017 og dernest en liten nedgang i antall meldinger de to påfølgende årene (2018–2019), er det også viktig å legge merke til hvordan tallene for 2020 forholder seg til maksimums- og minimumsnivåene som er registrert i 2013–2019 (streker i Figur 1). Som det fremkommer av Figur 1 er antallet barn det meldes bekymring om i april og mai 2020 rett rundt minimumsnivåene registrert i tidsrommet 2013–2019. Differansen i antall barn det meldes bekymring om i 2020 sammenliknet med årene tett oppunder pandemien er derfor større enn det som reflekteres av gjennomsnittet for 2013–2019. Det er særlig månedene april og mai antallet barn det meldes bekymring om er særlig lavt sett i forhold til årene rett før pandemien. Mens for de resterende av årets måneder i 2020, ser ikke nedgangen ut til å ha vært like dramatisk selv om det er registrert en nedgang sammenliknet med tidligere maksimumsnivåer for alle årets måneder i 2020 bortsett fra juli 2020.

Figur 1. Antall barn per 1000 som det ble meldt inn bekymringsmelding om til barnevernet, måned for måned i 2013–2019 (gjennomsnitt og range) og 2020. Streker indikerer spennet mellom tidligere registrerte minimums- og maksimumsantall for hver av årets måneder

Når det gjelder andelen barn som fikk meldinger henlagt eller ikke henlagt, endret ikke dette seg betydelig under pandemien sammenliknet med årene før pandemien. Det er en antydning til at henleggelsesraten øker noe i starten av pandemien (mars og april 2020), sammenliknet med gjennomsnittet for tidligere år. Det samme antydes i juli og november 2020, da henleggelsesraten er noe høyere enn gjennomsnittet for 2013–2019. Andelen barn som får vedtatt undersøkelsessak går dermed også noe ned de samme månedene sammenliknet med tidligere gjennomsnitt. Dataene viser at meldinger knyttet til omtrent 4 av 5 barn gikk videre til en undersøkelse, både før og under pandemien. Det ser derfor ut til at det er ganske stor grad av enighet mellom de som melder inn bekymring om et barn, og barnevernets vurderinger, og at dette ikke endret seg under pandemien.

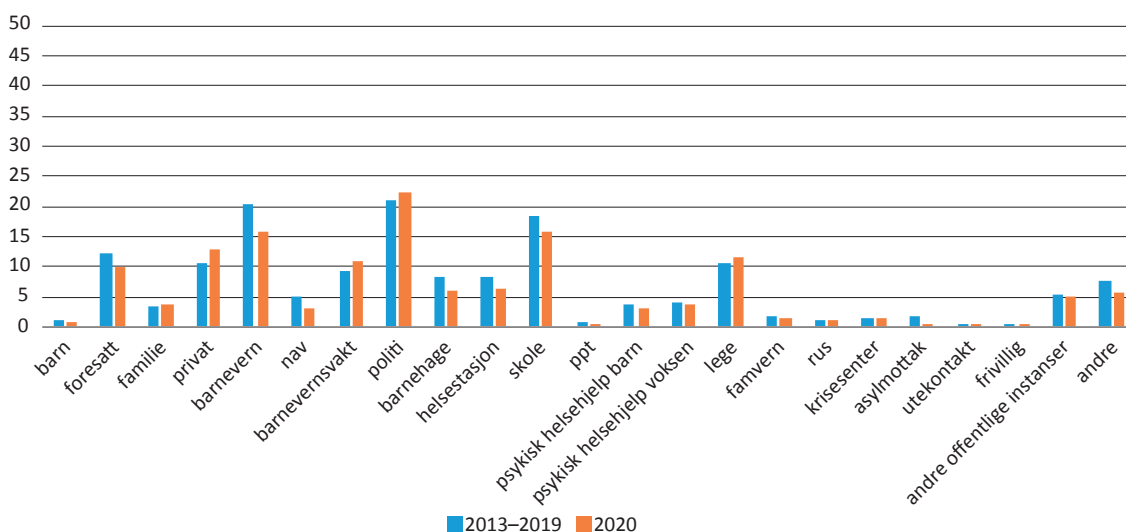
Figur 2. Andel barn med henlagte (rød) og ikke-henlagte (blå) meldinger for hver måned i årene 2013–2019 (lys farge) og i 2020 (mørk farge). Gjennomsnittsandeler og minimums- og maksimumsandeler (streker) for 2013–2019

Melder

Statistikken over hvem som har meldt inn bekymring for barn til barnevernet, viser at det har vært en liten endring under pandemiåret 2020 sammenliknet med årene 2013–2019. Som vist i Figur 3 er den største endringen nedgangen i andelen barn som barnevernet melder bekymring om, som ble redusert med 4 prosentpoeng i 2020 sammenliknet med 2013–2019, etterfulgt av skolen der reduksjonen i andelen barn de meldte bekymring om var på 3 prosentpoeng. Andelen barn som private melder inn bekymring om har økt med 2 prosentpoeng i 2020, det samme er tilfelle for barnevernsvakten. Det er viktig å merke seg at i denne statistikken er det andelen av barna det ble meldt inn bekymring om i henholdsvis årene 2013–2019 sammenliknet med 2020 som beskrives. Dette til forskjell fra antall meldinger som nevner. Det er ikke uvanlig at et barn kan ha flere registrerte bekymringsmeldinger i løpet av et år, der ulike meldere er avsender.

Figur 3. Meldere årene 2013–2020 oppgitt som andel barn med bekymringsmelding. Flere meldere kan melde inn bekymring om samme barn.

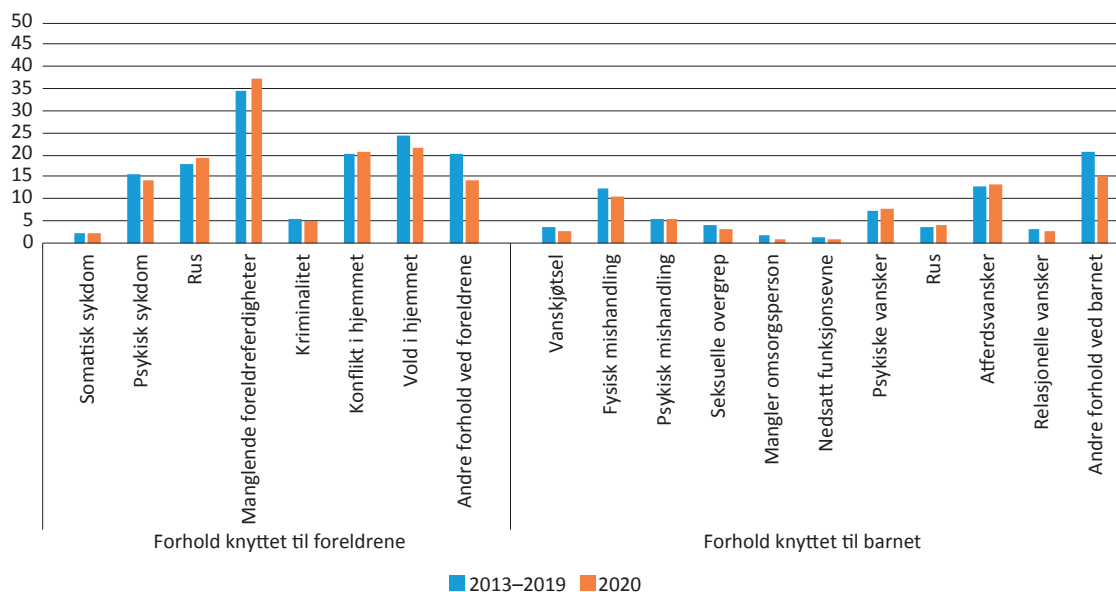

Saksinnhold

Årsaken til at personer rundt barnet meldte sin bekymring var noe endret, men ikke i vesentlig grad. Det var 3 prosentpoengs økning i andelen barn der manglende foreldreferdigheter ble oppgitt som årsak til melding. Det var også en ett prosentpoengs økning i andelen barn det ble meldt bekymring om der foreldrenes problemer med rus ble oppgitt som årsak til bekymring. Det var også noen årsaker til bekymring som forekom mindre i 2020 sammenliknet med de 7 foregående årene. At det forekom vold i hjemmet ble oppgitt for 2 prosentpoeng færre barn det ble meldt bekymring om i 2020, sammenliknet med 2013–2019. Det var også en 6 prosentpoengs reduksjon i andelen barn der andre forhold ved foreldrene ble oppgitt som årsak til bekymring. Det var mindre endringer i årsaker til melding som omhandlet barnet direkte. Og der det var endringer var det snakk om en reduksjon i andelen barn i 2020, sammenliknet med 2013–2019. Det var en 5 prosentpoengs nedgang i andelen barn som fikk oppgitt andre forhold ved barnet som årsak til bekymringsmelding, og litt i overkant av 1 prosentpoengs nedgang i andelen barn der vold ble oppgitt som årsak til bekymringsmelding. Det er viktig å merke seg at årsakene her oppgis per barn, og at for hvert barn det meldes bekymring om kan forekomme flere årsaker til bekymring. Derfor overstiger andelen 100 %.

Figur 4. Årsak til melding for årene 2013–2019 og for 2020 oppgitt i prosent. Flere årsaker til bekymringsmelding kan oppgis per barn.

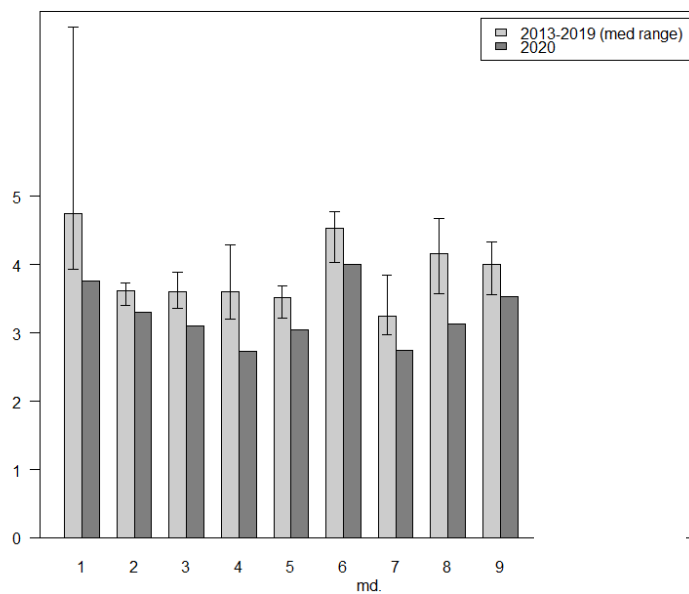

Antall barn med opprettet undersøkelsessak

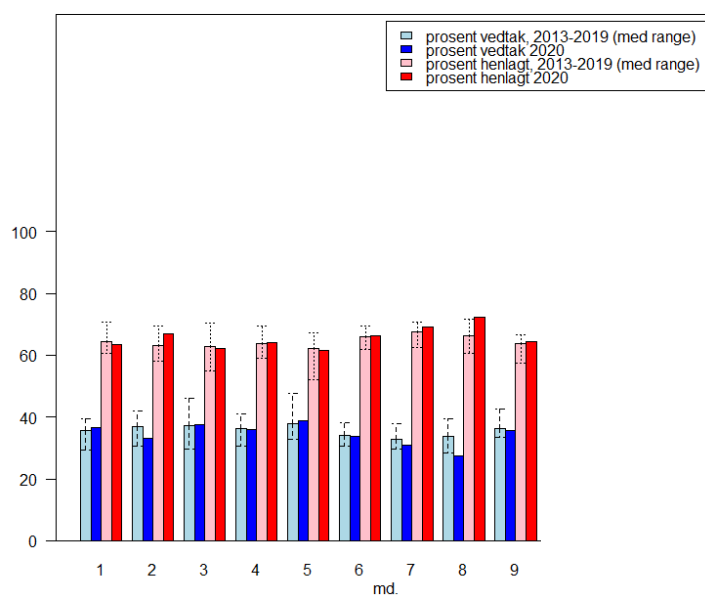
Det var en nedgang i antall barn det ble igangsatt undersøkelsessak for, i 2020 sammenliknet med gjennomsnittet for 2013–2016 og sammenliknet med minimumsverdiene som tidligere har vært registrert i denne statistikken. Det var færre barn som fikk igangsatt undersøkelsessak i 2020 enn registrerte minimumsnivåer de syv foregående årene. Det betyr at vi må lenger tilbake enn 2013 for å ha registrert like lave nivåer som i 2020. I følge SSB sin statistikk (SSB, 2021) har det vært en nedadgående trend de siste årene.

For rett i underkant av 40 % av barna som får igangsatt undersøkelsessak, besluttes det videre oppfølging av barnet og familien med tiltak (Figur 6). Dette er tilfelle både før pandemien og i 2020. I alle årets måneder i 2020 er det en lavere andel saker der det ble vedtak om videre oppfølging med tiltak enn tidligere maksimumsnivåer registrert i årene 2013–2019. Det er en tilnærmet lik økning i andelen barn som får vedtak om henleggelse, som det er en nedgang i vedtak om tiltak i 2020. For årets siste måneder er det svært få oppstartede undersøkelsessaker som også ender med konklusjon om vedtak eller henleggelse i samme statistikkår. Derfor kan vi ikke vite med sikkerhet hvordan barnevernet konkluderte i saker som startet opp i løpet av de tre siste månedene i 2020, og statistikken for disse månedene vises ikke.

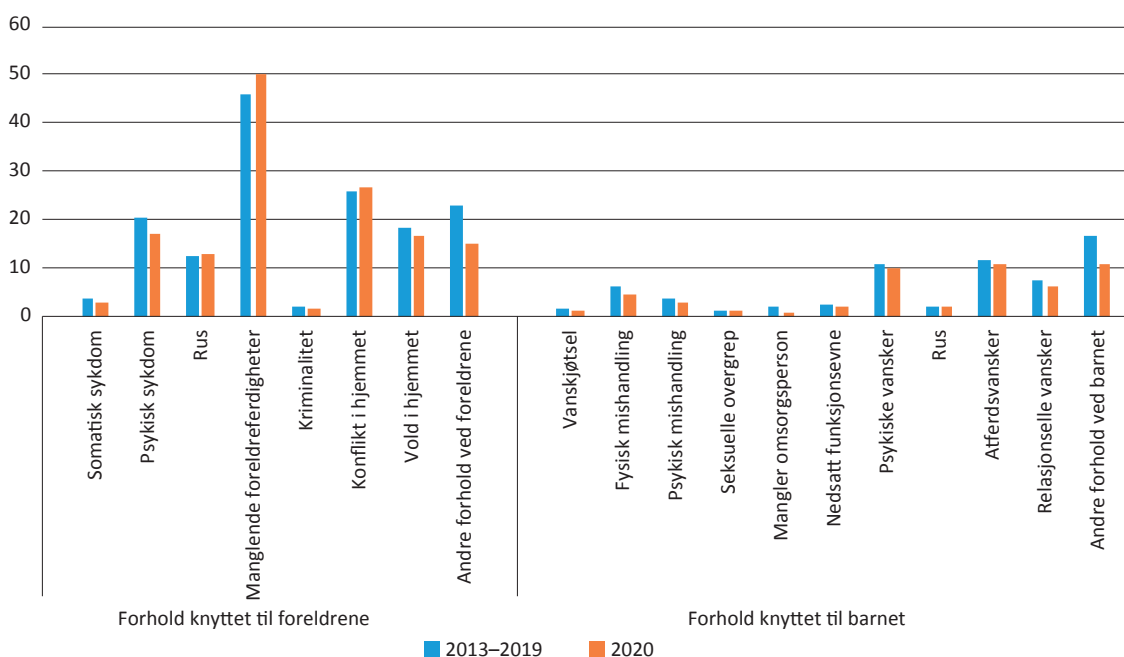
Figur 5. Antall barn per 1000 barn som får igangsatt undersøkelsessak, og der det foreligger vedtak om henleggelse eller videre tiltak. Merk at månedene oktober (10), november (11) og desember (12) ikke vises.

Figur 6. Andelen barn med henlagte undersøkelsessaker (rød) og andelen barn med vedtak (blå) etter undersøkelse. Tidligere registrerte minimums- og maksimumsandel oppgitt som streker på de lyse søylene (2013–2019). Merk at månedene oktober (10), november (11) og desember (12) ikke vises.

Figur 7. Vedtaksgrunnlag i alle undersøkelsessaker der det besluttes tiltak, andel barn i 2013–2019 og 2020.

Vi så også på hva som var årsaken til at det ble vedtatt tiltak i undersøkelsessakene. Det er forhold ved foreldrene som hyppigst oppgis som vedtaksgrunnlag i statistikken fra barnevernet. Innenfor denne kategorien av tiltak, er det manglende foreldreferdigheter som oppgis hyppigst og for nesten 50 % av alle barn som får vedtak om tiltak i barnevernet. Dette etterfulgt av konflikt i hjemmet som utgjorde en omtrent like stor andel barn før og under pandemien i 2020. Det er en liten nedgang i vedtak hvor vold i hjemmet oppgis som årsak til vedtak i 2020. Foreldrenes psykiske sykdom og andre forhold ved foreldrene som ikke er ytterligere spesifisert oppgis også som årsak til vedtak for en lavere andel barn i 2020 sammenliknet med tidligere år. Det samme gjelder andelen barn som mottar tiltak på grunn av at de selv er utsatt for fysisk mishandling i hjemmet, det å mangle omsorgsperson oppgis også for en færre andel barn som får vedtak om tiltak i 2020 sammenliknet med årene 2013–2019. Det er også en nedgang i andelen barn som får vedtak om tiltak grunnet barnets relasjonelle vansker, og andre forhold ved barnets fungering som ikke er videre oppgitt i statistikken går også ned i 2020 sammenliknet med årene før.

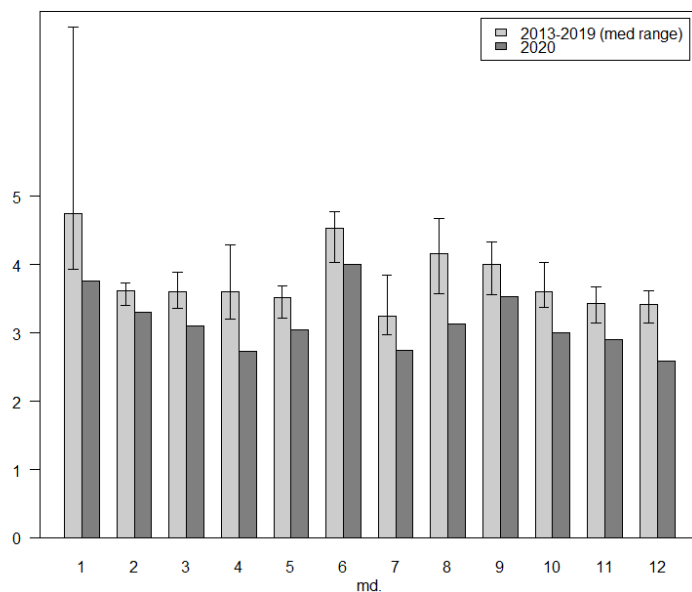
Antall barn med oppstart av barnevernstiltak

Under pandemiens første år fikk færre barn igangsatt tiltak sammenliknet med tidligere år. Siden 2013 har det ikke vært registrert lavere antall barn per 1000 barn som fikk startet opp nye tiltak, enn det som var tilfellet i 2020. Nedgangen startet før pandemien, men ble mer uttalt under pandemien. Dette dreier seg om barn som startet et nytt tiltak, uavhengig av om de allerede mottok andre tiltak eller tidligere hadde mottatt tiltak. Det var en nedgang i antall barn som fikk vedtatt oppstart av tiltak allerede før pandemien inntraff i mars 2020, og den vedvarte inn i pandemien (Figur 8). Nedgangen er uttalt og ligger under eller på tidligere registrerte minimumsnivå av igangsatte tiltak i årene 2013–2019. Nedgangen startet allerede i årene før pandemien, men ble ytterligere forsterket og var til dels en del under tidligere registrerte minimumsnivå. Nedgangen er tydeligst i april og desember 2020, men også i andre måneder som august og oktober 2020, ser det ut til å ha vært en betydelig nedgang i antall barn som har fått iverksatt nye tiltak sammenliknet med tidligere år. Når det gjelder andel barn som mottar henholdsvis hjelpe- og omsorgstiltak (Figur 9), ser vi en liten økning i andelen barn som mottar nye

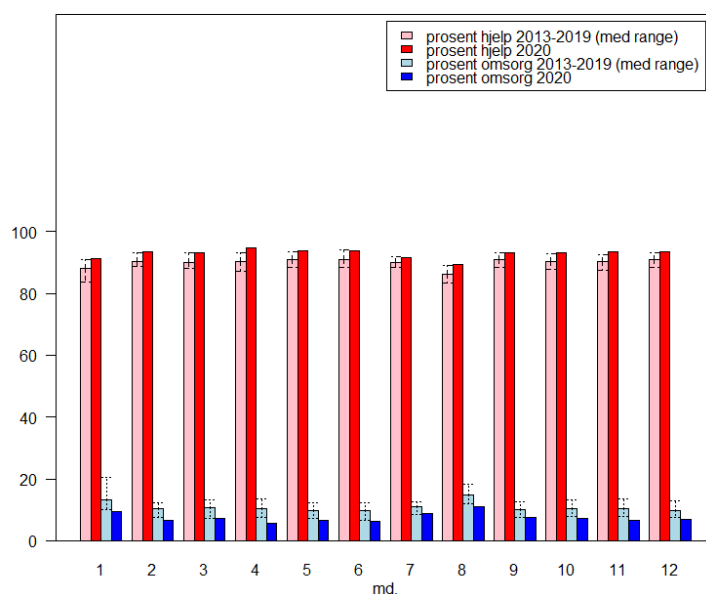
hjelpetiltak i 2020, mens det er en tilsvarende reduksjon i andelen barn som mottar nye omsorgstiltak. I denne sammenheng er hjelpetiltak alle tiltak som barnevernet yter unntatt vedtak om omsorgsovertakelser, mens omsorgstiltak handler om vedtak om omsorgsovertakelser. Samtidig overgår stort sett ikke økt andel hjelpetiltak eller redusert andel omsorgstiltak tidligere maksimums- og minimumsnivåene som er registrert i årene 2013–2019.

Unntaket her er april 2020, der det ser ut til at andelen barn som fikk igangsatt hjelpetiltak denne måneden, oversteg tidligere maksimumsandel fra april tidligere år med noen få prosentandeler. Det er også en noe lavere andel barn som får vedtatt omsorgstiltak med oppstart i april 2020 enn det som har vært registrert for april måned i perioden 2013–2019.

Figur 8. Antall barn per 1000 med opprettede tiltak med startdato i 2013–2019 (gjennomsnitt og minimums- og maksimumsantall som streker på de lysegrå søylene) og i 2020.

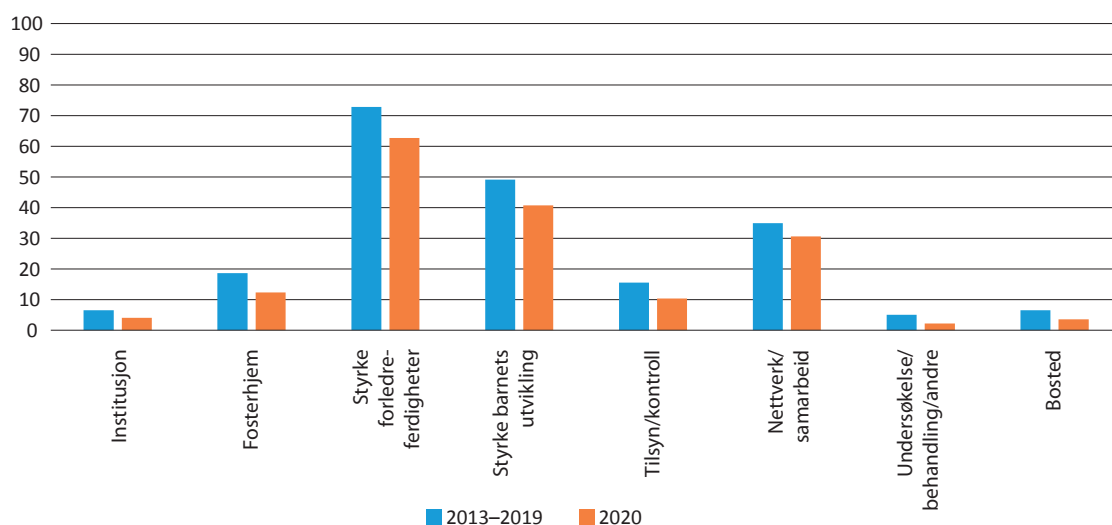

Figur 9. Andelen barn som fikk igangsatt nye hjelpetiltak (rød) og omsorgstiltak (blå) for 2013–2019 (med minimums- og maksimumsandel oppgitt som streker på de lyse søylene) og i 2020. Hjelpetiltak = alle tiltak gitt av barnevernet, også akutttiltak og flyttinger utenfor hjemmet. Omsorgstiltak = vedtak om omsorgsovertakelser.

Som rapportert av SSB (2021) var det en nedgang i alle typer tiltak som ble iverksatt i det første pandemiåret. Vi fant at nedgangen i nye tiltak som ble iverksatt ikke påvirket hvilke type tiltak som ble gitt hyppigere enn andre. Det er fortsatt styrking av foreldreferdigheter som utgjør den største andelen, etterfulgt av tiltak for å styrke barnets utvikling og nettverk og samarbeid for familien og barnet. Andelen barn som fikk nye tiltak som innebar at barnevernet overtok omsorgen, ble redusert under pandemien. Det var nærmest en halvering i andelen barn som fikk nye omsorgs-tiltak som innebar flytting av barn i fosterhjem i pandemiens første år, sammenliknet med perioden 2013–2019. Ut fra Figur 10 kan vi derimot ikke tidfeste når i løpet av 2020 endringene inntraff.

Figur 10. Andelen barn med vedtak om tiltak som får iverksatt ulike typer tiltak i 2013–2019 og i 2020. Andelen summerer til mer enn 100 % fordi samme barn kan få flere typer tiltak iverksatt samtidig.

Antall barn i kontakt med barnevernet i Oslo

I denne rapporten ser vi også på statistikken for Oslo, der smittetrykket og smitteverntiltakene var hyppigere, mer omfattende og mer langvarige enn i resten av landet. I Oslo er barnevernet organisert i bydeler, men i denne statistikken ser vi på Oslo kommune samlet. Tilsvarende analyser for hele landet som er presentert i avsnittene over (inkludert Oslo), danner sammenlikningsgrunnlaget for hvordan statistikken ser ut for Oslo kommune på de samme variablene som beskrevet i metod delen: melding, undersøkelse og tiltak.

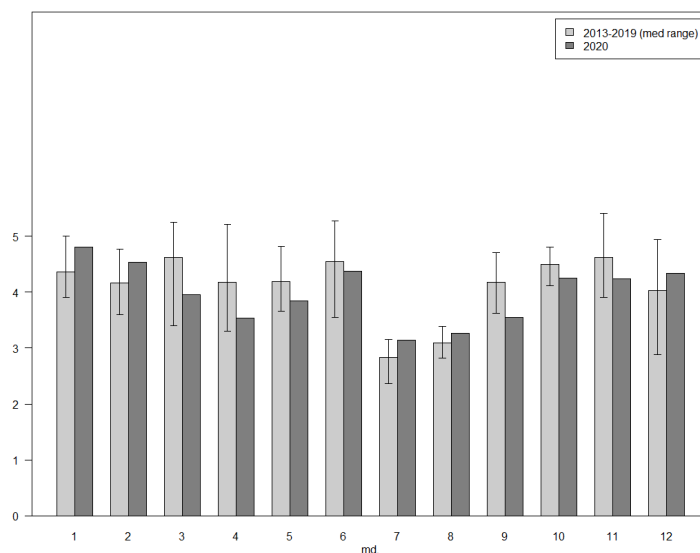
Oslo: Antall barn med opprettet bekymringsmelding

I store deler av 2020 etter at pandemien brøt ut var det færre barn det ble meldt bekymring om i Oslo enn gjennomsnittet for 2013–2019. Det tok seg gradvis opp med meldinger om barn man var bekymret for i månedene etter at skoler og barnehager gjenåpnet og frem til og med sommerferien. I juli 2020 kom det inn bekymringsmelding om like mange barn per 1000 som tidligere registrert maksimumsnivå for denne måneden de siste 7 årene før pandemien.

Når det gjaldt antall barn det ble meldt inn bekymring om, så Oslo ut til å komme relativt raskt opp på samme nivå som tidligere års gjennomsnitt etter nedgangen under første nedstenging. Sånn sett kan det se ut som det var en raskere respons blant de som melder om bekymring for barn i Oslo, enn i resten av landet da Norge begynte å gjenåpne i mai. I Oslo var aldri nedgangen i antall barn det ble meldt bekymring om lavere enn tidligere minimumsnivåer, slik det ble observert

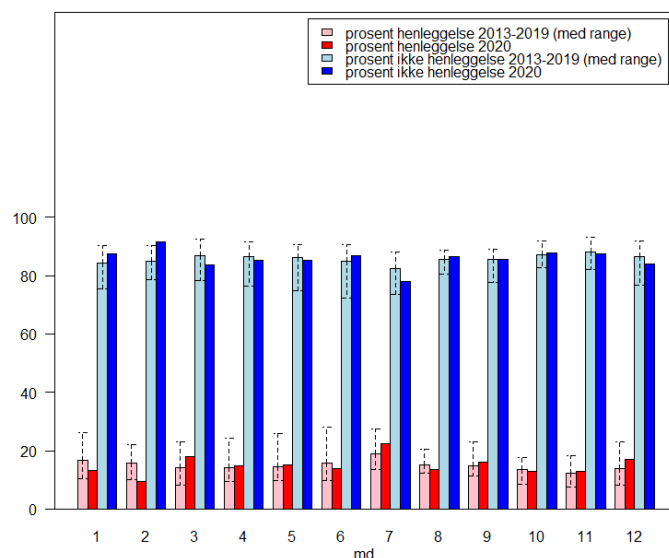
i Norge som helhet. Nedgangen var dermed ikke like uttalt i antall barn med bekymringsmelding i Oslo som i landet forøvrig i 2020.

Figur 11. Antall barn i Oslo per 1000 det ble meldt inn bekymring om til barnevernet, måned for måned i 2013–2019 (gjennomsnitt og range) og 2020. Streker indikerer spennet mellom tidligere registrerte minimums- og maksimumsantall for hver av årets måneder.

I Oslo var andelen henleggelse og ikke-henleggelse ganske lik i 2020 som tidligere års gjennomsnitt (Figur 12). Det var en liten nedgang i henleggelse i februar 2020, før pandemien brøt ut, og en liten økning i henleggelse juli 2020, men ellers lå andelen henleggelse og ikke-henleggelse på samme nivå som tidligere års gjennomsnitt for alle årets måneder. De variasjonene som ble registrert, oversteg kun tidligere maksimumsnivå for ikke-henleggelse i februar 2020. Samtidig er det verdt å merke seg at det svinger litt mer fra år til år og måned til måned i andelen barn som får bekymringsmelding henlagt i Oslo sammenliknet med Norge sett under ett. Det er altså vært større spredning i tidligere registrerte minimums- og maksimumsandel i Oslo sammenliknet med variasjonen som forekommer nasjonalt i årene 2013–2019.

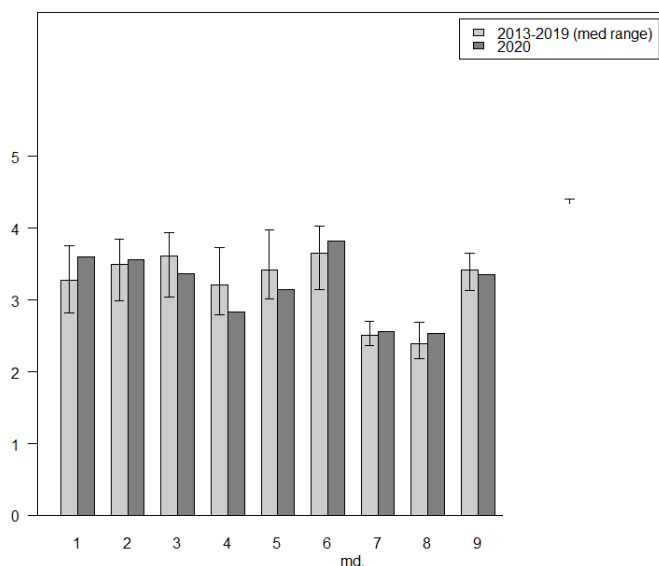
Figur 12. Andel barn med henleggelse og ikke-henleggelse av bekymringsmelding i Oslo måned for måned i 2020 og gjennomsnittet og minimums- og maksimumsandel for samme måneder for årene 2013–2019.

Oslo: Antall barn med opprettet undersøkelsessak

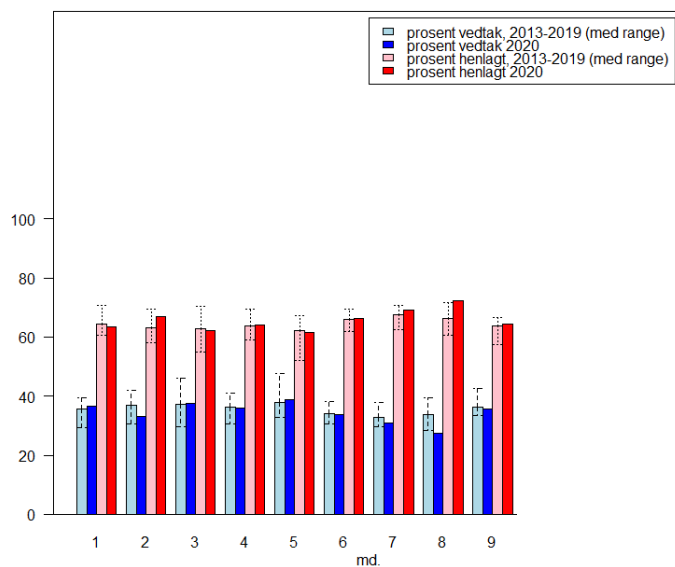
Antallet barn per 1000 i Oslo med opprettet undersøkelsessak falt, og det var under gjennomsnittet for tidligere år i mars og april og mai i 2020, før det gradvis tok seg opp igjen fra juni og frem til september 2020. I likhet med landet for øvrig er det få undersøkelser som har oppstart i oktober, november og desember, som er ferdig undersøkt før utgangen av året. Derfor er det ikke mulig å fastslå hva konklusjonen ble i undersøkelsessaker med oppstart de siste tre månedene av 2020. Sammenliknet med hele landet var det et større antall barn det ble igangsatt undersøkelse for i starten av 2020 i Oslo enn gjennomsnittet for samme måneder tidligere år, og dermed var også nedgangen fra før til etter pandemien i 2020 relativt sett større i Oslo enn når man ser landet under ett. Selv om antallet barn som får igangsatt undersøkelsessak i Oslo sommeren 2020 overstiger tidligere gjennomsnitt for 2013–2019, overgår ikke tallene tidligere maksimumsnivåer for Oslo. I september 2020 er antallet barn per 1000 barn i Oslo med igangsatt undersøkelsessak på nivå med gjennomsnittet i Oslo i perioden 2013–2019.

Figur 13. Antall barn i Oslo hvor undersøkelsen fikk en konklusjon i 2020 og snittet for 2013–2019 (maksimums- og minimumsantall oppgitt i streker). Merk at månedene oktober (10), november (11) og desember (12) ikke vises.

Når det gjelder andelen barn med vedtak og henleggelses i 2020, var disse tallene relativt sett uendret sammenliknet med gjennomsnittet for årene 2013–2019. Henleggelsesraten er relativt sett større i Oslo enn i landet som helhet, mellom 60 og 70 % av alle barn som får undersøkelsessak opprettet får henlagt sin sak i Oslo mot rundt 60 % henleggelses i landet som helhet i snitt. Dette gjelder både før og under pandemien. For øvrig ser det ut som at august 2020 skiller seg ut sammenliknet med august 2013–2019 med en marginalt høyere andel barn som får sin undersøkelsessak henlagt enn tidligere registrert maksimumsnivå for 2013–2019, og tilsvarende lavere andel barn som får vedtak om tiltak enn tidligere registrerte minimumsnivå.

Figur 14. Andel barn med henleggelses og vedtak om tiltak i Oslo før og under pandemien. Merk at månedene oktober (10), november (11) og desember (12) ikke vises.

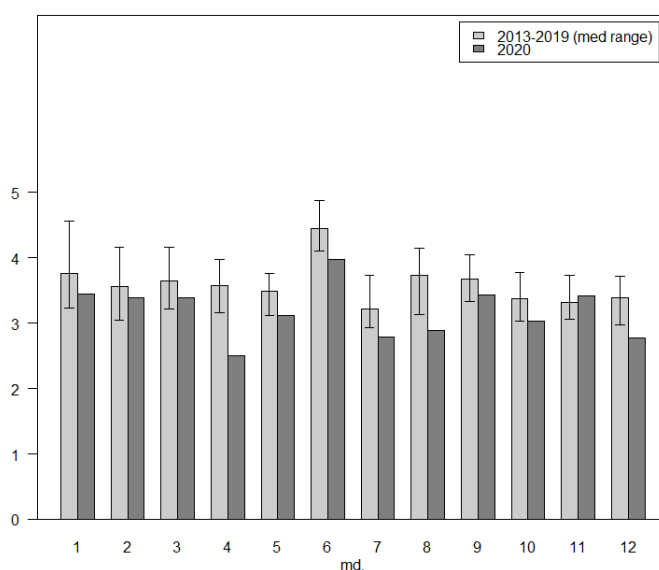

Oslo: Antall barn med oppstartede barnevernstiltak

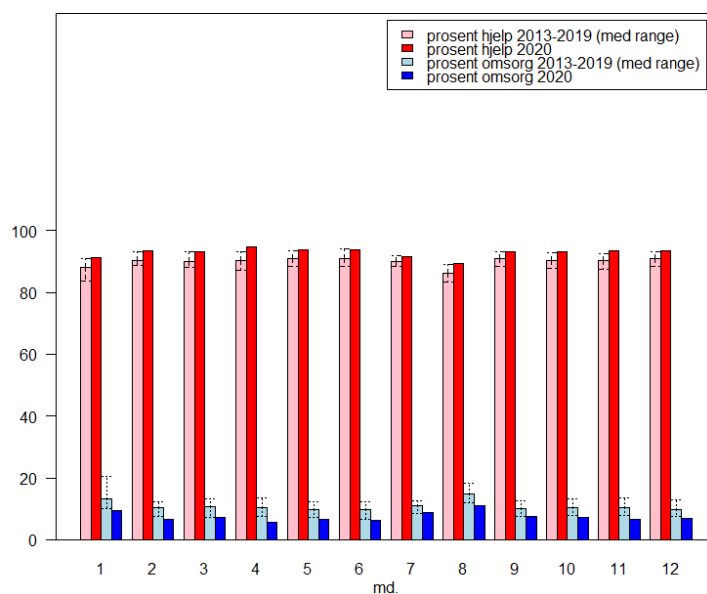
I Oslo ble det iverksatt nye tiltak for rett i underkant 4 per 1000 barn i januar 2020. I april 2020 falt antallet barn som fikk igangsatt nye tiltak betydelig sammenliknet med samme måned tidligere år, og nivået var lavere enn hva som er vanlig nivå i sommermånedene juni, juli og august. Statistikken viser også at det ikke har blitt registrert færre barn med nyoppstartede tiltak i april måned siden 2013. Dernest viser statistikken fra Oslo at det er et lavere nivå av iverksatte tiltak store deler av 2020 enn registrerte minimumsnivå i årene før. Det samme gjelder landet som helhet, men her er nivåene enda lavere sammenliknet med tidligere år, også for de første månedene i 2020, før pandemien inntraff. Det kan bety at det i Norge som helhet ser ut som at det var en større reduksjon i nyoppstartede tiltak iverksatt i 2020 både før og under pandemien, enn det som var tilfelle i Oslo.

Figur 15. Antall barn per 1000 barn i Oslo med nye tiltak med startdato i 2013–2019 (gjennomsnitt, minimums- og maksimumsantall for årene 2013–2019) og i 2020.

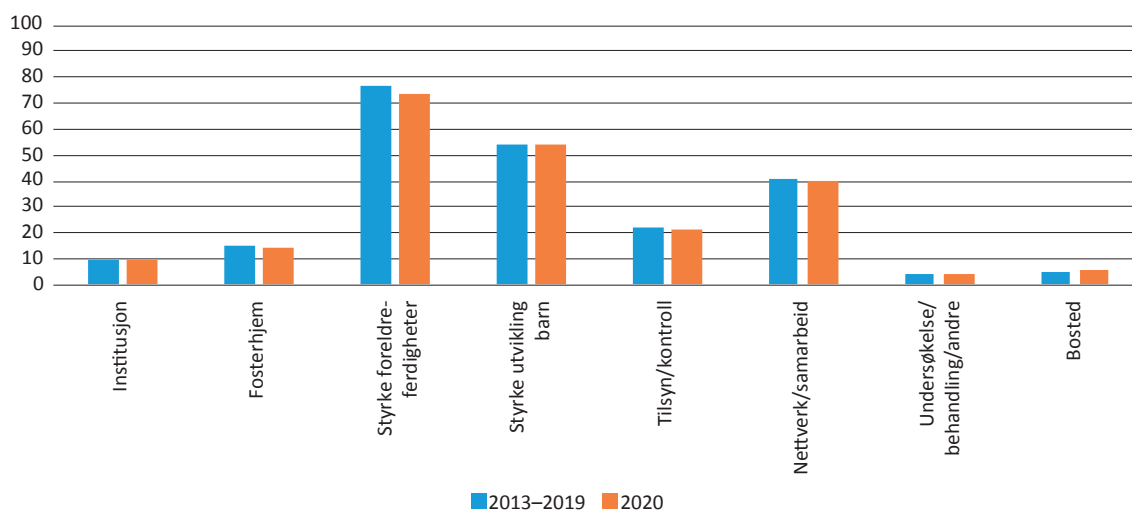
For Norge som helhet så det ut til at det var en viss økning i andelen oppstartede hjelpetiltak i 2020, og en nedgang i antall omsorgstiltak sammenliknet med gjennomsnittsandeler for årene 2013–2019. Dette mønsteret var mer uttalt i Oslo enn Norge sett under ett. Det tydelige mønsteret av relativt sett færre nye vedtak om omsorgsovertakelser og tilsvarende større andel barn med hjelpetiltak varte også lenger i Oslo under pandemien, og variasjonene var noe større fra måned til måned i Oslo enn i Norge sett under ett. Fra juli 2020 og ut året er derimot variasjonene mindre fra måned til måned, og andelen fordeler seg mer likt slik det rapporteres for Norge som helhet.

Figur 16. Andelen barn med hjelpe- og omsorgstiltak i Oslo måned for måned i 2020 og gjennomsnittet for 2013–2019 (minimums- og maksimumsandel for disse årene i range). Hjelpetiltak = alle tiltak gitt av barnevernet, også akuttiltak og flyttinger utenfor hjemmet. Omsorgstiltak = vedtak om omsorgsovertakelser.

Det var få endringer i type tiltak som ble iverksatt i 2020 sammenlignet med de syv foregående årene i Oslo. I likhet med landet som helhet, startet den største andelen barn i 2020 nye tiltak som er rettet mot å styrke foreldreferdighetene, etterfulgt av tiltak rettet mot å styrket barnets utvikling. Endringene fra før til under pandemien var ingen eller neglisjerbare når man ser på tiltakskategoriene hver for seg.

Figur 17. Andelen barn med vedtak om tiltak som får iverksatt ulike typer tiltak i 2013–2019 og i 2020 i Oslo. Andelen summerer til mer enn 100 % fordi samme barn kan få flere typer tiltak iverksatt samtidig.

Antall barn i kontakt med barnevernet og barnets alder

Barn i ulike aldersgrupper er ulikt representert i barnevernets statistikk (Drange et al., 2021). Under pandemien ble også ulike aldersgrupper ulikt rammet av både sykdom og smitteverntiltak. Våren 2020 var hele befolkningen underlagt de samme restriksjonene, men byrden for barn, ungdom og familier kan ha vært ulik avhengig av barnas alder og familiens situasjon for øvrig. Muligheten til å oppdage bekymringsverdige forhold knyttet til barns omsorgssituasjon ble kraftig redusert under pandemien, men for spedbarn, som i utgangspunktet stort sett er med foreldrene sine, trenger dette for eksempel ikke å ha hatt like stor innvirkning på blant annet innkomne meldinger.

Samtidig var også helsestasjonene, som er en av få instanser som møter barn og familier når barna er nyfødt og spedbarn, stengt en periode våren 2020. For eldre barn var de daglige konsekvensene av pandemien merkbare våren 2020. Alle barnehager og skoler var stengt, og det samme var alle fritidstilbud. Besteforeldre og en stor del av barn og familiers nettverk var også i langt mindre grad tilgjengelig for familiene. I det følgende presenteres resultater knyttet til ulike aldersgrupper. Det er tatt utgangspunkt i de aldersgruppene som SSB opererer med. Statistikk for hele saksgangen presenteres for hver aldersgruppe separat. Vi har tatt utgangspunkt i alle barn fra 0–17 år i Norge når vi har vist antall barn per 1000 barn, både for 2020 og i gjennomsnitt for 2013–2019.

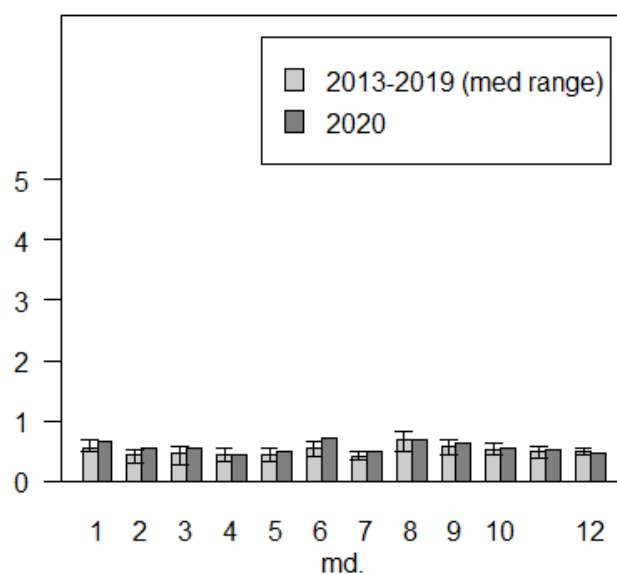
Vi har sett på forskjeller i 2020 sammenliknet med gjennomsnittet, minimums- og maksimumsantall i 2013–2019 for antall barn med bekymringsmelding, undersøkelsessak og tiltak. Analysene er gjort for aldersgruppene 0–2 år, 3–5 år, 6–12 år og 13–17 år. For statistikk over antall barn med undersøkelsessaker, i de ulike aldersgruppene, kan ikke månedene oktober, november og desember tolkes og er dermed ikke inkludert i denne rapporten. Det er fordi de fleste undersøkelsene som starter opp disse månedene, ikke får noen konklusjon før året etter. Derfor blir tallene for antall barn det startes opp undersøkelsessak for de tre siste månedene av 2020 ikke sammenliknbare med tidligere års registreringer.

Barn 0 – 2 år i barnevernet

Meldinger 0–2 år

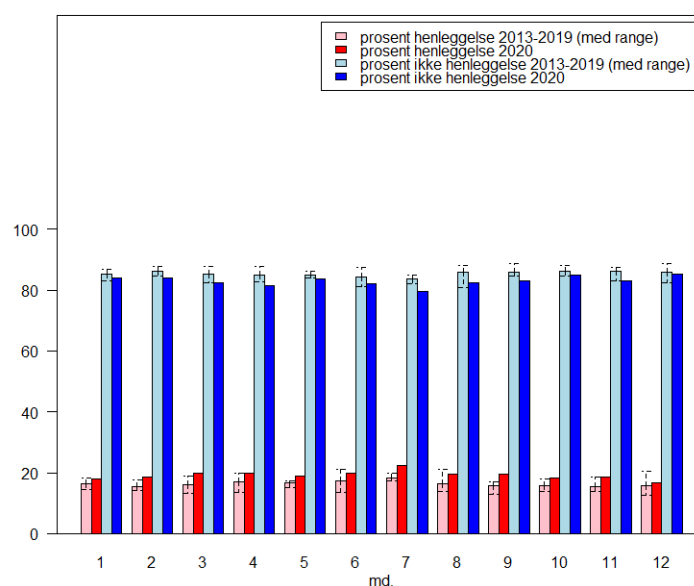
Det ble i gjennomsnitt meldt inn bekymring om i underkant av 1 per 1000 barn i alderen 0–2 år i hver av årets måneder årene før pandemien (2013–2019), det samme var tilfelle for pandemiåret 2020. Som forventet var det en nedgang i antall barn per 1000 i denne aldersgruppen i vårmånedene 2020 sammenliknet med vintermånedene 2020, men fortsatt var antallet barn det ble meldt bekymring om i denne aldersgruppen tilnærmet lik tidligere registrerte maksimumsnivåer. Det er en liten økning i antall barn det ble meldt bekymring om etter den første gjenåpningen, i juni og juli 2020. Og antall sped- og småbarn det ble meldt bekymring om disse månedene, overgår så vidt tidligere maksimumsnivåer.

Figur 18. Antall barn mellom 0 og 2 år per 1000 barn som det har blitt meldt bekymring om til barnevernet, i gjennomsnitt for hver måned i årene 2013–2019 (registrerte minimums- og maksimumsantall for disse årene i range) og for 2020.

Resultatene tyder på at det har vært en liten relativ nedgang i antallet barn i alderen 0–2 år som har fått vedtak om opprettelse av undersøkelsessak i hele 2020. Det har ikke siden før 2013 vært registrert en lavere andel barn i denne aldersgruppen som har fått besluttet opprettet undersøkelsessak.

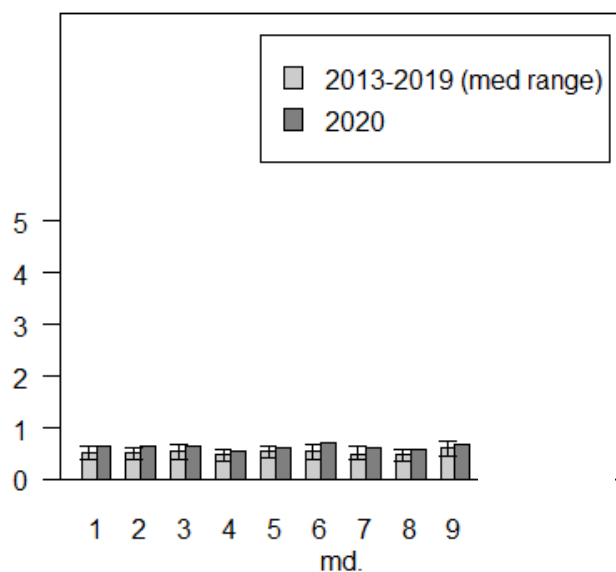
Figur 19. Andelen barn mellom 0–2 år med henlagte (rød) og ikke henlagte (blå) meldinger måned for måned i 2020 (mørk farge) sammenliknet med snittet for årene 2013–2019 (lys farge; registrerte minimums- og maksimumsandel for disse årene i range).

Undersøkelser 0–2 år

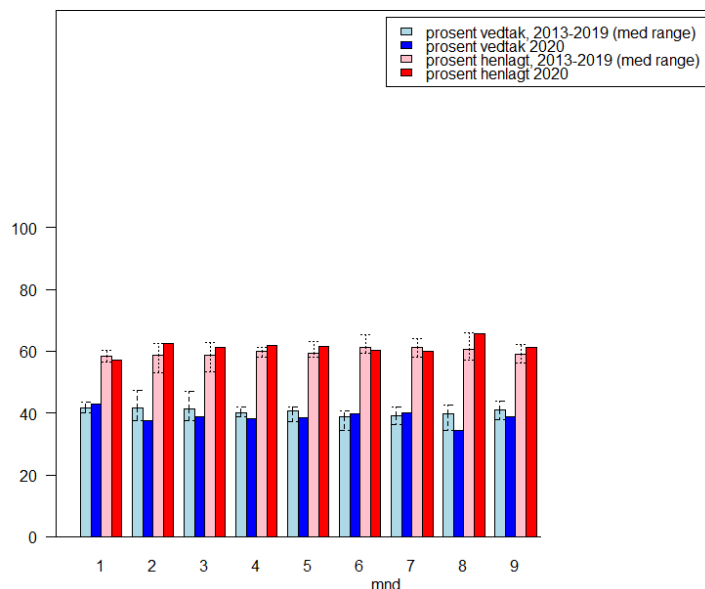
For undersøkelsessaker ligger antallet barn per 1000 som får dette opprettet likt det antallet som det meldes bekymring om. Det er noe nedgang sammenliknet med tidligere maksimumsnivåer for alle pandemimånedene unntatt juni, der det er en marginal økning sammenliknet med tidligere maksantall registrert i årene 2013–2019. Det ser imidlertid ikke ut til at pandemien har hatt en sterk innvirkning på opprettelsen av undersøkelsessaker for denne aldergruppen.

Figur 20. Antall barn mellom 0 og 2 år av 1000 barn med undersøkelsessak der det foreligger konklusjon (basert på startdato). Snittet for hver måned mellom 2013–2019 (minimums- og maksimumsantall i streker) og for 2020. Merk at månedene oktober (10), november (11) og desember (12) ikke vises.

Andelen barn med henlagte undersøkelsessaker var noe høyere enn tidligere gjennomsnitt i 2020. Denne trenden var mest uttalt i januar og februar før pandemien brøt ut, og i april og august under pandemien sammenliknet med tilsvarende måneder årene før. I juni 2020 var det en økning i andelen barn med vedtak om tiltak for denne aldersgruppen som lå rett rundt tidligere registrerte maksimumsverdier. Det ser ut som at andelen barn som fikk vedtak om tiltak i juni 2020 speiler nedgangen i andelen barn med vedtak om tiltak i april samme år. Denne endringene er imidlertid liten, selvom den kan ha sammenheng med henholdsvis nedstengingen og gjenåpningen under første pandemifase våren 2020.

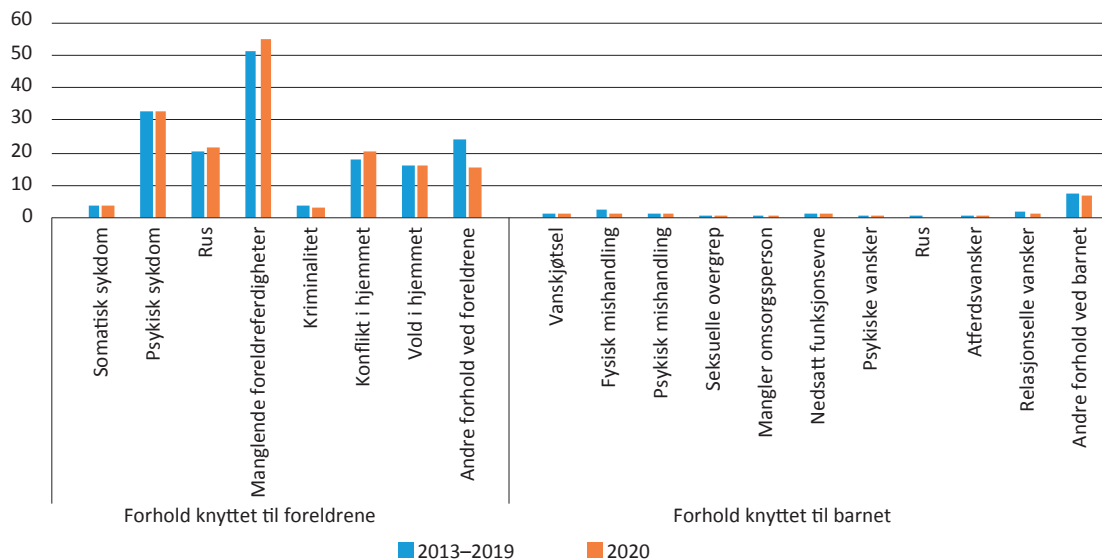
Figur 21. Andelen barn med henlagte og ikke henlagte undersøkelsessaker for barn mellom 0 og 2 år, måned for måned, i snitt for 2013–2019 (minimums- og maksimumsandelere i streker(range)) og for 2020. Merk at månedene oktober (10), november (11) og desember (12) ikke vises.

Årsak til vedtak 0–2 år

For barn i alderen 0–2 år er det hovedsakelig forhold knyttet til foreldrene som oppgis som årsak til vedtak om tiltak. I likhet med statistikken for alle aldersgrupper samlet, viser også statistikken for barn i alderen 0–2 år at det er manglende foreldreferdigheter som oftest oppgis som årsak til tiltak, og at denne årsaken oppgis for en noe større andel barn (4 prosentpoengs økning) i 2020 sammenliknet med årene før. Det er i overkant av en prosentpoengs økning i andelen barn i 0–2 års alder der det vedtas tiltak med årsak i foreldres rusproblemer og/eller konflikt i hjemmet. Det er en 9 prosentpoengs nedgang i andelen barn i denne aldersgruppen som får oppgitt andre forhold ved foreldrene som årsak til vedtak om tiltak. Ellers er det få endringer i årsak til vedtak om tiltak som kan knyttes til forhold ved foreldrene. Det er i det store og hele en veldig liten andel av barna som får vedtak om tiltak i denne aldersgruppen, der årsaken er barnets fungering eller andre forhold direkte knyttet til barnet.

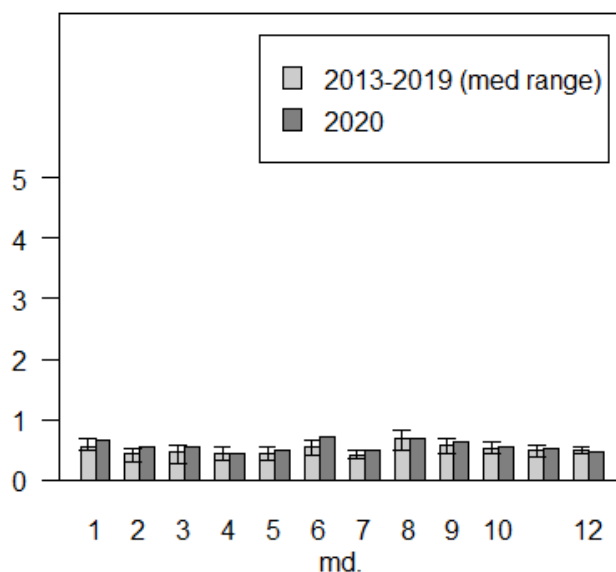
Figur 22. Vedtaksgrunnlag i alle undersøkelsessaker der det besluttes tiltak for barn i alderen 0–2 år, andel barn i 2013–2019 og andel barn i 2020.

Tiltak 0–2 år

Før pandemien brøt ut i 2020, startet omtrent like mange barn mellom 0 og 2 år med nye tiltak fra barnevernet sammenliknet med maksimumsverdien for samme måned tidligere år. Med unntak av juni 2020, er det fra og med april 2020 en liten reduksjon i antall barn mellom 0 og 2 år som starter med nye tiltak initiert av barnevernet, sammenliknet med maksimumsnivået for disse månedene i perioden 2013–2019. Høsten 2020 viser en nedadgående trend i antall barn mellom 0 og 2 år som starter med nye tiltak, og dette er likt mønsteret for tidligere år. Desember var også preget av usikkerhet dette året fordi smitten begynte å stige, og nye smitteverntiltak ble innført i deler av landet. Dette henger sammen med at en lav andel barn mellom 0–2 år startet med nye tiltak, men denne måneden ser ut til å være forbundet med få oppstartede tiltak også utenom pandemien. Uansett er det i denne statistikken viktig å merke seg at endringene er marginale når det gjelder andelen barn som starter med nye tiltak.

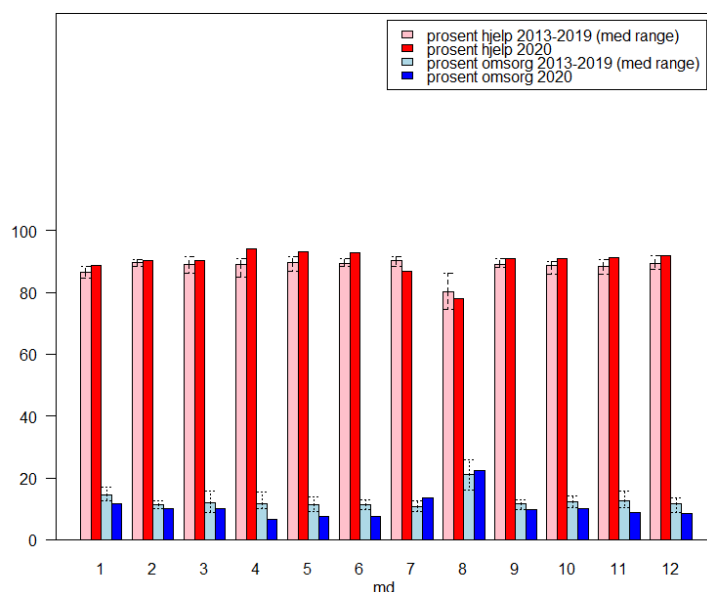
Figur 23. Antall barn per 1000 barn i alderen 0–2 år som startet opp med tiltak i hver av årets måneder før pandemien (gjennomsnitt og minimums- og maksimumsantall for årene 2013–2019) og under pandemien (2020).

Av alle barn som fikk vedtak om nye tiltak i starten av pandemien, var andelen nye hjelpetiltak (altså alle tiltak mottatt av barnevernet som ikke innebærer vedtak om omsorgsovertakelse) litt høyere i 2020 enn tidligere års maksimumsverdier. Det er også en betydelig nedgang i oppstart av tiltak med vedtak om omsorgsovertakelse i april 2020, som fortsetter i mai og juni samme år. Og tilsvarende flere hjelpetiltak startet opp for 0–2-åringene disse månedene sammenliknet med tidligere års maksimums (hjelpetiltak)- og minimumsandel (omsorgstiltak). I juni, til dels august og september 2020 er mønsteret endret. Andelen vedtak om omsorgsovertakelser (omsorgstiltak) øker for barn i sped- og småbarnsalderen, og det er en relativ nedgang i oppstart av hjelpetiltak for samme aldergruppe sammenliknet med gjennomsnittet og tidligere registrerte minimumsnivåer. For øvrig er det verdt å merke seg at for hele året 2020, bortsett fra de omtalte månedene juli og august, har andelen barn med nye vedtak om omsorgsovertakelser gått noe ned sammenliknet med snittet for 2013–2019.

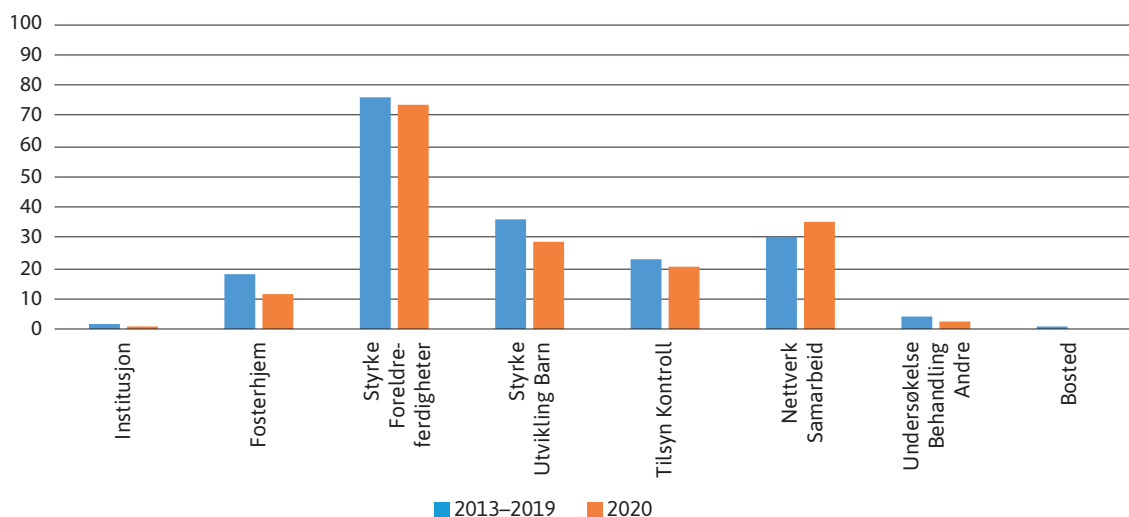

Figur 24. Andelen barn mellom 0 og 2 år som startet opp med henholdsvis hjelpe- og omsorgstiltak i 2020 og 2013–2019 (gjennomsnitt og minimums- og maksimumsandelere i streker/range). Hjelpetiltak = alle tiltak gitt av barnevernet, også akutttiltak og flyttinger utenfor hjemmet. Omsorgstiltak = vedtak om omsorgsovertakelser.

For barn i alderen 0–2 år var det en nedgang i andelen barn som fikk nye tiltak som innebar at barnevernet overtok omsorgen for barnet (Figur 25). Det var også en nedgang på litt over 7 prosentpoeng i andelen barn som mottok nye tiltak for å styrke dets utvikling. Det var en liten økning i andelen av nye tiltak som innebar nettverk og samarbeid for barn i denne aldersgruppen i 2020 sammenliknet med andelen for 2013–2019.

Figur 25. Andelen barn med vedtak om tiltak som får iverksatt ulike typer tiltak i 2013–2019 og i 2020 for barn i alderen 0–2 år. Andelen summerer til mer enn 100 % fordi samme barn kan få flere typer tiltak iverksatt samtidig.

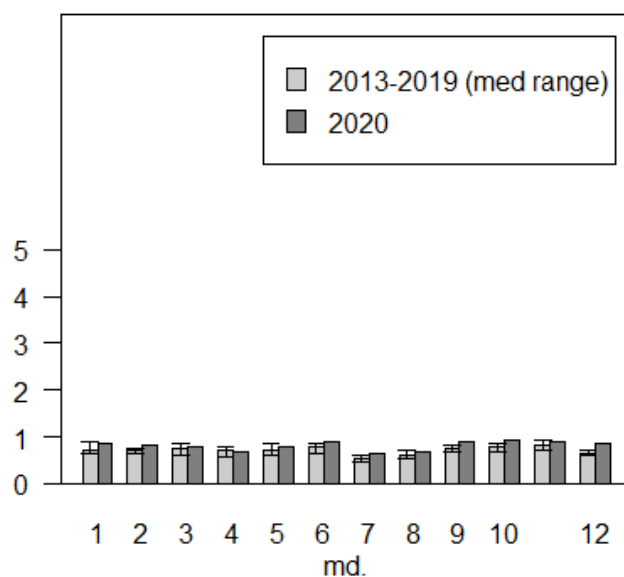

Barn 3–5 år i barnevernet

Meldinger 3–5 år

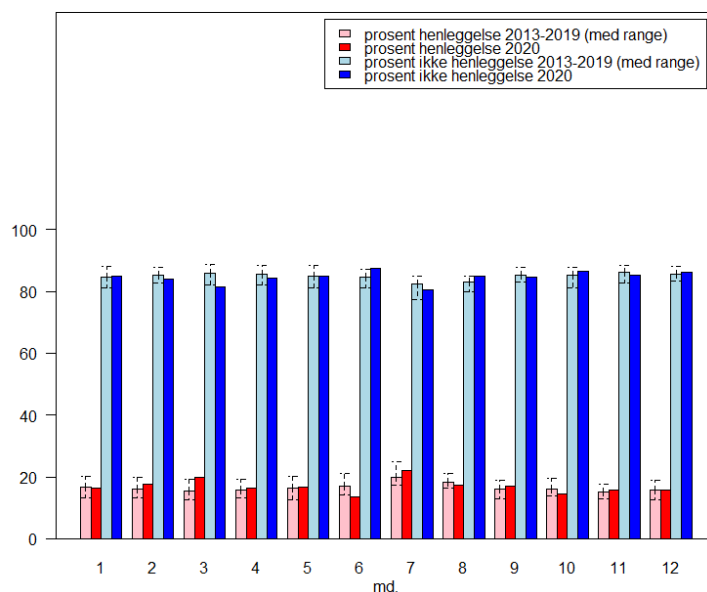
Mønsteret for antall barn det meldes bekymringer om i denne aldersgruppen, likner det mønsteret som var registrert for barn i aldersgruppen 0–2 år. Den eneste måneden det registreres et lavere antall barn per 1000 barnevernet mottar bekymringsmelding om i denne aldersgruppen enn gjennomsnittet for 2013–2019, er april 2020. Det ser allikevel ut til at responsen blant meldere er relativt rask etter gjenåpningen. I juni, juli, september, oktober og desember 2020 er det en liten økning i antall barn det meldes bekymring om sammenliknet med gjennomsnittet og tidligere maksimumsnivåer for de samme månedene tidligere år. Det har ikke vært en betydelig nedgang i antall barn per 1000 det meldes bekymring om for barn i alderen 3–5 år i løpet av 2020.

Figur 26. Antall barn mellom 3 og 5 år per 1000 som det har blitt meldt bekymring om til barnevernet, i snitt for hver måned i årene 2013–2019 (minimums- og maksimumsantall i streker/range) og for 2020.

Når man ser på hvordan barnevernet fatter beslutninger i de sakene som meldes inn for barn i alderen 3–5 år, er det en liten økning i andelen barn som får sin sak henlagt, og en tilsvarende reduksjon i andelen barn med ikke- henleggelse i mars 2020 sammenliknet med gjennomsnittet for tidligere år. De små variasjonene som registreres, overgår ikke tidligere maksimum- eller minimumsnivåer av henleggelse eller ikke-henleggelse, bortsett fra nevnte mars og juni 2020, som skiller seg ut marginalt.

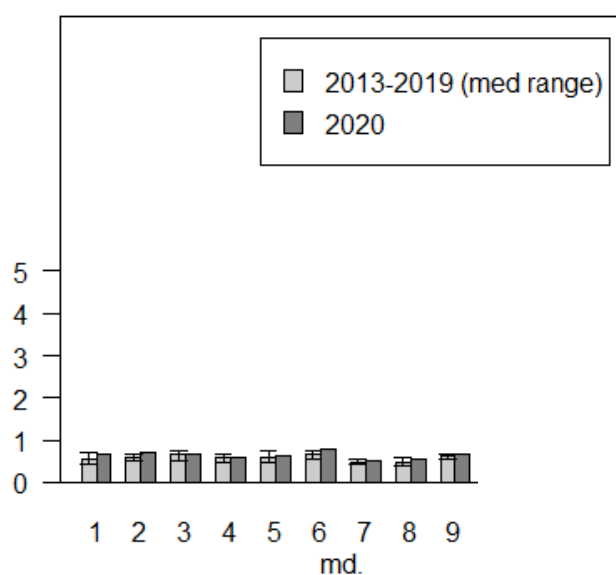
Figur 27. Andelen barn mellom 3–5 år med henlagte (rød) og ikke henlagte (blå) bekymringsmeldinger måned for måned i 2020 (mørk farge) sammenliknet med snittet for årene 2013–2019 (lys farge; registrerte minimums- og maksimumsandelere for disse årene i range).

Undersøkelser 3–5 år

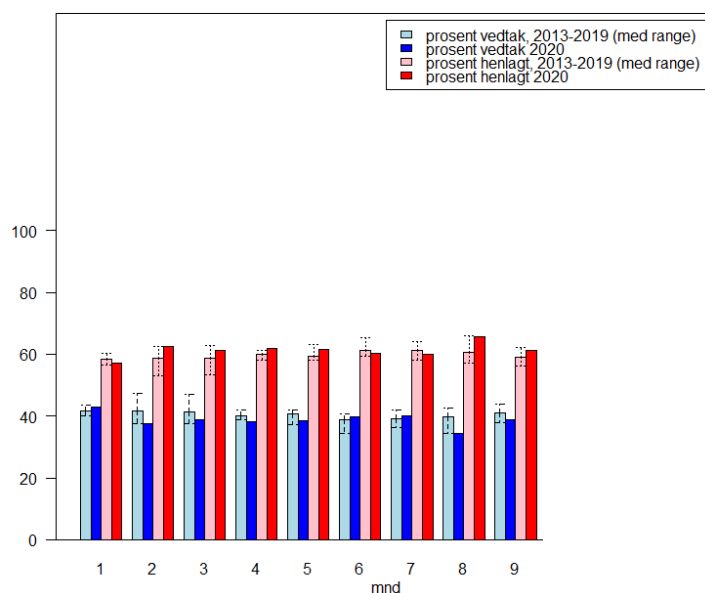
Antall barn per 1000 som fikk opprettet undersøkelsessak var ganske uendret i 2020, sammenliknet med årene før pandemien, både når man sammenlikner gjennomsnitt og tidligere maksimumsverdier. Alle nivåene for månedene med pandemi la seg marginalt under tidligere registrerte maksimumsnivåer, med unntak av juni, der antallet barn som fikk startet opp undersøkelsessak var marginalt over tidligere maksimumsnivåer for juni.

Figur 28. Antall barn per 1000 mellom 3 og 5 år med oppstartet undersøkelsessak der det foreligger konklusjon (basert på startdato). Gjennomsnittet for hvert av årets måneder 2013–2019 (minimums- og maksimumsantall for disse månedene som streker/ range) og for 2020. Merk at månedene oktober (10), november (11) og desember (12) ikke vises.

For 3–5-åringene er det også en høyere andel henleggelse enn vedtak om tiltak, og disse er på nivå med tidligere hhv. minimums- og maksimumsnivå registrert. Men det samme var også registrert for undersøkelsessaker med startdato før pandemien brøt ut. Det er verdt å merke seg at selv om det gjennomsnittlig er en ganske stabil andel saker som ender med hhv. henleggelse og vedtak, viser strekene i figuren at spennet i andelen henlagte og vedtatte undersøkelsessaker varierer noen prosentpoeng fra måned til måned fra ett år til et annet. Dette er særlig tydelig for henleggelsesratene rapportert for 2013–2019.

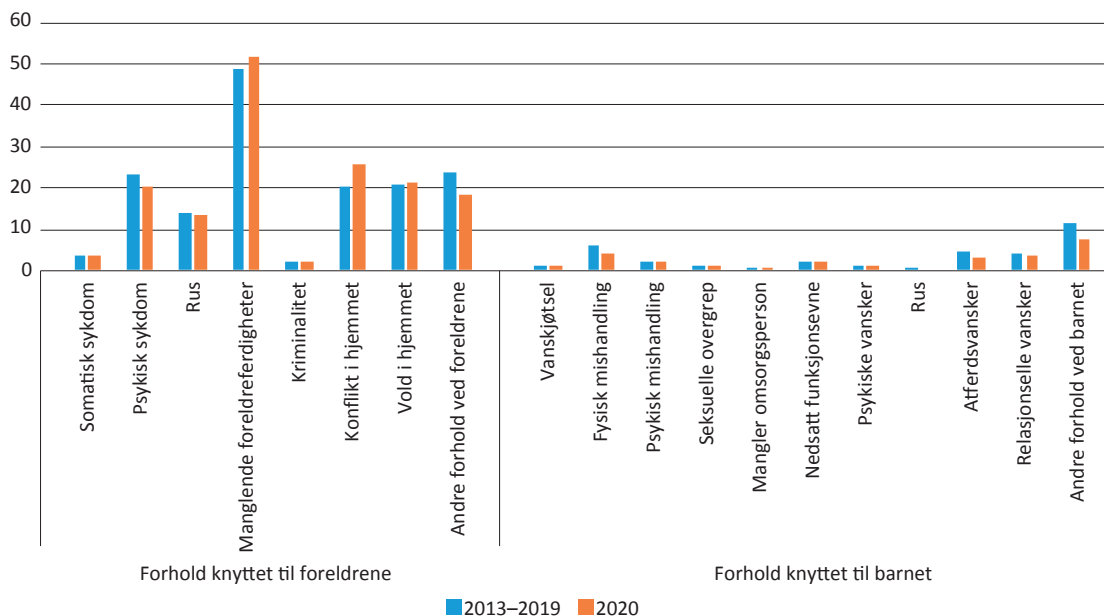
Figur 29. Andelen henlagte og ikke henlagte undersøkelsessaker for barn mellom 3 og 5 år, måned for måned, i gjennomsnitt for 2013–2019 (range for tidligere registrerte minimums- og maksimumsandel) og for 2020. Merk at månedene oktober (10), november (11) og desember (12) ikke vises.

Årsak til vedtak 3–5 år

Også for denne aldersgruppen er årsak til vedtak i stor grad knyttet til foreldrenes fungering. Under det første året av pandemien var det noen prosentpoengs økning i andelen barn som fikk vedtak om tiltak etter undersøkelse der dette ble begrunnet med manglende foreldreferdigheter (3 prosentpoeng) og/eller konflikt i hjemmet (5 prosentpoeng). Det var en 3 prosentpoengs nedgang i andelen barn som fikk vedtak om tiltak på grunn av foreldrenes psykiske sykdom. Alle årsaker til vedtak knyttet til barnets fungering ble oppgitt i mindre eller like stor grad i 2020 som årene 2013–2019. Det var blant annet en 2 prosentpoengs nedgang i vedtak om tiltak begrunnet med fysisk mishandling av barnet. Atferdsvansker og relasjonelle vansker ble også i noe mindre grad oppgitt som årsak under pandemien enn før, med en prosentpoengs reduksjon for begge kategorier.

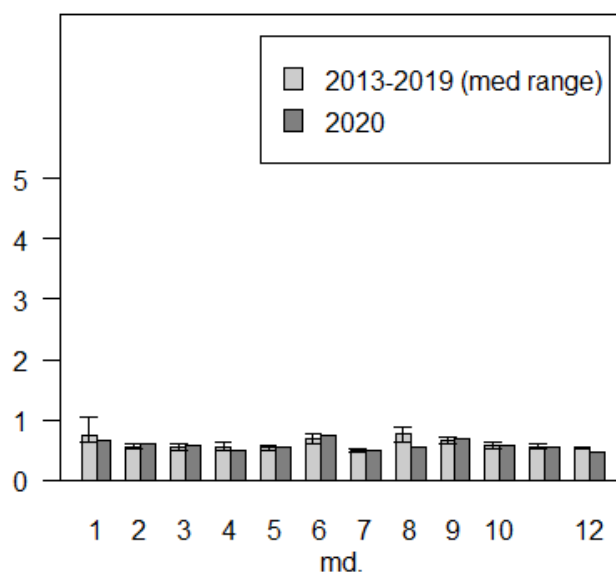
Figur 30. Vedtaksgrunnlag i alle undersøkelsessaker der det besluttes tiltak for barn i alderen 3–5 år, andel barn for 2013–2019 og andel barn for 2020.

Tiltak 3–5 år

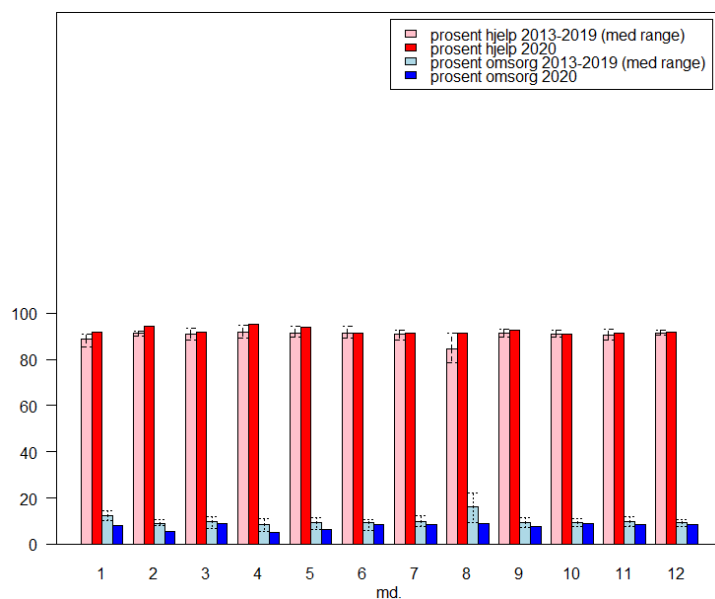
Etter at pandemien brøt ut, var det i april 2020 en liten nedgang i antall barn per 1000 som fikk startet nye tiltak. Denne nedgangen tilsvarte et nivå som sammenliknbart med tidligere registrerte minimumsnivå for denne månedene i perioden 2013–2019. Det samme var tilfelle i januar 2020, før pandemien brøt ut. Etter april 2020 steg antall barn med nye tiltak gradvis de neste par månedene. Det er verdt å merke at august 2020 ser ut til å være en måned som skiller seg ut for denne aldersgruppen når det gjelder oppstart av nye tiltak. I tråd med den forhøyede henleggelsesraten for undersøkelsessaker var det en nedgang i antall barn i alderen 3–5 år som startet med nye tiltak i august 2020.

Figur 31. Antall barn per 1000 barn i alderen 3–5 år som startet opp med tiltak i hver av årets måneder før (gjennomsnitt og minimums- og maksimumsantall for årene 2013–2019) og under pandemien (2020).

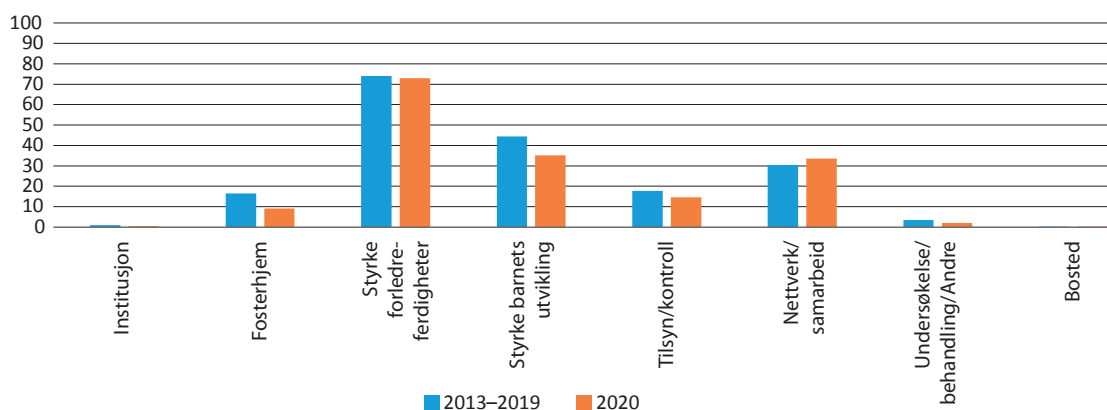

Når andelen barn som mottar henholdsvis omsorgs- og hjelpetiltak analyseres, ser vi at nivåene er relativt like i 2020 som før pandemien, men det er noen få unntak. I april 2020 startes det prosentvis like mange hjelpetiltak som tidligere registrerte maksimumsnivå i årene 2013–2019. Det var også en tilsvarende nedgang i nye vedtak om omsorgsovertakelse. Det samme registreres for august 2020, der vi ser en tilsvarende trend som i april 2020. Andelen barn som starter med tiltak der det foreligger vedtak om omsorgsovertakelse i 2020 ser ut til å legge seg på eller under tidligere registrerte minimumsandelene.

Figur 32. Andelen barn mellom 3 og 5 år som startet opp med henholdsvis hjelpe- og omsorgstiltak i 2020 og 2013–2019 (gjennomsnitt og minimums- og maksimumsandelene i streker/range). Hjelpetiltak = alle tiltak gitt av barnevernet, også akutttiltak og flyttinger utenfor hjemmet. Omsorgstiltak = vedtak om omsorgsovertakelser.

Figur 33. Andelen barn med vedtak om tiltak som får iverksatt ulike typer tiltak i 2013–2019 og i 2020 for barn i alderen 3–5 år. Andelen type tiltak summerer til mer enn 100 % fordi samme barn kan få flere typer tiltak iverksatt samtidig.

For barn i alderen 3–5 år var mønsteret for hvilke type tiltak som ble igangsatt likt som for 0–2 åringene. Det var en halvering i andelen barn som fikk nye tiltak som innebar omsorgsovertakelse, etterfulgt av en 10 prosentpoengs nedgang i andelen barn som mottok nye tiltak rettet mot å styrke barnets utvikling. I likhet med 0–2 åringene, var det en liten økning i andelen barn som

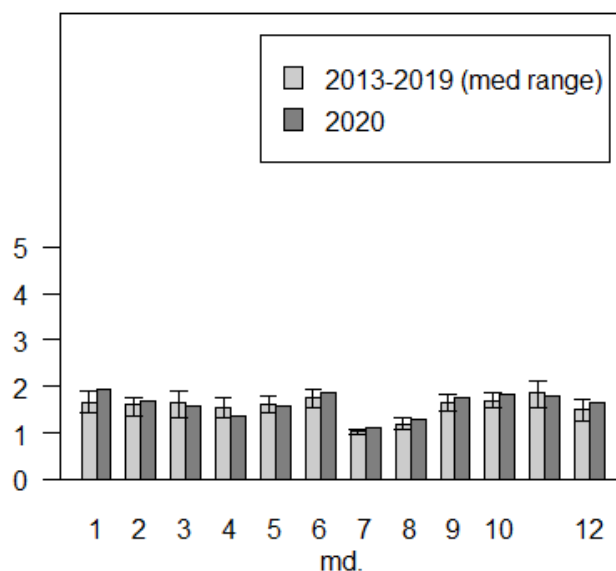
mottok nye tiltak som innebar å jobbe med barnet og familiens nettverk og samarbeid med andre instanser.

Barn i alderen 6–12 år i barnevernet

Meldinger 6–12 år

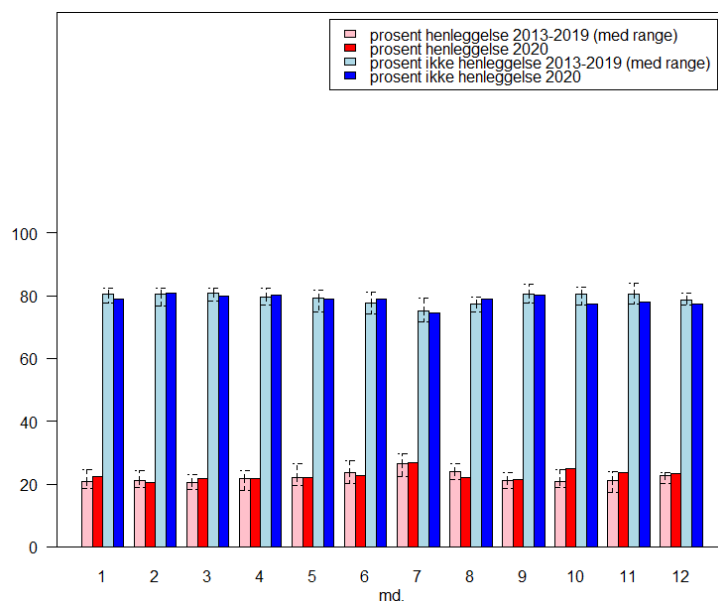
Det var særlig knyttet bekymring til om skolestenging ville føre til en sterk reduksjon i antallet bekymringsmeldinger, fordi skolen er en viktig samarbeidspartner for barnevernstjenesten, og en av institusjonene som hyppigst sender inn bekymringsmeldinger til barnevernet (se Figur 3). Selv om det ble meldt inn bekymring om flere barn i januar 2020 enn januar tidligere år, sank antall barn i denne aldersgruppen det ble melding inn bekymring om, under nedstengingen våren 2020. Men nedgangen sammenliknet med tidligere års mars og april måneder var ikke veldig stor, og ikke lavere enn tidligere års minimumsnivåer. Tatt i betraktning at det har vært en økning i antall barn det blir meldt inn bekymring om i tidsrommet 2013–2017, før det ble registrert en liten nedgang i 2018 og 2019, er det en størst nedgang sammenliknet med tidligere maksimumsnivåer i april 2020. Fra og med mai 2020 ble det sendt inn bekymringsmeldinger om omtrent samme antall barn eller litt flere barn enn gjennomsnittet for tidligere år hvis man sammenlikner måned for måned. Men antallet barn det ble meldt bekymring om, var for alle årets måneder lavere enn tidligere rapporterte maksimumsnivåer. Unntaket er juli og august 2020, der det meldes om omtrent like mange barn i 6–12 års alder som tidligere registrerte maksimumsnivå. Det er viktig å merke seg her at det ser ut til å være en veldig stabil andel barn det meldes bekymring om i denne måneden, da spennet mellom minimums- og maksimumsnivåene for juli måned 2013–2019 er veldig kort.

Figur 34. Antall barn mellom 6 og 12 år per 1000 barn som det har blitt meldt bekymring om til barnevernet, i gjennomsnitt for hver måned i årene 2013–2019 (minimums- og maksimumsantall i streker/range) og for 2020.

Utfallet av bekymringsmeldingene ble omtrent den samme i 2020 som tidligere år. Selv om det er noe variasjon i gjennomsnittet for årene 2013–2019, tangerer ikke henleggelsesraten tidligere maksimums- eller minimumsnivåer registrert disse årene. Henleggelses- og ikke-henleggelsesratene ser stort sett veldig stabile ut, noe som indikerer en veldig forutsigbar beslutningspraksis i barnevernet når det kommer til andelen barn som får vedtak om undersøkelsessak i denne aldersgruppen.

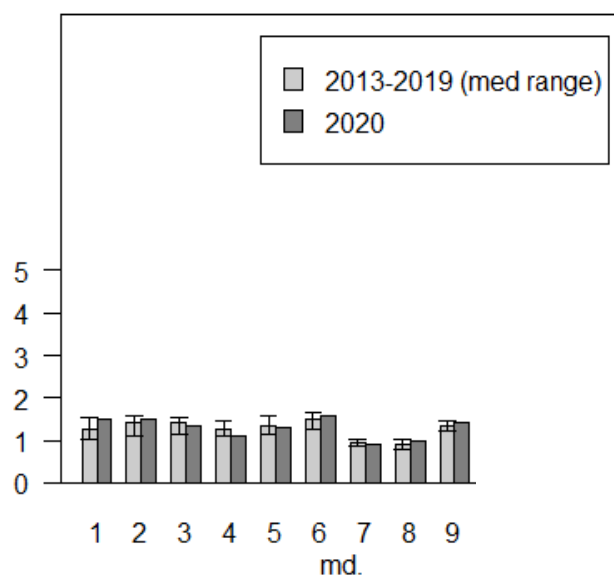
Figur 35. Andelen barn i alderen 6–12 år med henlagte (rød) og ikke henlagte (blå) meldinger måned for måned i 2020 sammenliknet med gjennomsnittet for årene 2013–2019 (minimums- og maksimumsandelere i streker/range).

Undersøkelser 6–12 år

I tråd med statistikken for meldinger ble det opprettet undersøkelsessaker for flere 6–12-åringer i januar 2020 sammenliknet gjennomsnittet for samme måned de syv foregående årene. I mars og særlig i april 2020 var det en liten reduksjon i antall barn det ble startet undersøkelsessak for, sammenliknet med de samme månedene tidligere år. I april ble det startet undersøkelsessaker for like mange 6–12 åringer som tidligere registrerte minimumsnivå for april måned. Fra og med mai 2020 begynte antallet barn som fikk opprettet undersøkelsessak å stige igjen, og i juni 2020 var antallet rett under maksimumsverdien registrert for juni i årene 2013–2019. I august og september 2020 var antallet barn som fikk igangsatt undersøkelsessak sammenliknbart med tidligere år, og tett oppunder maksimumsverdiene.

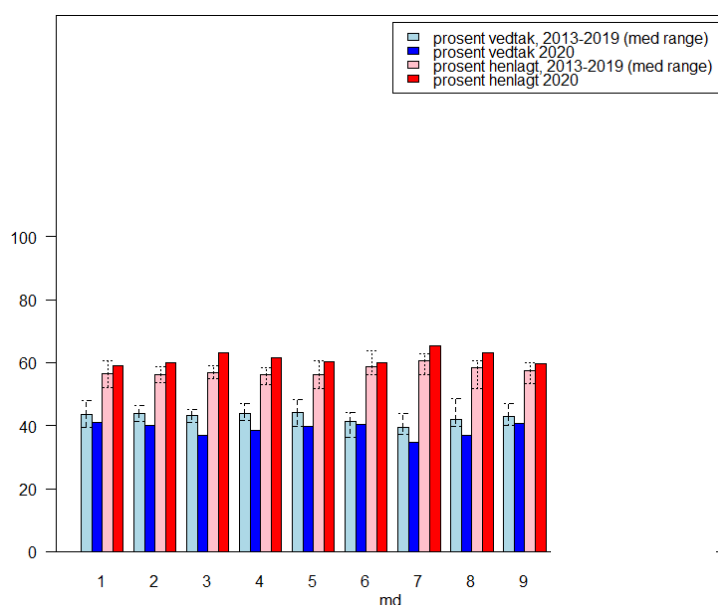
Figur 36. Antall barn per 1000 mellom 6–12 år med undersøkelsessak der det foreligger konklusjon (basert på startdato). Gjennomsnittet for hver måned mellom 2013–2019 (minimums- og maksimumsantall i streker/range) og for 2020. Merk at månedene oktober (10), november (11) og desember (12) ikke vises.

Når det gjelder andelen barn som fikk sin sak henlagt og andelen som fikk en konklusjon om vedtak om tiltak, var stort sett hele 2020 for denne aldersgruppen preget av en større andel henleggelse og en mindre andel vedtak om tiltak enn tidligere registrert. Trenden startet før pandemien i 2020, men var mer uttalt under pandemien da henleggelsesraten lå rett rundt eller så vidt oversteg tidligere maksimumsnivåer registrert i 2013–2019 for flere av årets måneder. Det eneste unntaket var juni der henleggelsesraten gikk noe ned og var på et nivå som lå rett rundt gjennomsnittsandelen registrert for årene 2013–2019. Dette kan tyde på at kombinasjonen med til dels lavere antall opprettede undersøkelsessaker og større andel beslutninger om henleggelse i sum innebar at barnevernet var involvert i livene til færre barn i alderen 6–12 år under pandemien enn tidligere år.

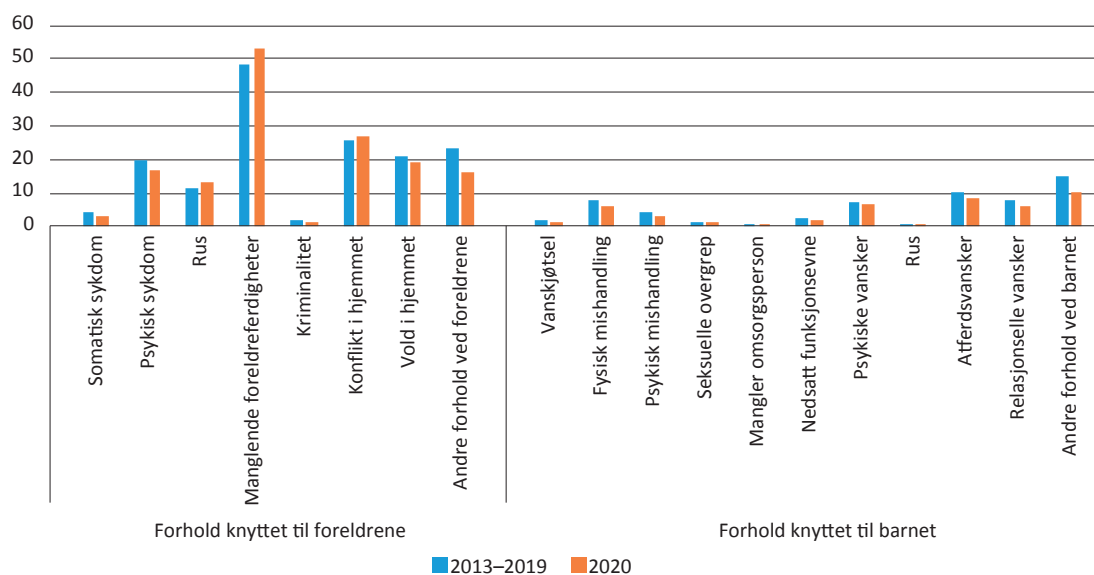
Figur 37. Andelen henlagte (rød) og ikke henlagte (blå) undersøkelsessaker for barn mellom 6 og 12 år, måned for måned i gjennomsnitt for 2013–2019 (minimums- og maksimumsandel i streker/range) og for 2020. Merk at månedene oktober (10), november (11) og desember (12) ikke vises.

Årsak til vedtak 6–12 år

I likhet med de yngre aldersgruppene er det forhold knyttet til foreldrene som utpeker seg som årsak til at barnevernet beslutter å opprette vedtak om nye tiltak også for barn i denne aldersgruppen. Mønsteret i årsaker til vedtak om tiltak er det samme før og under pandemien. Det er 5 prosentpoengs økning i andelen barn som får tiltak grunnet foreldrenes manglende foreldreferdigheter, og en prosentpoengs økning i andelen barn som får tiltak henholdsvis grunnet økt foreldrekonflikt og foreldres rusproblemer. Det er omtrent en to prosentpoengs nedgang i andelen barn som får vedtak om tiltak grunnet foreldrenes psykiske sykdom og vold i hjemmet. For årsaker knyttet til barnet og dets fungering, er det en mindre andel saker der dette oppgis som begrunnelse for vedtak om tiltak i 2020. Størst er nedgangen i andelen barn som får tiltak begrunnet med at de er utsatt for fysisk mishandling i hjemmet, atferdsvansker, og/eller relasjonelle vansker, nedgangen i andelen barn med vedtak om tiltak som fikk for disse tre kategoriene av årsaker er på 2 prosentpoeng hver.

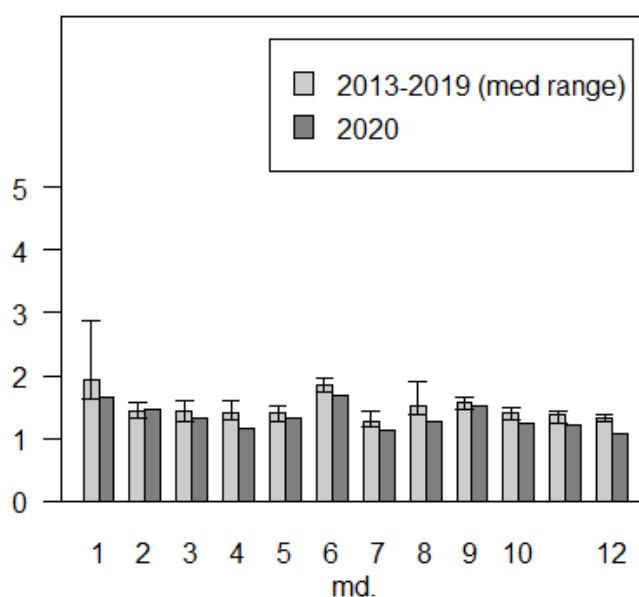
Figur 38. Vedtaksgrunnlag i alle undersøkelsessaker der det besluttes tiltak for barn i alderen 6–12 år, andel barn i 2013–2019 og andel for 2020.

Tiltak 6–12 år

Færre barn per 1000 barn i alderen 6–12 år startet opp med nye tiltak i 2020. Det var en tydelig nedgang i antall barn som startet opp med nye tiltak i 2020, sammenliknet med tidligere års gjennomsnitt. Og i majoriteten av årets måneder var antallet barn i denne aldersgruppen som startet opp med nye tiltak likt som tidligere registrerte minimumsnivåer. Nedgangen startet allerede i januar 2020.

Figur 39. Antall barn per 1000 barn i alderen 6–12 år som startet opp med tiltak i hver av årets måneder før pandemien (gjennomsnitt og minimums- og maksimumsantall for årene 2013–2019) og under pandemien (2020).

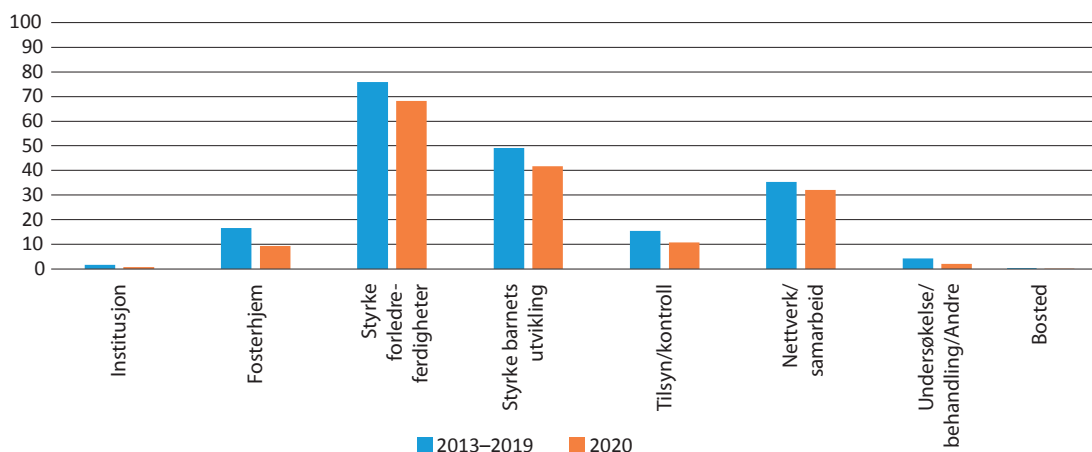

Når det gjelder fordeling av andel hjelpe- og omsorgstiltak, tegner det seg et mønster av at det i mange av månedene i 2020 var en marginalt større andel 6–12-åringene som fikk opprettet nye hjelpetiltak enn tidligere registrerte gjennomsnittsandeler for årene 2013–2019. Det var en tilsvarende nedgang i andelen nye vedtak om omsorgsovertakelser i 2020 for denne aldersgruppen.

Figur 40. Andelen barn mellom 6 og 12 år som startet opp med henholdsvis hjelpe- og omsorgstiltak i 2020 og 2013–2019 (gjennomsnitt og minimums- og maksimumsandeler i streker/range). Hjelpetiltak = alle tiltak gitt av barnevernet, også akutttiltak og flyttinger utenfor hjemmet. Omsorgstiltak = vedtak om omsorgsovertakelser.

Figur 41. Andelen barn med vedtak om tiltak som får iverksatt ulike typer tiltak i 2013–2019 og i 2020 for barn i alderen 6–12 år. Andelen summerer til mer enn 100 % fordi samme barn kan få flere typer tiltak iverksatt samtidig.

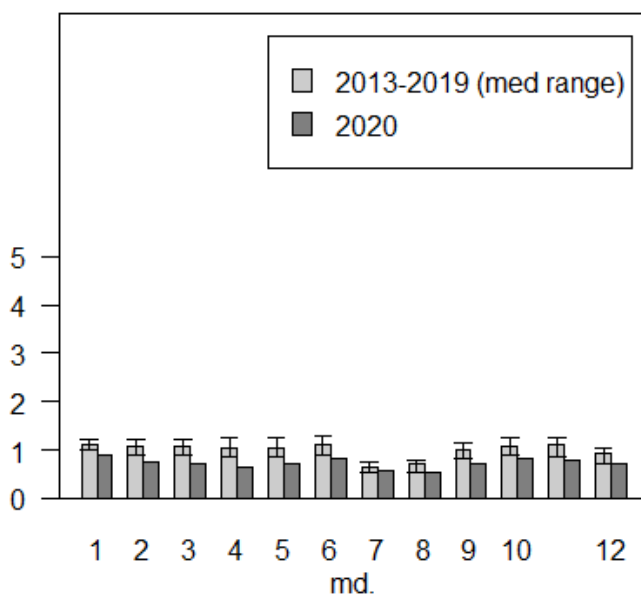
For barn i skolealder var det på samme måte som for de andre aldersgruppene en nedgang i andelen barn som fikk nyopprettede tiltak som innebar flytting i fosterhjem og nye tiltak iverksatt for å styrke barnets utvikling.

Barn 13–17 år i barnevernet

Meldinger 13–17 år

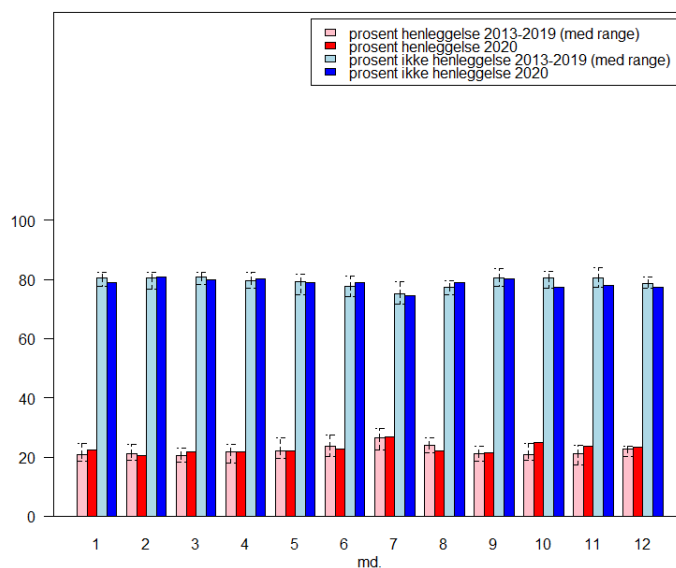
Den nedadgående trenden i bekymringsmeldinger for 13–17-åringene er tydelig allerede før pandemien inntreffer i 2020, og fortsetter inn i pandemien. Vi ser en nedgang våren 2020 sammenliknet med tidligere års minimumsnivå. Antall ungdommer det sendes inn bekymringsmelding om, øker i juni 2020, etter at ungdomsskoler og videregående skoler er gjenåpnet, men fortsatt er antallet det meldes bekymringer om, lavere enn registrerte minimumsnivå for årene før pandemien. Det kan dermed se ut til at antallet ungdommer det meldes bekymring om har vært preget av pandemien i større grad enn tilfellet er for sped- og småbarn og barn i småskolealder. Interessant å merke seg er også nedgangen i antall ungdom det meldes bekymring om før pandemien i 2020 sammenliknet med tidligere år. For de yngre aldersgruppene er mønsteret motsatt med et høyere antall barn det meldes bekymring om i starten av 2020, sett i forhold til gjennomsnittet for 2013–2019.

Figur 42. Antall barn mellom 13 og 17 år per 1000 som det har blitt meldt bekymring om til barnevernet, i gjennomsnitt for hver måned i årene 2013–2019 (minimums- og maksimumsantall i streker/range) og for 2020.

Til tross for den nedgangen i antall ungdommer som det sendes inn bekymringsmelding om i pandemiåret 2020, er utfallet av barnevernets vurderinger likt tidligere år. Dette kan tyde på at barnevernet ikke har endret terskler for sine vurderinger. Det er imidlertid en noe høyere andel henleggelse og en liten reduksjon i ikke-henleggelse oktober og november 2020, sammenliknet med samme måneder årene før. I disse to månedene i 2020 er andelen henleggelse og ikke-henleggelse på samme nivå som henholdsvis maksimums- og minimumsandel for de samme månedene i tidsrommet 2013–2019. Samtidig er det ikke store variasjoner rundt gjennomsnittet i andelen henleggelse og ikke-henleggelse for årene 2013–2019, og barnevernets konklusjoner ser ut til å være ganske like på tvers av år og måneder når de kommer til andelen ungdommer som får en bekymringsmelding om seg henlagt eller ikke-henlagt.

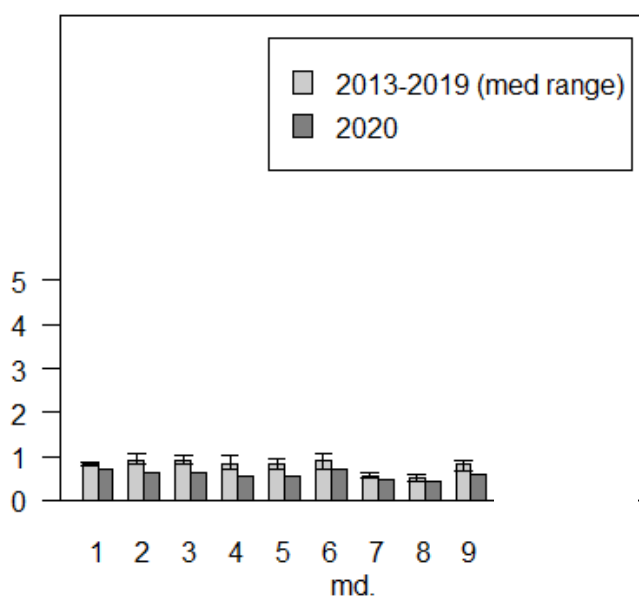
Figur 43. Andelen barn i alderen 13–17 år med henlagte (rød) og ikke henlagte (blå) meldinger måned for måned i 2020 sammenliknet med gjennomsnittet for årene 2013–2019 (minimums- og maksimumsandel i streker/range).

Undersøkelser 13–17 år

Det ble igangsatt undersøkelsessak for færre barn i denne gruppen i 2020 enn i tidligere års gjennomsnitt og til dels også under registrerte minimumsnivåer i årene 2013–2019. Dette var tilfelle før pandemien i 2020, og under første nedstenging i pandemien. For alle sommermånedene juni, juli og august 2020 var nivåene like tidligere registrerte laveste antallet ungdommer med oppstart av undersøkelsessak i årene 2013–2019. Høsten 2020 var det fortsatt et lavt antall ungdommer med oppstartede undersøkelsessaker. Årets tre siste måneder har ikke fullstendig data, og kan ikke tolkes i denne rapporten.

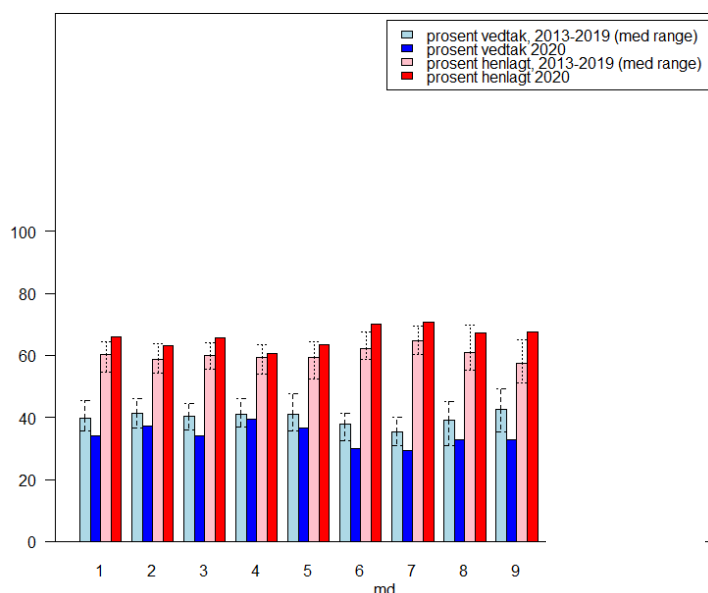
Figur 44. Antall barn per 1000 mellom 13–17 år med undersøkelsessak der det foreligger konklusjon (basert på startdato). Snittet for hver måned mellom 2013–2019 (minimums- og maksimumsantall i streker/range) og for 2020. Merk at månedene oktober (10), november (11) og desember (12) ikke vises.

Allerede før pandemien brøt ut, var det som for flere av de andre aldersgruppene, en etablert trend med en marginalt høyere andel henleggelse i starten av 2020, akkompagnert av en lavere andel vedtak om tiltak de samme månedene, sammenliknet med gjennomsnittet for tilsvarende måneder tidligere år. Denne nedgangen i andelen vedtak fortsetter utover i pandemien.

Når man sammenlikner aldersgruppen 13–17 år med de andre aldersgruppene i dette datamaterialet, er det størst avvik fra snittet og tidligere minimumsnivå av vedtak i 2020 for 13–17-åringene. Med andre ord tyder det på at for denne aldersgruppen var det en endring i barnevernets konklusjoner som tilsa noen flere henleggelse enn det som er registrert tidligere år. Dette gjaldt særlig fra mai 2020 og frem til og med september 2020. Det er samtidig verdt å merke seg at det innad i hver måned også er et relativt større sprik i hvor stor andel som får hhv. henlagt sin undersøkelsessak og vedtak om tiltak, enn det som er registrert for de yngre aldersgruppene. Det vil si at det i større grad varierer fra år til år og måned til måned hvordan det konkluderes i undersøkelsessaker som omhandler ungdom.

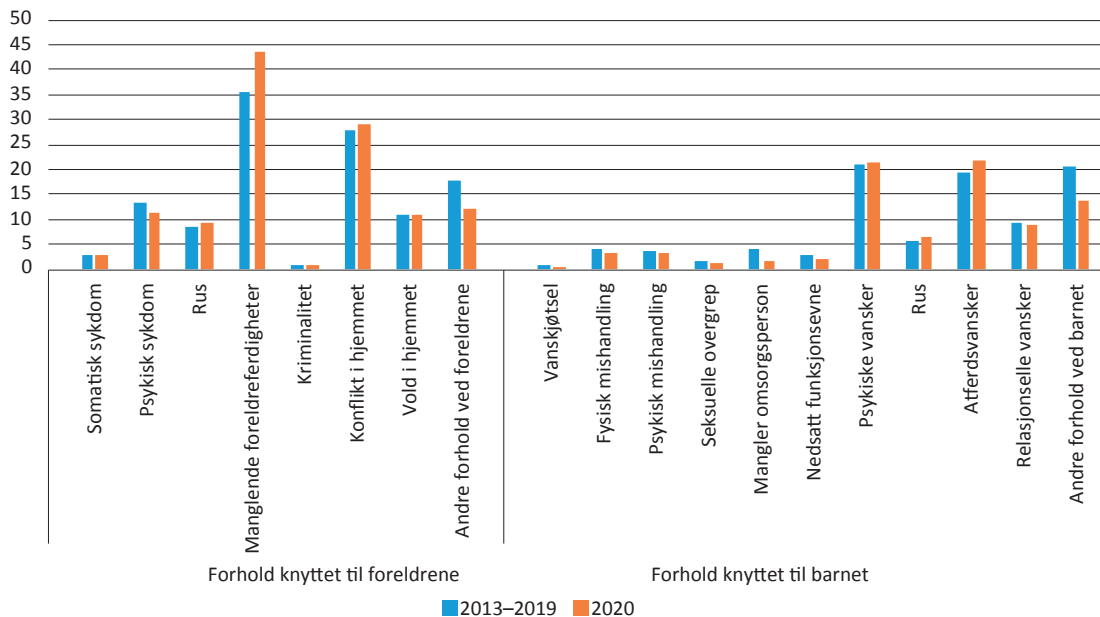
Figur 45. Andelen henlagte (rød) og ikke henlagte (blå) undersøkelsessaker for barn mellom 13 og 17 år, måned for måned i gjennomsnitt for 2013–2019 (minimums- og maksimumsandel i streker/range) og for 2020. Merk at månedene oktober (10), november (11) og desember (12) ikke vises.

Årsak til vedtak 13–17 år

Også for den eldste aldersgruppen er det slik at forhold knyttet til foreldrenes fungering, og særlig deres manglende foreldreferdigheter er den hyppigst oppgitte årsaken til vedtak om tiltak etter endt undersøkelsessak. Andelen ungdommer som får vedtak om tiltak grunnet manglende foreldreferdigheter har også økt med åtte prosentpoeng under pandemien. Det har også vært en prosentpoengs økning i andelen ungdommer som har fått vedtak om tiltak grunnet konflikt i hjemmet. Ellers har det vært en nedgang eller stabilt nivå på de andre oppgitte årsakene til tiltak grunnet forhold knyttet til foreldrene. Når det gjelder forhold knyttet til barna, har det vært en 2 prosentpoengs økning i andelen ungdommer som har fått vedtak om tiltak i 2020 grunnet atferdsvansker. Det har vært en 6 prosentpoengs nedgang i andelen ungdommer som har fått oppgitt kategorien ander forhold ved barnet og 2 prosentpoengs nedgang i ungdom som får vedtak om tiltak fordi de mangler omsorgsperson.

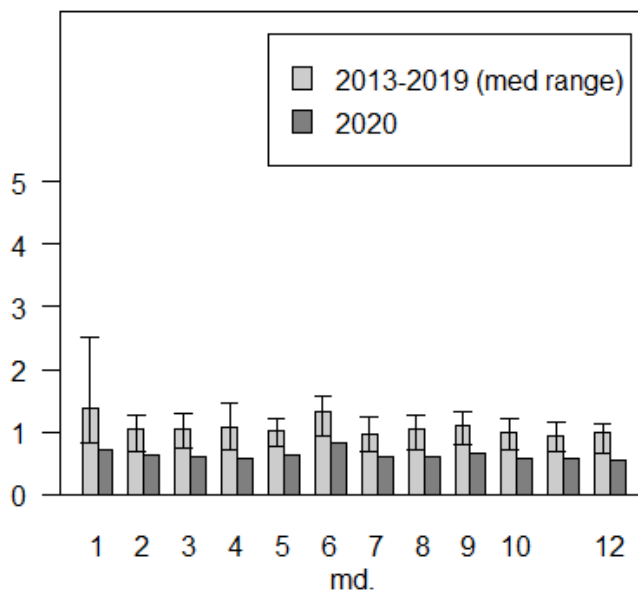
Figur 46. Vedtaksgrunnlag i alle undersøkelsessaker der det besluttes tiltak for barn i alderen 13–17 år, andelen barn i 2013–2019 og andel barn for 2020.

Tiltak 13–17 år

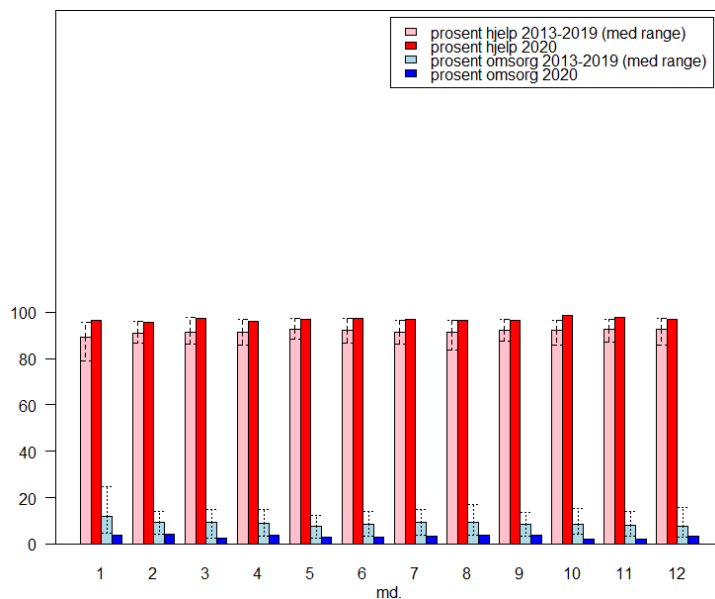
Trenden med at færre 13–17-åringar får nye tiltak i 2020 sammenliknet med tidligere år, følger trenden i statistikken for meldinger og undersøkelsessaker. Det registreres en nedgangen i antall ungdommer per 1000 i alle årets måneder i 2020 som også er lavere tidligere registrerte minimumsnivåer.

Figur 47. Antall barn per 1000 barn i alderen 13–17 år som startet opp med tiltak i hver av årets måneder før pandemien (gjennomsnitt og minimums- og maksimumsantall for årene 2013–2019) og under pandemien (2020).

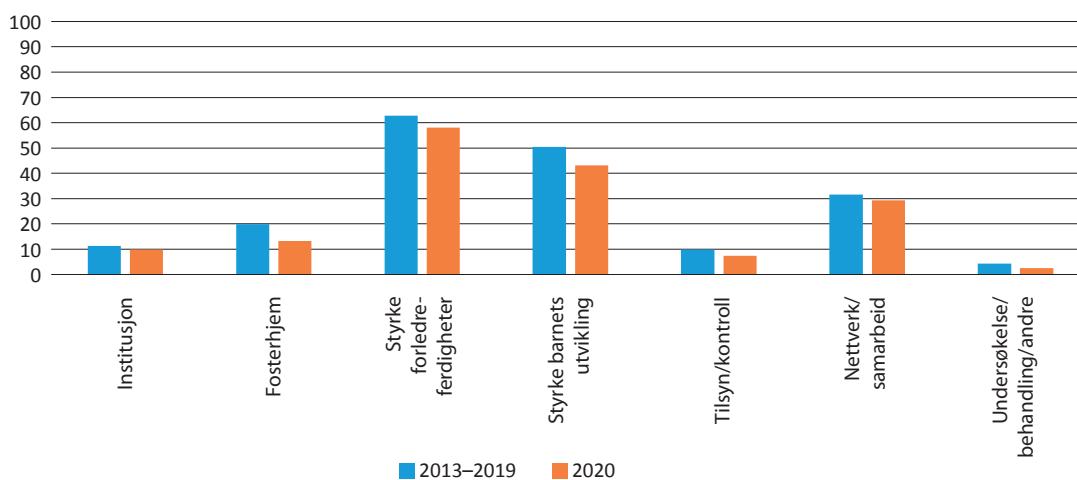

Når det gjelder andelen ungdom som mottar hjelpe- og omsorgstiltak, mottar majoriteten i 2020 hjelpetiltak. Dette er likt som før pandemien. Det er en betydelig nedgang i nye vedtak om omsorgsovertakelse i statistikken for 2020, sammenliknet med 2013–2019. Til tross for nedgangen i nye vedtak om omsorgsovertakelser i 2020 sammenliknet med andelen for 2013–2019 ligger andelen rundt tidligere registrerte minimumsandelere for nye vedtak om omsorgsovertakelser for denne aldersgruppen.

Figur 48. Andelen barn mellom 13 og 17 år som startet opp med henholdsvis hjelpe- og omsorgstiltak i 2020 og 2013–2019 (gjennomsnitt og minimums- og maksimumsandelere i streker/range). Hjelpetiltak = alle tiltak gitt av barnevernet, også akutttiltak og flyttinger utenfor hjemmet. Omsorgstiltak = vedtak om omsorgsovertakelser.

Figur 49. Andelen barn med vedtak om tiltak som får iverksatt ulike typer tiltak i 2013–2019 og i 2020 for barn i alderen 13–17 år. Andelen type tiltak summerer til mer enn 100 % fordi samme barn kan få flere typer tiltak iverksatt samtidig.

Det var en liten nedgang i andelen ungdommer som fikk igangsatt alle typer tiltak i løpet av det første året av pandemien. Som for de andre aldersgruppene var nedgangen størst i omsorgstiltak som fosterhjem og for tiltak som var rettet mot å styrke barnets utvikling.

Diskusjon

I denne delrapporten har vi undersøkt antall barn som det sendes inn bekymringsmelding om og igangsettes undersøkelse og iverksette tiltak for i barnevernet. Rapporten er den første som omtaler antallet barn per 1000 barn som på ulike måter er i kontakt med barnevernet eller mottar nye tiltak fra barnevernet, måned for måned, før og under pandemien. Dette gjør det mulig å se på sammenhenger mellom nasjonale smitteverntiltak i første del av pandemien, og hvor mange barn som var i kontakt med barnevernstjenesten. Det vokste frem en sterk bekymring for barn som lever i sårbare livssituasjoner, kort tid etter at det ble erklært pandemi i 2020, og inngripende smitteverntiltak ble iverksatt. På grunn av den gjennomgripende endringen i samfunnet fra en dag til en annen, og innvirkningen tiltakene hadde på barn og familier, er denne forskningen viktig.

Barn i barnevernet under pandemien – situasjonen i Norge i pandemiens første år (2020)

Det tydeligste funnet var at det var en reduksjon i andelen barn det ble meldt bekymring om til barnevernet i april 2020 sammenliknet med april i perioden 2013–2019. Fra og med juni 2020 legger det seg på gjennomsnittet fra tidligere år, og altså fortsatt noe lavere enn årene rett før pandemien. Antall barn som var i kontakt med barnevernet i april 2020, var allikevel ikke lavere enn det som er registrert i sommermånedene når skoler og barnehager er stengt, og barnevernet og annet hjelpe- og omsorgstilbud har redusert kapasitet på grunn av ferieavvikling. Det var heller ingen utsatt effekt av pandemien, og gjenåpningen resulterte ikke i en veldig forhøyet rate av barn det ble meldt inn bekymring om. Det er en liten økning i andelen barn som fikk sin sak henlagt i mars og april 2020, noe som kan tyde på at barnevernet hadde en litt annen beslutningspraksis disse månedene. Den samme trenden kan skimtes i november 2020, men også her er det små forskjeller fra tidligere års gjennomsnitt. Disse funnene harmonerer med det Skrove og kolleger (2021) rapporterer fra studien basert på barnevernslederens inntrykk fra det første halvåret av pandemien.

Når det gjelder melder og saksinnhold, er ikke dette presentert for de ulike månedene, kun for år. Denne statistikken viser et noe endret mønster, selv om det ikke er snakk om store endringer. Det var en liten økning i andelen barn som det ble meldt bekymring om fra politiet og private meldere i 2020 sammenliknet med 2013–2019, og en reduksjon i andelen barn der skolen var avsender av bekymringsmeldingen. Årsakene til at personer melder om bekymring kalles saksinnhold. Som tidligere oppgis manglende foreldreferdigheter som årsak til bekymring for den største andelen barn, både før og under pandemien. Det var også en økning i andelen barn der manglende foreldreferdigheter ble oppgitt som årsak til melding. I 2020 var det noen prosentpoengs reduksjon i andelen barn det ble meldt bekymringer om grunnet vold i hjemmet og fysisk mishandling av barnet.

Det er en nedgang i antall barn som får opprettet undersøkelsessak i alle årets måneder i 2020 sammenliknet med perioden 2013–2019. Med andre ord har det ikke vært færre barn med opprettet undersøkelsessak siden 2013. Når saken ikke blir henlagt, men går videre til undersøkelse, er det lite som skiller 2020 fra de seks foregående årene. Omtrent 60 % av barna med opprettet undersøkelsessak for sin sak henlagt, og for omtrent 40 % av barna blir det vedtatt iverksetting av tiltak. Dette er en trend som har vært ganske stabil over de statistikkårene som er inkludert i denne studien. Det er imidlertid en svak variasjon måned for måned som legger seg til

dels på ytterpunktene av det som har vært registrert tidligere år. Det vil si at i pandemimånedene mars–mai 2020 ble det prosentvis noen flere henleggelses og noen færre vedtak enn i tilsvarende måneder for de syv foregående årene. For undersøkelsessaker opprettet fra og med oktober og ut 2020 er det fortsatt slik at de fleste sakene ikke er ferdig undersøkt, og vedtak foreligger ikke. I likhet med tidligere år er det omtrent 2/3 av sakene i disse månedene som ikke får en endelig konklusjon før påfølgende år. Det er derfor ikke mulig å fastslå hvilken konklusjon undersøkelsessaker med startdato i oktober–desember 2020 fikk.

Når vedtaksgrunnlag ble analysert, viste det seg at andelen barn som fikk vedtak om tiltak på grunn av vold i hjemmet gikk ned, mens andelen barn som fikk vedtak om tiltak på grunn av foreldrenes manglende foreldreferdigheter gikk opp. Det var også en liten økning i andelen barn som fikk vedtak om tiltak etter undersøkelsessak, der konflikt i hjemmet ble oppgitt som årsak. At andelen saker der vold er begrunnelse for vedtak går ned står i kontrast til det en studie basert på det nasjonale barnevernsregisteret i USA viser fra de første ukene av pandemien i USA (Shusterman et al., 2022). I denne studien fant de at til tross for at antallet henvendelser til barnevernet i USA gikk ned, økte andelen saker der vold i hjemmet var årsak til tiltak.

Når det gjelder iverksatte tiltak i 2020, er mønsteret ganske likt det vi observerer i statistikken for undersøkelser. Totalt sett er det en mindre andel barn som starter med nye barnevernstiltak i 2020, sammenliknet med årene før. Denne trenden starter allerede før pandemien i 2020. Skrove og kolleger rapporterer at barnevernsledere forteller om at de ikke klarte å følge opp alle saker de hadde like godt i starten av pandemien. Dette kan ha smittet over til å også ikke iverksette like mange nye tiltak disse månedene. Oversikten over antall barn som mottar tiltak med oppstartsdato i mars, april og mai viser en særlig nedgang, selv om alle månedene i 2020 kjennetegnes med en nedgang i antall barn som starter opp nye tiltak. Internasjonale studier (Ferguson, Kelly, & Pink, 2022; Fore, 2021), samt studien til Krane med kolleger (2021), viste også at barnevernet måtte omstille seg i hvordan de skulle opprettholde kontakt med barn og familier som allerede ble fulgt opp av barnevernet. Dette kan ha resultert i at færre nye barnevernstiltak ble prioritert iverksatt disse månedene, også nye tiltak for barn som allerede var i kontakt med barnevernet og mottok andre tiltak, slik våre tall viser. I tillegg ble barnevernet bedt om å prioritere akutte saker, og det samme fortalte barnevernslederne at de gjorde (Skrove et al., 2021). Det kan bety at barn og familier som allerede var i kontakt med barnevernet og som hadde alvorlige vansker knyttet til omsorg for barna i familien ble fulgt opp, selv om dette ikke ble registrert som nye tiltak. I våre tall fremkommer det heller ikke hvor mange barn som kom i kontakt med barnevernet for første gang, sammenliknet med antall barn som fikk gjenopprettet sin kontakt med barnevernet under pandemien.

Av de barna som starter opp med nye tiltak i 2020, øker andelen nye hjelpetiltak noe sammenliknet med tidligere år, men økningen overstiger ikke tidligere års maksimumsandelers bortsett fra i april 2020.

Andelen barn som starter opp med tiltak basert på nye vedtak om omsorgsovertakelse avtar litt, noe som er en trend etablert før pandemien brøt ut. Av alle barn som får vedtatt tiltak med start i 2020, er det altså en noe større andel barn som mottar hjelpetiltak i 2020 sammenliknet med tidligere år, og en tilsvarende nedgang i andelen barn som får vedtatt omsorgsovertakelse etter paragraf 4-12 i barnevernsloven, sammenliknet med tidligere år. Dette er igjen et mønster som er registrert over flere år, og det ser ikke ut til at trenden brytes radikalt i 2020. Det kan derfor bety at barnevernet ikke har endret sin praksis på dette området under pandemien.

Reduksjon i antall og andel barn som mottok nye tiltak i 2020 påvirket alle typer tiltak barnevernet tilbyr. Den mest betydelige nedgangen var i andelen nye flyttinger til fosterhjem, der det var halvparten så mange barn som fikk vedtatt nye tiltak som innebar flytting til fosterhjem i 2020 sammenliknet med 2013–2019. Det var en tredjedels nedgang i andelen barn som fikk iverksatt nye tiltak som innebar tilsyn og kontroll.

Rapporteringer fra det kommunale barnevernet til Bufdir (Bufdir, 2020) viser også at familier ikke ønsket å motta tiltak tidlig i pandemien, i frykt for smitte. Dette kan ha gått utover noen former for tiltak, sammenliknet med andre. Tilsyn og kontroll kan også ha blitt redusert fordi noen av disse oppgavene følges opp av andre instanser som fastlege, ruskonsulenter og liknende. Disse tjenestene hadde redusert tilbud i første del av pandemien, og studier har også vist at befolkningen var mer tilbakeholdne med å oppsøke ulike tjenester under de første fasene av pandemien i frykt for smitte og fordi de ikke ville overbelaste helsevesenet under en helsekrise.

Det var lite variasjon fra tidligere år i hvordan det konkluderes i saker med bekymringsmelding, undersøkelsessak og tiltak, noe som kan tyde på liten endring i terskler for å beslutninger på disse områdene i barnevernet. Dataene i denne undersøkelsen sier imidlertid ikke noe om kvaliteten på beslutningsprosessene. Som beskrevet innledningsvis står barnevernet overfor en rekke valg og avveininger før de fatter beslutninger. Det er knyttet mange sammensatte, usikre og følelsesladde faktorer til beslutningene, og det kan tenkes at en krise som en pandemi vil kunne resultere i slagsider i beslutninger fordi også ansatte i barnevernet på ulike måter er preget av krisen. Slagsiden kan resultere i mer liberale vurderinger, der det settes en lavere terskel for å fatte vedtak om undersøkelse og tiltak. Dette kan skyldes at man er redd for å overse barn som lever i skadelige omsorgssituasjoner, og at man heller vil sette inn tiltak for ett barn for mye enn for lite. På den annen side kan pandemien ha ført til at barnevernet praktiserer en mer konservativ beslutningspraksis der kun de mest akutte og alvorlige sakene blir besluttet undersøkt og videre iverksatt tiltak i. For det tredje kan det være en annen type saker som blir meldt inn, særlig fordi vi ut fra statistikken for meldere og saksinnhold ser at det har vært en liten endring hvem som melder, og hva som er årsaken til meldingen.

I tillegg til at det har vært en nedgang i antall henvendelser til barnevernet, og barnevernet har igangsatt færre undersøkelsessaker og tiltak under de første fasene av pandemien i 2020, kan også sakene som meldes inn, til barnevernet under pandemien til en viss grad ha endret karakter eller alvorlighet. Både kvalitative intervjuer (Tveito, 2021) og spørreundersøkellesdata (Skrove et al., 2021) kan tyde på at barnevernet har vært særlig opptatt av akuttfunksjonen sin. Altså å opprettholde aktiviteten på de oppgavene som retter seg mot barn og familier med de største utfordringene og de mest alvorlige omsorgsbetingelsene. Ut fra statistikken for meldere har det også vært en økning i andelen barn med bekymringsmelding der politiet er oppgitt som melder. Når politiet rykker ut og registrerer bråk og uro knyttet til barn og deres omsorgspersoner, vil de automatisk melde til barnevernet og det kan se ut til at det har vært litt flere barn som omfattes av denne typen hendelser i 2020 enn i de foregående årene. Samtidig viser tidligere statistikk fra barnevernet at bekymringsmeldinger fra politiet henlegges i større grad enn meldinger fra andre instanser. Den økte andelen meldinger fra politiet kan muligens også forklare noe av nedgangen i antallet barn som får igangsatt undersøkelse under pandemien.

Manglende foreldreferdigheter og i mindre grad foreldres rusproblemer øker som årsak til bekymring blant meldere første året i pandemien. Endringene er imidlertid relativt små. Internasjonal forskning har vist at i familier der foreldrene har håndtert økt stress med økt alkoholkonsum, har det også forekommet mer konflikt og vold mot barna (Wolf, Freisthler, &

Chadwick, 2021). Enkelte sykehusdata har også vist en antydning til økning i mer alvorlige voldsrelaterte skader hos barn (De Boer et al., 2021). Selv om dette er enkeltstudier, så kan det samlet sett antyde at i noen land har flere tilfeller av vold, konflikt og rusproblematikk blitt fanget opp under pandemien sammenliknet med tidligere år. Samtidig er det viktig å være varsom med å trekke konklusjoner basert på internasjonale studier fra land som er svært ulike Norge både i sosiodemografi, barnevernets organisering og håndtering av koronapandemien. Statistikken i denne rapporten viser snarere at det er en reduksjon i andelen barn det meldes bekymring om i 2020 der vold oppgis som årsak. Det samme gjelder årsak til vedtak om nye tiltak, der færre barn med nye tiltak har mottatt tiltak på grunn av vold i hjemmet. Hvorvidt disse mønstrene vedvarer også etter pandemien og i faser som ikke er preget av like inngripende smitteverntiltak, fremkommer ikke av tallene vi har analysert.

Siden det ble en liten endring i mønsteret av meldere og til dels saksinnhold, kan det tenkes at det som av Kojan og Christiansen (2016) omtales som førmeldingsfasen, også var annerledes enn tidligere år. Muligens kontaktet flere barnevernstjenesten for å diskutere bekymringer, men det er mulig at flere av disse samtaler og vurderingene som ble gjort der, ikke gjenspeiles i den statistikken som blir gjort tilgjengelig via SSB. Dette kan ha skapt en opplevelse i barnevernstjenesten, slik det rapporteres om i Skrove og kolleger (2021), om at de ikke kunne ta imot alle henvendelsene, og om at de fikk redusert kapasitet sammenliknet med før pandemien. Spesielt gjaldt dette under den første nedstengingen våren 2020.

Barn i Oslo-barnevernet

Pandemien har vist seg å slå ut ulikt avhengig av geografi og sosiodemografiske markører i Norge (Skrove et al., 2022). I 2020, da pandemien først kom til Norge, var smittetallene høyest i Oslo, men tiltakene var like i hele landet. Smittetallene fortsatte å være størst i Oslo, og tiltakene ble også flest i Oslo og omkringliggende kommuner utover høsten 2020. Det var derfor sentralt å se på hvordan barn i kontakt med barnevernet ble fulgt opp under pandemien i kommunen der smitte- og tiltaksbyrde var størst. 2020 preges av nasjonale restriksjoner, og lokale restriksjoner ble aktuelt fra oktober 2020. Oslos barnevernstjeneste er organisert i ulike bydeler, men i denne rapporten ses hele Oslo under ett. Når vi ser på statistikken for Oslo måned for måned, før pandemien og under pandemiens første år, er det mange likhetstrekk med samme statistikk for Norge som helhet, men også noen forskjeller.

I Oslo er det også en nedgang i antallet barn det opprettes undersøkelsessak for i 2020, sammenliknet med 2013–2019. Nedgangen i Oslo er imidlertid ikke like uttalt i starten av 2020 som den er i landet forøvrig. Oslo avviker også i mindre grad enn landet for øvrig i konklusjoner om vedtak og henleggelse etter endt undersøkelsessak sammenliknet med tidligere år. Oslo startet opp med et større antall undersøkelsessaker i januar og februar 2020 enn de har gjort i tilsvarende måneder tidligere år, og den relative reduksjonen i oppstartede undersøkelsessaker de første pandemimånedene 2020 var større i Oslo enn i Norge sett under ett. I Oslo ligger henleggelsesraten høyere enn i landet for øvrig både før og under pandemien, og henleggelsesraten var heller ikke jevnt over endret i Oslo under pandemien sammenliknet med årene før. Andelen barn i Oslo som fikk henlagt en undersøkelsessak med startdato i august 2020 utpekte seg med en høyere andel henleggelse enn det som var registrert for tidligere års august-måneder, og dette var en trend som gikk igjen i Norge som helhet også.

På tiltakssiden hadde Oslo en særlig reduksjon i antall barn som fikk opprettet nye tiltak i april 2020 sammenliknet med tidligere april-måneder, men oppstart av tiltak begynte å stige igjen fra og med mai 2020.

Mønsteret er likt i Norge sett under ett. Skrove og kolleger (2021) rapporterer at barnevernstjenestene i storbyene var i bedre stand til å opprettholde tiltak under pandemiens første halvår enn barnevernstjenester i mer rurale strøk. Det kan se ut til at denne opprettholdelsen av tiltak har betydd mindre kapasitet til å initiere nye tiltak, særlig tidlig i pandemien. Og at selv om tiltak ble opprettholdt i større grad i Oslo, ble oppstarten av nye tiltak ikke i like stor grad igangsatt. Som beskrevet i annen forskning på barnevernstjenestens arbeid (Tveito, 2021) er det rimelig å anta at barnevernet måtte prioritere arbeidsoppgavene sine i større grad under pandemiens første halvår, og at det var særlig vanskelig å komme i posisjon til å starte opp nye tiltak i en tid da mange som normalt tilbyr tiltak i barnevernet, ikke var operative (Tønnesen, 2021). Dette støttes også av et av hovedfunnene i rapporten til Skrove og kolleger fra våren 2022, som viste at velferdstjenester rettet mot barn og familier i utsatte livssituasjoner ikke ble intensivert under pandemien.

Koordineringsgruppen for tjenester til sårbare barn og unge viste i sin første rapport (Bufdir, 2020) også til at familier som barnevernet ønsket å nå med tiltak, ikke ønsket å benytte seg av tiltakene på grunn av bekymring for smitte.

Når man ser på forholdet mellom hjelpe- og omsorgstiltak (der omsorgstiltak forstås som vedtak om omsorgsovertakelse), ser det ut til at det er en større andel barn som har mottatt nye hjelpetiltak i hele 2020 både i Oslo og i Norge sett under ett, sammenliknet med omsorgstiltak. I likhet med statistikken for Norge viser Oslo-statistikken at det er en nedgang i andelen barn og unge som tilbys omsorgstiltak. Begge disse trendene oppstod før pandemien inntraff, og er som allerede nevnt i tråd med en trend der hjelpetiltak i større grad iverksettes fremfor omsorgstiltak (Drange et al., 2021).

I starten av 2020 fikk Oslo et større tilfang av barn det ble meldt inn bekymring om, enn gjennomsnittet tidligere år. Siden Oslo hadde flere innkomne bekymringsmeldinger, opprettet de også flere undersøkelsessaker i starten av 2020 (før pandemien). Dette var ikke tilfelle i Norge som helhet. Utover dette var trenden knyttet til undersøkelsessaker lik i Norge og Oslo: Pandemien så ut til å påvirke negativt antallet barn som fikk startet undersøkelsesak i alle pandemimånedene i 2020.

Barnets alder

Det er forsket lite på hvordan pandemien har påvirket de ulike aldersgruppene av barn som er i kontakt med barnevernet. Og det er generelt lite forskning på sped- og småbarn under pandemien fordi det er en vanskelig gruppe å nå i forskning, både før og under pandemien. Dette gjør tallene fra denne undersøkelsen unike både nasjonalt og internasjonalt. Som beskrevet innledningsvis rammet pandemien barn og unge ulikt. De yngste barna, sped- og småbarn, var muligens i mindre grad påvirket av at barnehager stengte, men ble i likhet med eldre barn rammet av at familiens nettverk av besteforeldre, tanter, onkler og nære familiemedlemmer i mindre grad omgikk hverandre i starten av pandemien. I tillegg er yngre barn mer prisgitt familiens fungering, enn det eldre barn er. Blant annet har ikke sped- og småbarn mulighet til å oppsøke andre utenfor hjemmet på egenhånd dersom de opplever potensielt skadelig omsorg fra foreldrene. Desto eldre barna blir, desto større er muligheten for å søke hjelp uavhengig av foreldrene. Hvis barna ikke

inngår på arenaer hvor andre voksne også gir omsorg, og kan fange opp omsorgsvansker i familien, vil det utgjøre en særskilt risiko for de aller minste barna.

Barn i barnehage- og skolealder fikk i større grad de daglige rutinene sine endret fordi en sentral del av hverdagen, som barns utdannings- og omsorgstilbud omfatter, stengte helt ned i de første ukene av pandemien. Disse institusjonene er også sentrale i å avdekke uheldige omsorgsbetingelser for barn. Det at mange foreldre måtte kombinere jobb med omsorg for egne barn i arbeidstiden, førte til en betydelig økt omsorgsbyrde for de fleste foreldre til små og mellomstore barn som krevde kontinuerlig oppfølging fra foreldrene.

Ungdom opplevde i en lengre periode enn yngre barn at aktiviteter utenfor hjemmet ble stengt og sterkt begrenset, men hadde i større grad mulighet til på egen hånd å ta seg ut av hjemmet og å oppsøke venner digitalt. Uformelle sosiale settinger var tillatt i Norge, og selv om de ble innskrenket med antallsrestriksjoner i den første delen av pandemien, kunne ungdommer møte en til to venner fysisk. Samtidig er ungdomstiden en fase der behovet for omgang med jevnaldrende er stort, og større enn for yngre aldersgrupper, og således var smitteverntiltakene svært dårlig tilpasset ungdommens utviklingsoppgaver knyttet til å etablere sosiale bånd utenfor familien. På den annen side har nasjonale undersøkelser av ungdoms trivsel og fungering under første fase av pandemien vist at selv om de fleste opplevde flere negative endringer som følge av pandemien og smitteverntiltakene, fikk tiltakene også flere positive utslag (Bakken, Pedersen, von Soest, & Sletten, 2020; Hafstad & Augusti, 2020).

I denne undersøkelsen finner vi en sammenheng mellom barnets alder og antallet barn det meldes bekymring om til barnevernet. Tall fra denne undersøkelsen viser at for den yngste aldersgruppen var det en mindre reduksjon i antall barn per 1000 det ble sendt inn bekymringsmelding om i hele 2020 sammenliknet med aldersgruppen 13–17 år. Også i de fleste månedene etter at pandemien brøt ut, var antallet 0–2-åringene det ble sendt inn bekymringsmelding om til barnevernet, sammenliknbart med tidligere års registreringer. Mønsteret var også likt for barn i førskolealder.

Det var en nedgang tidlig i pandemien, men den var ikke betydelig sett i sammenheng med tidligere rapporterte gjennomsnitt for antall barn per 1000 i disse aldersgruppene. Siden det har vært en jevn økning i antallet barn det meldes bekymring om før pandemien, er det også her verdt å merke seg at for både 0–2-åringene og 3–5-åringene, var det en nedgang sammenliknet med maksimumsratene registrert årene tett oppunder pandemien. For 6–12-åringene ble det registrert en nedgang i antall meldinger under de mest inngripende tiltakene da skolene var stengt.

Smitteverntiltakene var mer utslagsgivende på antallet barn det ble meldt bekymring om i skolealder, sammenliknet med betydningen det hadde for barn i barnehagealder. Motsatt av det som ble registrert for de yngste barna, var det i aldersgruppen 13–17 år en nedgang i antall barn per 1000 det ble meldt bekymring om. For 13–17-åringene var det både før og under pandemien i 2020 en reduksjon i antall ungdom det ble meldt bekymring om, og nedgangen var større enn tidligere registrerte minimumsnivåer for nesten alle årets måneder. Unntakene var juli, august og desember 2020, der antallet ungdommer det ble meldt bekymring om, var lavere enn gjennomsnittet for tidligere år, men ikke lavere enn tidligere registrerte minimumsnivåer. Stengte skoler ser ut til å ha hatt en særlig effekt på meldinger til barnevernet for de nest eldste og eldste aldersgruppene.

Til tross for disse variasjonene i antallet barn og ungdom det ble meldt inn bekymring om, forble stort sett henleggelsesratene gjennom hele pandemien de samme som før. Dette kan bety at

barnevernets vurderinger ikke resulterte i betydelige endringer i terskelen for når barnevernet ville gå videre med eller henlegge bekymringsmeldinger. Til tross for litt endringer i hvem som meldte bekymringer under pandemiåret 2020 sammenliknet med tidligere år, endret ikke graden av samstemthet seg mellom melder og barnevernet i hvorvidt det kunne være bekymringsverdige forhold som var avdekket, og om videre undersøkelser burde igangsettes. Funnene knyttet til alder stemmer også overens med det Krane og kolleger (Krane et al., 2021) beskriver i sin artikkel, om at alle saker som omhandlet spedbarn, ble prioritert i barnevernet, også under de mest inngripende smittevernstiltakene tidlig i pandemien. I tillegg har Drange og kolleger (2021) vist at det er større sjans for at barnevernet går videre med en bekymringsmelding og ikke henlegger saken etter undersøkelsen for spedbarna, og at sjansen for henleggelse etter undersøkelse er større for ungdommene. Dette mønsteret er tilstede også under pandemien, der henleggelsesratene er høyere for de eldste barna.

Ut fra tallene før og under pandemien kan det se ut til at de yngste barna har vært minst påvirket av pandemien når det kommer til antall barn som det blir meldt bekymring om, igangsatt undersøkelsessak og iverksatt nye tiltak for. De senere årene har barnevernet konsentrert seg mer om sped- og småbarn, og dette harmonerer med mye nyere forskning på sped- og småbarn og den sårbare fasen for utvikling som de er i når det kommer til omsorgsbetingelser (Braarud, 2012).

Dette reflekteres også i den relativt høye raten som innvilges nye tiltak med oppstart under pandemien i de yngste aldersgruppene, sammenliknet med barn fra seks år og oppover. Dette ser ikke ut til å ha avtatt under pandemiens første faser, men snarere blitt forsterket, slik at andelen yngre barn som har startet med nye tiltak under pandemien har hatt en mindre nedgang sammenliknet med de eldre aldersgruppene. Dette kan skyldes at tiltak som gis til de yngste barna, gis i hjemmet, og at dette har vært prioritert og opprettholdt under pandemien, mens tiltak til skolebarn er av en karakter som i større grad har vært påvirket av pandemien. Artikkelen til Krane og kolleger (2021) antyder at familieveiledere i barnevernet stort sett praktiserte arbeidsoppgavene sine også under pandemien, og fant måter å løse veiledningsoppdrag på som gjorde det mulig å følge opp barn og familier under store deler av pandemien. Samtidig vet vi at færre barn ble flyttet ut av hjemmet under pandemien, et tiltak som i større grad gis til eldre aldersgrupper (Drange et al., 2021).

Disse funnene er interessante sett opp mot SSB sin rapportering om nedgang i opprettede undersøkelsessaker for de yngste barna i 2020 sammenliknet med 2019, samt en økning for de eldste barna i samme periode. Dette kan skyldes flere forhold. Det kan skyldes det faktum at analyseenheten i denne studien er individer med minst én kontakt med barnevernet per år per 1000 barn i stedet for antall og andel saker. Det kan også ha sammenheng med at data analyseres for måneder, og ikke år. Vi sammenlikner også tallene for 2020 med et gjennomsnitt for årene 2013–2019. Det er tidligere dokumentert at antallet barn som er i kontakt med barnevernet, har økt over flere år, før det flatet ut i 2016–2017, og en liten nedgang ble registrert i årene 2018–2019. Vi ser også på tidligere rapporterte minimums- og maksimumsnivåer, og ser at for den yngste aldersgruppen ligger 2020-nivåene lavere enn tidligere registrerte maksimumsnivåer for så å si alle årets måneder sammenliknet med tilsvarende måneder årene før. Det kan være denne nedgang SSB har registrert, men at det over tid og i tidsrommet 2013–2019 har vært en økning i antall per 1000 spedbarn som kommer i kontakt med barnevernet.

Styrker og begrensninger ved studien og videre forskning

Studien hadde som formål å se på sammenhengen mellom pandemien og antallet barn som kommer i kontakt med barnevernet. Dette er dermed en koronastudie som har hatt som hensikt å gi et bilde på hvor mange barn som var i kontakt med barnevernet i løpet av pandemiens første faser, og hvorvidt andelen henleggelse, vedtak og type tiltak har endret seg i denne spesielle tiden. Andelen henleggelse kan også reflektere om barnevernets konklusjoner har endret seg under en pandemi sammenliknet med tidligere år. Studien bruker gjennomsnitt og minimums- og maksimumsverdier for hver av årets måneder i årene 2013–2019 som referansegrunnlag i analysene, studien er dermed den første i Norge som har nærgående analyser av sammenhengen mellom pandemiens ulike faser og barnevernets statistikk. Studien har imidlertid ikke tatt for seg hvordan utviklingen kunne forventes å være i 2020 dersom pandemien ikke hadde inntruffet. Det var også et poeng med studien å se på hvorvidt spesifikke perioder i pandemien fikk mer markante utslag på statistikken enn andre perioder. I tillegg tar studien først og fremst for seg barn, og ikke arbeidsbelastning i barnevernet i form av antall meldinger, undersøkelsessaker og tiltak. En studie av disse tallene ville kunne supplert de beskrivende analysene om antall barn. Resultatene fra denne studien kan ikke sammenliknes direkte med andre norske studier som ser på saksmengde i barnevernet før og under pandemien. Studien har heller ikke nærgående analyser av antall barn som kommer i kontakt med barnevernet for første gang under pandemien sammenliknet med antallet barn som har hatt tidligere kontakt med barnevernet.

Studien har heller ikke skaffet til veie mer kunnskap om hvilke barn som var i kontakt med barnevernet under pandemien sammenliknet med tidligere år. Drange og kolleger (2021) gjennomgikk nylig faktorer som kjennetegner barn og familier i kontakt med barnevernet. Hvorvidt barn og familier som var i kontakt med barnevernet under pandemien er en liknende eller annerledes gruppe, vet vi ikke. Men det er heller ingen grunn til å anta at karakteristika ved familiene som kom i kontakt med barnevernet under pandemiens første faser, var betydelig annerledes enn det som fremkommer i Drange og kollegers (2021) rapport. Tidsspennet i denne studien er også relativt kort og gjør det derfor ikke mulig å konkludere hvordan utviklingen har forløpt i barnevernet etter at pandemien skred frem. Ved å studere 2021 også, der flere lokale smitteverntiltak ble implementert, og befolkningen kjente på en vedvarende belastning av pandemien, kan resultatene ha endret seg. Data fra 2021 kunne også gi flere interessante analyser av geografiske forskjeller i statistikken fordi man kunne sett på samtidige effekter av nedstenging og åpne lokalsamfunn på både kortere og lengre sikt. Christofersen (2018) viser også til store geografiske forskjeller i hvilke tiltak som gis. Det kan være hensiktsmessig å studere hvilket utslag pandemien har hatt for ulike barnevernstjenesters tiltak. Dette kan også gi en indikasjon på hvor godt beredskap ulike norske barnevernstjenester har for å ivareta barn og familier i sårbare livssituasjoner under kriser. I tillegg til nasjonale data, kan det være nyttig for barnevernstjenestene i ulike kommuner å følge utviklingen over tid i egen kommune. At store geografiske forskjeller var tilfelle før pandemien, tilsier at disse variasjonene bør følges opp lokalt for å få en oversikt over barnevernets arbeid under og etter en pandemi. Statistikken for 2020 har heller ikke kunnet gi oss fullstendige data for avsluttede og konkluderte undersøkelsessaker for månedene oktober, november og desember.

Pandemien var fortsatt ikke over ved utgangen i 2020. Flere og lengre perioder med restriksjoner var i deler av landet også vanlig i 2021, og deler av 2022. Fremtidige studier på dette materialet bør følge barnevernsstatistikken over tid, og gi mer detaljerte tidsserier for endring over tid både før, under og etter pandemien. Å fortsette å knytte slike data til andre datasett, slik Drange og kolleger (2021) har gjort, vil også gi innblikk i hvorvidt hvem som mottar hjelp fra barnevernet, har

endret seg. En slik mer omfattende analyse vil kunne gi en unik innsikt i hvem som kommer i kontakt med barnevernet under og etter helsekriser lik pandemien, og dette bidrar til kunnskap om en gruppe i samfunnet som det kan være vanskelig å nå gjennom annen forskning. Slik kunnskap kan også være nyttig fordi den vil gjøre myndighetene i bedre stand til å følge opp med både universelle og mer målrettede tiltak under og etter en samfunnskrise.

Konklusjon

I alt, ser pandemien ut til å ha redusert antall barn som kommer i kontakt med barnevernet og mottar tiltak fra barnevernet sammenliknet med før pandemien.

Forskjellen oppstod hovedsakelig i pandemiens start og omfattende nedstenging, men det var et vedvarende færre antall barn som var i kontakt med barnevernet på ulike måter også utover i pandemien. Det var en liten antydning til at juni resulterte i en noe økning i antall barn i kontakt med barnevernet, men at det stort sett ikke oversteg tidligere maksimumsnivåer. Stabiliseringen rundt tidligere gjennomsnitt var noe raskere i Oslo sammenliknet med landet for øvrig. Forskjeller fra tidligere år var tydeligst for den eldste aldersgruppen, der færre 13–17-åringer per 1000 var det i 2020 sammenliknet med tidligere.

Barnevernet ser ikke ut til å ha endret sine terskler for ulike beslutninger i stor grad. Forskjellene i andel barn der bekymringsmeldinger og undersøkelsessaker henlegges har ikke økt betydelig under pandemien, selv om en nedgang i andelen vedtak om tiltak gikk noe ned under pandemien sammenliknet med tidligere andeler. Andelen nye hjelpetiltak igangsatt har økt under pandemien, sammenliknet med andelen nye omsorgstiltak som har blitt til dels kraftig redusert under pandemien. Dette følger en trend etablert før pandemien, men forsterkes av smitteverntiltakene. Forskjellen var størst under nedstengingen våren 2020, med relativt sett flere barn mottok nye hjelpetiltak sammenliknet med nye omsorgstiltak, da landet var nedstengt. Samtidig viser tall fra denne undersøkelsen at hvem som melder inn bekymring om barn til barnevernet ikke har endret seg i stor grad, selv om utdanningssektoren har hatt noen prosentpoengs nedgang som melder av bekymring til barnevernet i 2020 sammenliknet med årene før pandemien.

Når det gjelder bekymringsmeldinger, har andelen barn der manglende foreldreferdigheter oppgis som årsak økt i 2020, og dette understøttes av at en økt andel barn får vedtak om nye tiltak grunnet foreldrenes manglende foreldreferdigheter.

Referanser

- Bakken, A., Pedersen, W., von Soest, T., & Sletten, M. A. (2020). Oslo-ungdom i koronatiden. En studie av ungdom under covid-19-pandemien. Retrieved from <https://www.oslomet.no/forskning/forskningsnyheter/ungdommer-personlig-vekst-i-koronatiden>
- Barboza, G. E., Schiamborg, L. B., & Pahl, L. (2020). A spatiotemporal analysis of the impact of COVID-19 on child abuse and neglect in the city of Los Angeles, California. *Child Abuse & Neglect*, 104740.
- Baron, E. J., Goldstein, E. G., & Wallace, C. T. (2020). Suffering in silence: How COVID-19 school closures inhibit the reporting of child maltreatment. *Journal of Public Economics*, 190, 104258.
- Bhopal, S., Buckland, A., McCrone, R., Willis, A. I., & Owens, S. (2021). Who has been missed? Dramatic decrease in numbers of children seen for child protection assessments during the pandemic. *Archives of Disease in Childhood*, 106(2), e6-e6.
- Braarud, H. C. (2012). Kunnskap om små barns utvikling med tanke på kompensierende tiltak iverksatt av barnevernet. *Tidsskriftet Norges barnevern*, 89(3), 152-167.
- Bufdir (2020). *Utsatte barn og unges tjenestetilbud under Covid-19 pandemien. Statusrapport 1*. Retrieved from https://bufdir.no/Bibliotek/Bufdirs_publicasjoner/Dokumentside/?docId=BUF00005136
- Christiansen, Ø., Iversen, O., & Kojan, B. H. (2016). Beslutninger om plassering utenfor hjemmet. In B. H. Kojan & Ø. Christiansen (Eds.), *Beslutninger i barnevernet*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Christiansen, Ø., & Kojan, B. H. (2016). Beslutninger om hjelpetiltak i hjemmet. In B. H. Kojan & Ø. Christiansen (Eds.), *Beslutninger i barnevernet*. Oslo: Universitetsforlaget.
- De Boer, C., Ghomrawi, H. M. K., Bouchard, M. E., Linton, S. C., Tian, Y., & Abdullah, F. (2022). Effect of the COVID-19 pandemic on presentation and severity of traumatic injury due to physical child abuse across US children's hospitals. *Journal of Pediatric Surgery*, 57(4), 726-731.
- Drange, N., Hernæs, Ø. M., Markussen, S., Oterholm, I., Raaum, O., & Slettebø, T. (2021). *Rapport Delprosjekt 1: Beskrivende analyse – Barn og familier i barnevernet*. Retrieved from <https://www.frisch.uio.no/publikasjoner/?pubid=1569>
- Ferguson, H., Kelly, L., & Pink, S. (2022). Social work and child protection for a post-pandemic world: the re-making of practice during COVID-19 and its renewal beyond it. *Journal of Social Work Practice*, 36(1), 5-24.
- Fore, H. H. (2021). Violence against children in the time of COVID-19: What we have learned, what remains unknown and the opportunities that lie ahead. *Child Abuse & Neglect*, 116, 104776.
- Gjellan, M., & Aarsether, A. (2020). Sykehusene mangler barn med uforklarlige blåmerker og sår. Retrieved from <https://www.nrk.no/norge/sykehusene-mangler-barn-med-uforklarlige-blamerker-og-sar-1.14963483>
- Hafstad, G. S., & Augusti, E.-M. (2020). *Barn, ungdom og koronakrisen*. Retrieved from <https://www.nkvts.no/rapport/barn-ungdom-og-koronakrisen-en-landsomfattende-undersokelse-av-vold-overgrep-og-psykisk-helse-blant-ungdom-i-norge-varen-2020-delrapport-1-av-3/>
- Katz, I., Katz, C., Andresen, S., Bérubé, A., Collin-Vézina, D., Fallon, B., . . . Muñoz, P. (2021). Child maltreatment reports and child protection service responses during CoViD-19: knowledge exchange among Australia, Brazil, Canada, Colombia, Germany, Israel, and South Africa. *Child Abuse & Neglect*, 105078.
- Kojan, B. H., Marthinsen, E., & Christiansen, Ø. (2016). Beslutninger i meldingsarbeidet. In B. H. Kojan & Ø. Christiansen (Eds.), *Beslutninger i barnevernet*. Oslo: Universitetsforelaget.
- Kojan, B. H., & Storhaug, A. S. (2021). *Barnevern og sosioøkonomisk ulikhet-sammenhenger, forståelser og ansvar*. Retrieved from <https://www.bufdir.no/en/Bibliotek/Dokumentside/?docId=BUF00005401>
- Krane, V., Ausland, L. H., & Andvig, E. (2021). «Kan vi hjelpe når krisa rammer?» Barnevern, smittevern og store forskjeller i tjenestene under covid-19-pandemien. *Tidsskrift for velferdsforskning*, 24(2), 1-14.
- Lauritzen, C., Vis, S. A., Ulset, G., Tjeldflaat, T., & Rustad. (2019). *Barnevernets undersøkelsesarbeid. Meldinger til barnevernet. Delrapport 3*. Retrieved from https://bibliotek.bufdir.no/BUF/101/meldinger_til_barnevernet.pdf?_gl=1*1d2jurf*_ga*OTQ2Njg3MDM1LjE2NDI0NTU0OTg.*_ga_E0HBE1SMJD*MTY1OTA4NzcxMy45LjAuMTY1OTA4NzcxMy4w
- Metcalfe, S., Marlow, J. A., Rood, C. J., Hilado, M. A., DeRidder, C. A., & Quas, J. A. (2022). Identification and incidence of child maltreatment during the COVID-19 pandemic. *Psychology, Public Policy, and Law*, 28(2), 267-279.
- Musser, E. D., Riopelle, C., & Latham, R. (2021). Child maltreatment in the time of COVID-19: Changes in the Florida foster care system surrounding the COVID-19 safer-at-home order. *Child Abuse & Neglect*, 116, 104945.
- Politiet. (2020). *STRASAK-rapporten. Anmeldt kriminalitet og politiets straffesaksbehandling*. Retrieved from: <https://www.politiet.no/globalassets/04-aktuelt-tall-og-fakta/strasak/2020/strasak-2020--anmeldt-kriminalitet-og-straffesaksbehandling.pdf>
- Rød, P. A., & Heggdalsvik, I. K. (2016). Beslutninger i undersøkelsesarbeidet. In B. H. Kojan & Ø. Christiansen (Eds.), *Beslutninger i barnevernet*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Samsonsen, V., & Willumsen, E. (2018). Barnevernets undersøkelser – på tide med en debatt. *Fontene forskning*, 2(18).
- Skrove, G., Lichtwarck, W., Moufack, M. F., Røkkum, N. H. A., Ulfseth, L. A., & Kojan, B. H. (2021). *Konsekvenser av covid-19 for tjenestetilbudet blant sårbare barn og unge* Retrieved from <https://www.bufdir.no/en/Bibliotek/Dokumentside/?docId=BUF00005313>
- Skrove, G., Moufack, M. F., Ulfseth, L. A., Røkkum, N. H. A., Lichtwarck, W., & Kojan, B. H. (2022). *Oppdatering av kunnskapsgrunnlaget om konsekvenser av covid-19 for tjenestetilbudet blant utsatte barn og familier*. Retrieved from https://www.ntnu.no/documents/1272526675/1281525946/NTNU_Rapport8_Covid_PR.pdf/560b08d5-cb29-55ec-3b3e-cf428158eec2?t=1650972010040
- SSB (2020). Færre fekk tiltak fra barnevernet. Retrieved from <https://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/artikler-og-publikasjoner/faerre-fekk-tiltak-fra-barnevernet>

- SSB (2021). Noko færre meldingar til barnevernet. Retrieved from <https://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/barne-og-familievern/statistikk/barnevern/artikler/noko-faerre-meldingar-til-barnevernet-i-2020>
- Tveito, S. B. (2021). *Barnevern i krisetid. Barneverntjenestens arbeid med vold og overgrep under koronapandemiens første fase*. Retrieved from: <https://www.bufdir.no/Bibliotek/Dokumentside/?docId=BUF00005288>
- Tønnesen, R. (2021). *Utsatte barn og unge og koronapandemien - konsekvenser av nedstengingen i forbindelse med covid-19*. (Master thesis, NTNU). Retrieved from <https://ntnuopen.ntnu.no/ntnu-xmlui/handle/11250/2824280>
- Vis, S. A., Lauritzen, C., & Fossum, S. (2016). *Barnevernets undersøkelsesarbeid – fra bekymring til beslutning. Oppsummering av hovedtrekkene i forskningslitteraturen. Delrapport 1*. Retrieved from <https://www.bufdir.no/bibliotek/Dokumentside/?docId=BUF00003708>
- Wolf, J. P., Freisthler, B., & Chadwick, C. (2021). Stress, alcohol use, and punitive parenting during the COVID-19 pandemic. *Child Abuse & Neglect*, 117, 105090.

Dette er den siste av tre rapporter fra et forskningsprogram om psykososiale konsekvenser av covid-19 og smitteverntiltak, for barn og unge i Norge. Rapporten viser deskriptive funn fra en undersøkelse av registerdata fra det norske barnevernsregisteret for barn fra 0 til og med 17 år. Registerdata fra 2013 til og med 2020 inngår i analysene.

Det var en nedgang i andelen barn som var i kontakt med barnevernstjenesten i løpet av det første året av pandemien. Nedgangen var størst de første månedene av pandemien, våren 2020. I løpet av sommeren 2020 stabiliserte andelen seg rundt tidligere års gjennomsnitt. Andelen barn som var i kontakt med en barnevernstjeneste i Oslo stabiliserte seg raskere på tidligere års nivå sammenliknet med landet som helhet. Det var en nedgang i andelen barn i alderen 13–17 år som var i kontakt med barnevernet i 2020 sammenliknet med gjennomsnittet for tidligere år.

For de øvrige aldersgruppene var det ingen betydelige endringer i 2020 sammenliknet med årene før 2020.

Hvem som melder og hva meldingene omhandlet endret seg også under pandemien, men endringene var ikke veldig store. Det er en nedgang i andelen barn det meldes bekymring om i 2020 der skolen er avsender av bekymringsmelding, og en økning i andelen barn politiet og private melder bekymring om. Det er også en økning i andelen barn som får oppgitt manglende foreldreferdigheter som årsak til bekymring, og dette gjenspeiles i den noe økte andelen barn som får vedtak om nye tiltak grunnet foreldrenes manglende.

Videre studier bør følge utviklingen under flere faser av pandemien slik at man kan få et bedre bilde av endringer knyttet til smitteverntiltakenes varighet og inngripen. Både andelen barn i kontakt med barnevernet, samt årsaker til vedtak om tiltak og type tiltak barna mottar fra barnevernet bør studeres over tid. Slike tidsserier vil være viktig å kartlegge i årene fremover for å kunne studere eventuelle sammenhenger mellom pandemi og andre samfunnsendringer, og andelen barn som kommer i kontakt med barnevernet, hvorfor de får hjelp fra barnevernet og hvilken hjelp barnevernet tilbyr.

Studien er basert på data utlevert fra Statistisk Sentralbyrå. Studien er finansiert av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet.

Rapporter kan lastes ned
fra www.nkvts.no

ISSN 0809-9103

ISBN 978-82-8122-166-6 (pdf)

Rapport 2 2022

NKVTS.NO